

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1849) 1985 LIEPA-JULY 23

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Pusiaukelėje į katedrą

Lituanistikos katedra Ilnojaus universitete jau veikia. Jai vadovauja buvęs torontietis dr. Br. Vaškelis, talinamas dr. V. Kelertienės. Atsiranda ir vienas kitas studentas, susidomėjęs lituanistika. Labiausiai deganti problema betgi tebėra finansinė. Lietuvių visuomenė, pagal sutartį, turi įmokėti universitetui 600,000 dolerių. Didesnė pusė jau surinkta, bet dar reikia sutelkti 240,000 dolerių iki 1985 metų pabaigos. Šis paskutinis etapas, atrodo, bus sunkiausias. Atsakingieji išeivijos pareigūnai (PLB valdyba) stipriai šaukia visais galimais būdais į lietuvių visuomenę apie būtiną reikalą sutelkti minėtą sumą ilgai nedelsiant. Jie ne tik šaukia, bet ir uoliai dirba šia linkme: išsiuntinėjo 20,000 laiškų, prašančių aukos lituanistikos katedrai. Be abejonės, tai milžiniškas darbas, bet ar jo rezultatai bus dideli, dar nežinia. Galimas dalykas, daug kas iš gavusių tokius laiškus numos ranka ir piniginės neatidarys. Vieni jau bus aukoję lituanistikos katedrai, kiti nekreips dėmesio, sakdami, kad yra svarbesni reikalai. Tai bus daugiausia profesionalai, daug uždirbantys, bet mažai aukojantys. Dabar jų eilė atidaryti pinigines ir prisidėti prie svarbaus tautinio darbo ne dešimtiniams, o tūkstantinėms.

Kaip pasiekti tą turtingą mūsų visuomenės dalį, neaukijančią lietuviybės darbams, yra problema. Ją matome ne tik lituanistikos katedros atveju, bet ir kituose darbuose bei užmojuose. Kai buvo organizuojama enciklopedijoms leisti talka, silpnai judėjo mūsų profesionalai, ypač jaunesnieji. Kai buvo steigiami fondai, atsiskleidė beveik tas pats vaizdas. Tik ne gausus būrys idealistų profesionalų išėjo priekiu su dosniais įnašais. Visa pagrindinė finansinė našta teko mažesnio kalibro, bet platesnės širdies tautiečiams. Jei šandieną mūsų fondai didžiuojasi gana stambiomis sumomis, tai ne anų turtingųjų dėka (žinoma, buvo ir yra išimčių). Kur priežastis? Šykštumas? Turbūt ne. Juk būna atvejų, kai mūsų profesionalai, ypač čiaigimiai, parodo savo dosnumą, pvz. politinių partijų (JAV ir Kanados) rengiamose vakariėnėse, kur už lėkštę mokama šimtinėmis ir net tūkstantinėmis. Jei čiaigimiai profesionalai neaukvoja lietuviškiems reikalams, reiškia jie tų dalykų nevertina, laiko nereikšmingais. Čia, atrodo, glūdi pagrindinė minėto nedosnumo šaknis. Jeigu lituanistikos katedros lėšų telkėjams pavyktų pralaužti šio pabūdo ledus, tai palengvins kelią ir kitiems užmojams ateityje. Tam betgi reikia talentingų žmonių, sugebančių prieiti prie tokių asmenų ir mokančių įtikinti reikalo svarbą.

LITUANISTIKOS katedros svarbą išeivijoje nėra dar aiški ne tik čiaigimiams profesionalams, bet ir daugeliui kitų tautiečių. Nors daug buvo aiškinta spaudoje, bet mūsų "liaudžiai" vis dar neaišku kokios ten "katedros" statomos Čikagoje. Gal tik per ilgesnį laiką tai paaiškės. Tuomet lengviau plauks ir aukos, o tuo tarpu vėta prisiminti, kad tokios mokslinės institucijos — lituanistikos katedros (skyrta) turėjimas Amerikos universitete yra mūsų tautos garbės ir egzistencijos reikalas. Mūsų laikais lietuviybė, neturėdama akademinės atramos išeivijoje ir pasilikdama žemo lygio pakopose, neišgalėgė išlikti. Kai lituanistika bus vertinama bei gerbiama universitetuose, ji bus labiau vertinama ir praktiniame išeivijos gyvenime. Tai matome ne tik mes, bet ir kitos tautybės. Savo katedras steigia ukrainiečiai, vengrai ir net estai, kurie savo žmonių skaičiais negali didžiuotis. Pastarieji yra užsimoję sutelkti net didesnes sumas už lietuvių. Ir tai dėl to, kad jie estonistiką laiko gyvybiniu dalyku. Mes, lietuviai, atsidūrę pusiaukelėje finansine prasme į lituanistikos katedrą, neturėtume sustoti ir dairytis atgal. Abejingieji tautiečiai nebeturėtų lemti. Jų balsai buvo girdėti, bet jie nepajėgė nieko sužavėti. Dabar laikas veikti konstruktyviai ir baigti pradėtos atramos statybą.

KANADOS ĮVYKIAI

Pavojinga loterijos laimė

Savotiška karštlige tampa provincijų valdžios loterijos Kanadoje. Praėjusią savaitę buvo paskelbta, kad savaitinė loterija "Lotto 6/49" šį rudenį laimėjimus skirstys jau du kartus į savaitę. Paskutinis savaitinis paskirstymas bus rugsėjo 7 d. Tada laimėjimai numeruotais kamuoliukais bus nustatomi du kartus — trečiadieniais ir šeštadieniais. Bilietų pirkėjams vilioti bus užtikrinta, kad jų visada lauks galimybė laimėti bent vieną milijoną dolerių, už kuriuos nereikia mokėti pajamų mokesčio. Loterijų pelnas panaudojamas geriam reikalams, bet to pelno surinkimas daug kam kelia rūpestį. Tapti milijonieriumi yra tik viena galimybė iš keturiolikos milijonų. Viliojančia viltimi daugiausia susigundo neturtingieji, mažiau uždirbantieji, tikėdamiesi išspręsti savo nedėkingo gyvenimo problemas. Laimė-

jimui užtikrinti nesitenkina vienu bilietu — jų perkama daugiau. Būna atvejų, kai neturtingas žmogus bilietus perka už maistui bei kitiems reikalams numatytus pinigus. Pernai buvo nubaustas vienas "Royal Trust" bendrovės tarnautojas, suklastojęs sąskaitą ir pavogęs \$183,000. Jis tuos pinigus išleido, kas savaitę pirkdamas loterijų bilietus už \$5,000, bet milijonieriumi netapo.

Ne visada sekasi ir laimėti. Praėjusią savaitę visi Toronto dienraščiai paskelbė sensacingą žinią apie 53 metų amžiaus jūrininką J. Cohoną, pernai rudenį "Provincial" loterijoje laimėjusį pusę milijono dolerių. Pasirodo, tuos pinigus jis iššvaistė per 77 dienas. Nemažai dolerių atidavė draugams jūrininkams. Toronto ir Halifakso gatvėse \$1,000, \$100 ir \$20 bank-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Ontario parlamento rūmuose, pasirašant įvairių tautybių atstovams deklaraciją, reikalaujančią žmogaus teisių vykdymo sovietų valdomuose kraštuose. Iš kairės: J. RUSLIENĖ, PR. AUGAITIS, D. BRAZIENĖ, A. KAZANAVIČIENĖ, R. GRIGONIENĖ. Deklaraciją jos pradininko TONY RUPRECHTO įteikta Otavoje posėdžiavusiai Helsinkio akto — žmogaus teisių peržiūros konferencijai

Nuotr. St. Dabkaus

Mūsų rūpesčiai tarptautinėje spaudoje

Palaidota Lietuvos ir Vilniaus žydų praeitis, baltiečių protestas, didvyriškas Gajauskas

Mūsų tautiečiai kartais nusiškundžia, kad Lietuvos problemos didžiosios spaudos yra ignoruojamos, o menkaverčiai sensaciniai dalykai susilaukia daug daugiau dėmesio. Pavartčius betgi įvairius laikraščius matyti, kad ne visur ir ne visai taip yra. Lietuvių informacijos centras Niujorke, kuris atidžiai seka kitataučių spaudą ir atsiunčia redakcijoms iškarpas, pastebi, kad Lietuvos problemos nėra užmirštos. Ypač gyvo dėmesio susilaukia religijos būklė Lietuvoje.

Palaidota praeitis

Baltimorės dienraštis "The Sun" 1985.VI.15 religiniame skyriuje paskelbė Antero Pietilos reportażą iš Vilniaus, kurin autorius buvo nuvykęs iš Maskvos kaip dienraščio korespondentas. Jame autorius rašo apie dabartinę žydų būklę Vilniuje ir ten palaidotą praeitį. Esą praeityje ši sostinė buvo vadinama R. Europos Jeruzale. Išstius 300 metų iki 1930 m. Vilnius buvo žymiausias žydų spaudos centras visame pasaulyje. Jame gyveno žymūs Talmudo žinovai, klestėjo kultūrinis gyvenimas, o teatrinės grupės gastroliavo užsienio kraštuose. Poetas Moyshe Kulbak rašė apie Vilnių: "Esi psalmynas molyje ir geležyje, malda kiekviename akmenyje, kiekvienoje sienoje".

Dabar, po 44 metų hitlerinės agresijos, kai Lietuva buvo įjungta Sov. Sąjungon, nebematyti jokių žydų praeities pėdsakų Vilniaus mieste. Veikia tik viena sinagoga, menkai remontuojama, o jos bendruomenės tokia maža, kad kasdieninių maldų nebūna.

Senamiestis, kuriame seniau gyveno žydai ir kuriame vokiečių okupacijos metu buvo įrengtas getas, dabar yra atnaujinamas, bet nebeturi nieko žydiško — čia kuriama nauja istorija, kurioje žydų praeičiai nėra vietos.

Daugelio gatvių vardai, kaip Rabino Mailes, Gaono, Vokiečių yra pakeisti. Žydų gatvė pa-

vadinta rusų poeto Povilo Antokolskio vardu.

II D. karo metu 50.000 Vilniaus žydų drauge su 100.000 žydų iš kitų sričių buvo nacių suvaryti į naikinimo lagerius.

Sovietams valdant

Vilniaus žydų praeitis buvusi labiausiai sunaikinta sovietų. Taip esą rašo Leyzer Ran, parašęs dviejų tomų knygą apie Vilniaus žydų praeitį ir išleisdamas ją Niujorke 1974 m. Pasak jo, sovietai 1949 m. įsakė uždaryti Vilniuje valstybinį žydų muziejų, kurį jie patys buvo įsteigę prieš penkerius metus. O paminklas, pastatytas geto palikuonių, buvo sprogdytas 1952 m.

Korespondento paklaustas apie tai religinių reikalų įgaliotinio pavaduotojas Edvardas Juozėnas pareiškė nieko negirdėjęs. Tą patį pasakė ir Vilniuje gimęs "Inturisto" vadovas.

Kad net vietiniai gyventojai nežino miesto žydų praeities, nėra ko stebėtis, nes dabartinė istorijos knygose ir turistų vadovuose ji nutyliama, nors savo laiku pusę miesto gyventojų sudarė žydai. Dvasinio gyvenimo centre vyravo žymiausias Rytų Europos žydijos mokslo žmogus Gaonas. Jis išspausdino ne tik religinių veikalų, bet ir išvertė hebrajų kalbon Euklidą.

Dvi grupės

Pasak Jeruzalės profesoriaus Ben-Zion Dinur, Vilniaus žydų dauguma buvo įvairūs amatininkai ir darbininkai. Jų bendruomenėje buvo dvi karštos grupės, būtent zionistai ir socialistai. Zionistai kovojo už laisvą emigraciją Palestinoje ir priešinosi įsikurimui Ugandoje; socialistai sušikilo į keletą grupių, o komunistai skelbė pasaulinę revoliuciją.

Vilniaus žydų bendruomenė pradėjo mažėti 1910-1920 m., kai daugelis jų emigravo į JAV ir P. Afriką. Ir dabar daugelis Baltimorės žydų šeimų savo šaknis randa Lietuvoje.

Baltiečiai vergijoje "The Wall Street Journal"

(Nukelta į 2-ą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. REAGANAS JAU GRĮŽO Į BALTUOSIUS RŪMUS iš karo laivyno liginės, nors turėjo sunkią beveik tris valandas trukusią operaciją. Gydytojų išpjautas auglys buvo vėžio ligos pradžia. Tikimasi, kad vėžys nėra išsiplėtęs. Gydytojų nuomone, yra 50-70% galimybė, kad vėžys nepasikartos sekančių penkerių metų laikotarpyje. Prezidento liga atnešė amerikietiško dolerio kritimą tarptautinėje valiutos rinkoje, kai spekuliantai pradėjo pirkti aukš ir britų svarus. Dar būdamas liginėje, prez. R. Reaganas pradėjo ruošti susitikimui su sovietų kompartijos vadu M. Gorbačiovu lapkričio 19-20 d. d. Ženevoje. Abiejų vadų susitikimas yra svarbus, nes Ženevoje be jokių sutarimų pasibaigė antrasis derybų ratas branduolinių ginklų ap-

ribojimo klausimu. Sovietų

atstovai atsisako diskutuoti R. Reagano "žvaigždžių karą" — ginklus erdvėse puolamosioms branduolinėms raketoms sustabdyti. Trečiasis derybų ratas prasidės dar prieš R. Reagano ir M. Gorbačiovo susitikimą — rugsėjo 19 d. Iš jo taip pat nesitikiama jokios naudos. Gyvenama viltimi, kad suartėjimą ir abipusius nuolaidas tegali atnešti R. Reagano ir M. Gorbačiovo susitikimas.

Bombos sukaktis

JAV branduolinės bombos 40 metų sukaktis paminėti liepos 16 d. Tada ji buvo pirmą kartą sėkmingai išbandyta Naujosios Meksikos dykumoje. Bombos panaudojimas Hirošimoje ir Nagasakyje užbaigė daug nuostolių atnešusį karą su Japonija. Iš tikrųjų tie nuostoliai būtų buvę dar didesni, jeigu amerikiečiams būtų tekę užimti karą pralaiminčios Japonijos salas. Dabar pasaulyje yra apie 50.000 ginklų su branduoliniu užtaisais, bet jie nebuvo panaudoti keturiasdešimt metų laikotarpyje.

Nelaimė Italijoje

Šiaurinę Italiją vėl nusiaubė skaudi gamtos nelaimė. Dolomitų kalnuose, netoli Austrijos sienos, vanduo nugriovė užtvanką ir prasiveržė į keturių kilometrų pločio slėnį. Didžiulė vandens ir purvo banga sunaikino Stavos miestelį su keturiais viešbučiais ir 20 namų, kuriame tada buvo daug vasarotojų. Tikslus žuvusiųjų skaičius tebėra nežinomas. Iš purvo buvo ištraukta 15 dar gyvų asmenų, bet dabar randami tik lavonai, kurių skaičius jau peržengė 200. Iš purvo masės kyšo tik pušų viršūnės. Rašoma, kad užtvanka neseniai buvo patikrinta ir kad tada niekas nenumatė jos silpnumo, pasibaigusio netikėtu sugriuvimu.

Vyriausybės krizė

Riaušės Briuselio futbolo stadione atnešė vyriausybės krizę Belgijoje. Muštynėse tarp britų ir italų tada žuvo 38 futbolo rungtynių žiūrovai, buvo sužeista 275. Premjero W. Martenso pavaduotojas J. Golas pareikalavo, kad atstataidintų vidaus reikalų minis-

teris Ch. Nothombas, neparūpinęs pakankamai policijos žiūrovų apsaugai užtikrinti. Išiktas krizės ministerių kabinete, premjeras W. Martensas įteikė atsistatydinimo raštą karaliui Bauduenui, bet jis atsisakė tą raštą priimti. Koalicinės vyriausybės problema tikimasi išspręsti ankstesniais parlamento rinkimais. Jie turėjo įvykti gruodžio mėnesį, o dabar bus paankstinti pora mėnesių.

Taika Beirute?

Damaske įvykusioje konferencijoje savo taikos planus Libanui paskelbė Sirijos prez. H. Asadas. Jiems pritarė 13 libaniečių mahometonų vadų. Vakariniam Beirute, kurį lig šiol valdė mahometonų milicijos grupės, dabar pasirodė Libano kariuomenės ir policijos atstovai. Milicininkai buvo atitraukti ne tik iš gatvių, bet ir iš Libano oraurosčio, kur dabar vėl tikrinami į lėktuvus įlipantys keleiviai. Taikai prižiūrėti Sirijos prez. H. Asadas Beirute atsiuntė šešis savo kariuomenės karininkus. Libano premjeras R. Karamis tiki, kad tai yra 10 metų trukusio pilietinio karo užbaiga.

Vadų konferencija

Adis Abeboje posėdžiavo Afrikos vienybės organizacijos vadai. Šiai organizacijai priklausė 50 Afrikos šalių. Pagrindinis dėmesys teko ekonominiams Afrikos reikalams. Didžiausią problemą sudaro maisto trūkumas, kai kuriose srityse tapęs badu, ir prie \$200 milijonų artėjanti skola užsieniui. Organizacijos pirmininku lig šiol buvo Tanzanijos prez. J. Nayeris, kurį dabar pakeitė Senegalijos prez. A. Dioufas. Konferencijoje dalyvavo ir Jungtinių Tautų sekr. P. de Cuellaras. Jis patarė siekti lengvatų užsienio skolose. Tų skolų gražinimas gali būti atidėtas ar net visiškai atšauktas. Pasaulis mato, kad Afrikai reikia paramos, nes jai tenka kovoti su sausras atnešamu maisto trūkumu bei kitomis ekonominėmis negerovėmis. Afrikos šalių skola užsieniui nėra didelė, kai ją palygini su P. Amerikos valstybių įsiskolinimu, pasiekusiu \$350 milijonų.

Šiame numeryje:

Pusiaukelėje į katedrą

Lituanistikos katedrai Ilnojaus universitete dar trūksta lėšų

Mūsų rūpesčiai tarptautinėje spaudoje

Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių problemos didžiojoje spaudoje

Milžinas molinėlė kojom

Publicisto knyga apie girgždančią sovietų karo mašiną

Birželio pergalės belaukiant

Sibiriniai trėmimai ir jų sukakties atgarsiai Venezueloje

Ilgamečiai kaliniai rašo

Lietuvių kalinių laišakai iš sovietinių lagerių savo artimiesiems

Lietuvių fondas paskirstė \$181,000

Spaudos konferencija apie JAV Lietuvių fondo veiklą ir lėšas

Žydrasis Karibų salynas

Tautiečių išpuzdžiai apie Puerto Riko salą ir jos idomybes

Artimas grožis, kurį retai tematom

Kelionė autobusu su Ontario etninės spaudos darbuotojais

Novelių romanas "Dulkų atspindžiai"

Anatolijaus Kairio bandymas sukurti neįprasto žanro romaną

Sofoklio "Antigonė" Stratforde

Išpuodingas veikalas talentingų Kanados aktorių rankose

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėnejo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Mūsų rūpesčiai tarptautinėje spaudoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jų ambicijom, tai jie nėra studijavę istorijos".

Lietuviai neužmiršta

Worcesterio, JAV, dienraštis "Worcester Telegram" 1985.VI.10 paskelbė savo štabo nario Joe Pinder straipsnį "Lithuanians Won't Forget the Invaders". Autorius trumpai primena prieš 45 metus įvykusią sovietų Lietuvos okupaciją ir pasakoja ką G. Damuštė, Lietuvos informacijos centro vicedirektorė kalbėjo 150 Worcesterio lietuvių, susirinkusių į Maironio parką paminėti Lietuvos okupacijos 45-ųjų metinių. O ji papasakojo visą Lietuvos odiseją ir dabartinę būklę. Pasak jos, dabar nėra masinių trėmimų Sibiran, bet vyrauja kitokio pobūdžio spauda, kurioje kenčia daug asmenų, ypač lietuvių kalinių. Pastarųjų tarpe esąs ir Viktoras Petkus, kandidatas į Nobelio premiją, buvęs Helsinkio grupės narys. Jo sveikata esanti pavojuje.

Apie Gajauską

Britanijos "London Times" 1985.VI.20 išspausdino Bernardo Levino straipsnį apie Balį Gajauską "Unbroken record in the Gulag". Jame gana smulkiai atpasakoti jo Kryžiaus keliai, bandymas versti lietuvių kalbą Solženicino "Gulago salynas", ir ilgametis kalinių kamos lageriuose bei kalėjimuose. Kai 1977 m. jis buvo antrą kartą teisiamas, Belgijos advokatas Vincent van den Bosch kreipėsi į Sov. Sąjungos ambasada Briuselyje, pareikšdamas norą ginti B. Gajauską, teisiama okupuotoje Lietuvoje ir prašydamas bylos duomenų bei vizos. Žinoma, nė vienas ty prašymų nebuvo išpildytas.

B. Gajausko byloje buvo leista dalyvauti tik tai jo motinai, keliem liudininkam. Visą kitą žiūrovų publiką sudarė saugumiečiai ir jų parinkti žmonės. Teismo paskirtas advokatas tvirtino, kad prokuratūra B. Gajausko kaltės neįrodė ir kad jis buvo kaltinamas ne pagal bylai tinkamą įstatymą. Teisėjas Radžiūnas visa tai ignoravo ir nuteisė B. Gajauską 10-ties metų lagerio ir 5-rių metų tremties bausme, nors prokuratūra siūlė 7 metus. Prieš tai B. Gajauskas buvo atkalėjęs 25 metus.

Laikraštis baigia ilgą B. Gajausko odisejos aprašymą, iliustruotą vienu piešiniu, buvusio Sibiro kalinio K. Jokubyno žodžiais: "Pakelti tokiai naštai reikia nepaprastos jėgos. Mes, kurie pažinome Balį, liūdime dėl jo likimo, tačiau neabejojame, kad jis pergyvens ir šį naują bandymą drąsiai bei garbingai, kaip ir iki šiol".

Molotovo pareiškimas

Baltiečių rūpesčiai gana dažnai minimi ir didžiojoje Kanados spaudoje, ypač mažesnių miestų, kur veikia baltiečių organizacijos. Pvz. St. Catharines, Ont., dienraštis "The Standard", kuris dažnai spausdina laiškus Baltijos valstybių klausimu, 1985.VI.14 išspausdino vedamąjį apie sibirinius trėmimus. Jame cituojamas tuometinio Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministro V. Molotovo pareiškimas Lietuvos užsienio reikalų min. V. Krėvei-Mickevičiui 1940 m. liepos mėnesį: "Jūs pagaliau privalote sutikti su tikrove ir suprasti, kad visos mažos valstybės turės išnykti. Jūsų Lietuva, kaip ir kitos Baltijos valstybės, neišskiriamos Suomijos, turės būti įjungtos garbingon sovietinių respublikų šeimai. Todėl jau dabar turite pradėti paruošimą lietuvių tautos išjungti sovietinėje sistemoje, kuri anksčiau ar vėliau įsigalės visoje Europoje".

"New York Times"

Žymusis JAV dienraštis "NYT" 1985.VI.27 išspausdino neilgą informaciją "On the Baltic Front". Joje primenama JAV politika, nepripažinti sovietinės Baltijos valstybių okupacijos. Šią savo politiką JAV vykdė tyliai, skeldama birželio 14 Baltiečių laisvės diena. Dienraštis cituoja JAV prez. R. Reagano ta proga paskelbtą deklaraciją: "Jau suėję 45 metai nuo 1940 siaubo metų, kai sovietinės armijos, sutarusios su nacių valdžia, užėmė tas tris nepriklausomas Baltijos respublikas. Žiaurus sovietų spaudos pobūdis pasireiškė beveik 100.000 baltiečių įkalinimu, deportacijom ir žudynėm keturias dienas trukusiame teroro laikotarpyje 1941 m. birželio 14-17 dienomis". M.

Mylimam tėveliui

Lietuvoje mirus,

VYTAUTUI PALILIONIUI, jo žmonai BRONEI, sūnams — ALEKSANDRUI ir JONUI su šeima gilia užuojautą reiškia —

Bruno Petrauskas

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Pas Šv. Tėvą JONĄ-PAULIŲ II Vatikane 1985.V.3 arkivyskupas LIUDAS POVILONIS — Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius (kairėje) ir jo pagalbininkas vysk. JUOZAS PREIKŠAS

Milžinas molinėm kojom

A. Cockburno knyga apie sovietinę karo mašiną, kuri nėra taip baisi, kaip amerikiečiai mano

1982 m. amerikiečių CBS televizija rodė žurnalisto Andrew Cockburn pagamintą dokumentinį filmą: "The Red Army", kuriam buvo pripažinta George Foster Peabody premija. Metams praėjus, Cockburn praplėtė savo televizinę apybraižą iki 340 puslapių knygos ir pavadino ją "The Threat Inside the Soviet Military Machine" (1983). Išverstas į prancūzų kalbą šis veikalas susilaukė gyvo susidomėjimo, juo labiau, kad A. Cockburno plunksna pažįstama daugeliui iš tokių svarių žurnalų bei laikraščių kaip "The Economist", "Defense Weekly", "Le monde diplomatique", "The New York Times", "New Statesman" ir "Parameters". Tie straipsniai periodikoje buvo knygai geras pamušalas. Intrigavo žmones ir pats knygos pavadinimas "The Threat", atseit "Grėsmė".

Nepagrįstas baubas

Skubiai pasklaidžius knygą, susidaro įspūdis, kad įsiai apgaulingas, bent nesuprastas, aliamuojančia prasme. A. Cockburnas rašo gyvai, vaizdžiai, suktai, sumaniai. Knygoje apstu, kaip kad pastebėjo vienas recenzentų, ekstravagančių samprotavimų. Daug faktų, smulkmenėlių. Aiškiai regima plati dokumentacija.

Vis dėlto šis veikalas laikytinas kontroversiniu, ir tai todėl, kad pateikdamas faktus, statistikas apie sovietų ginkluotą pajėgų kolosalinį dydį, pavaizduodamas militaristinę jos dvasią, autorius visai nepasitiki, kad sovietinės armijos grėsmė yra pačių vakariečių (tiksliau Pentagono "maitvanagių" ir ginklų pramonininkų) įsivartys baubas. Ši mintis eina raudonu siūlu per visą knygą ir užtat kartais skamba įnain tarsi kokio "peaceniko" karunka. Vis dėlto Cockburn yra pakankamai apdairus, neliupsina Sov. Sąjungos kaip taiką mylinčios šalies, neskatina vakariečių vienašališkai nusiginkluoti. Ne, jis kovoja su karo psichozė (knyga rašyta, kai Europa buvo gerokai susijaudinus dėl SS-20 raketų prisodinimo Rytų Europoje).

Visos priemonės Cockburnui atrodo tinkamos įtaigoti skaitytoją, kad Sov. Sąjunga yra milžinas molinėm kojom. Kariuomenės viduje viešpataujanti anarchija, išsiplėtęs karininkų karjerizmas, girtuokliavimas, vagiavimas, eilinių jodymas... Tokia kariuomenė negali užkrupti Europą — jina nepajęgtų net praversti mobilizacijos! Parada Raudonojojo aikštėje — vien propaganda — "pokazuha". Viena rinktinė divizija tam ruošiasi ištisus metus.

Tą chaosą atskleidusios sovietų invazijos Čekoslovakijoje ir Afganistane, tie dalykai kur kas įdomesni už techniškas ginklų detales arba autoriaus sapaliojimus apie tariamą trintį tarp "maitvanagių" ir "karvelėlių" partijos viršūnėse.

Cockburnas daug dėmesio skiria pasakojimui apie naujokus, bet baltiečiai minimi nedažnai. Užtat gana gyvai pasakoja apie rusų tautinių mažumų politiką. Mat nuo pat jos išsiplėtimo į imperiją Rusijoj gyveno daugybė įvairių tautelių. Carinė valdžia kurį laiką vengė šaukt kariuomenėn vidurinės Azijos vyrus.

"Kai 1916 metais, — rašo Cockburnas, — valdžios buvo įsakyta vidurinės Azijos vyrų šaukimas kariuomenėn, tai kilo rimti neramumai, trukę šešėto mėnesių. Rūšiem malšint teko atšaukt stambias pajėgas iš fronto."

sukelti nerimą Vakarų pasaulyje, skaitytoji reikia interpretuoti tą žinėlę kaip Pentagono priemonę išsikaulyti stambesnę samatą. Ir taip ginklavimosi lenktynėm nėra galo. Tenka pripažinti, autorius įtikina skaitytoją (jis pateikia daugybę pavyzdžių), kad modernūs ginklai nepaprastai greit genda. Bet jis tą faktą aiškina savaip. Girdi, kai šnekama apie begalinę sovietų tankų persvarą ir jų "blitzkrieginį" planą nuklaksėti iki Pirėnų per tris dienas, verta neužmiršti, kad pasipils gedimai, dar prisidės Atlanto S-gos pasipriešinimas.

Žinoma, valia kiekvienam turėti savo nuomonę apie Amerikos kariuomenės kovingumą ir jos vadų sumanumą, bet kai kurios Cockburno mintys gali pasirodyti skaitytoji pagrįstos.

Vargani raudonarmiečiai

Toje dalyje, kurioje autorius nušviečia eilinio sovietų kareivėlio ar leitenantelio kasdieninę būitį, jam pavysta, papasakoti ilgą idomių dalykų. Iš tiesų ilgą laiką (iki V. Suvorovo knygos "The Liberators" pasirodymo), Vakarams stigo knygų apie vargingą raudonarmiečio gyvenimą. Skriejo virš galvų satelitai, fotografavo įmonių dūmus, guminius povandeninius laivus, tikrus ir medinius tankus, o kuo gyvas tas naujokas niekam nebuvo žinoma. Cockburnas tą paradokso atskleidžia gana vaizdžiai. Girdi Cyrus A. Vance, JAV užsienio reikalų ministeris buvo informuojamas apie karinę sovietų galybę. Tai jam atliko visa eilė žvalgybų, o tas malonumas kainavęs Amerikai maždaug 15 milijardų dolerių į metus. Ir štai vieną dieną, kai tas Vance buvo jau pasitraukęs iš pareigų, šnektelėjo su vienu taksi šoferiu, vienu iš tūkstančio žydų, emigravusių per Izraelį Amerikon. Iš jo jis sužinojęs techniškus dalykus, apie kuriuos tokie kariniai žvalgybininkai niekad nepasakojo. O tačiau jie būvę nemažiau reikšmingi už statistikas, nes atskleidė kariuomenės moralę, nuotaikas ir t.t.

Ir mums, kurių giminės vargsta sovietų plynėje, jei ne kiukso apduję nuo hašišo Afganistane, tie dalykai kur kas įdomesni už techniškas ginklų detales arba autoriaus sapaliojimus apie tariamą trintį tarp "maitvanagių" ir "karvelėlių" partijos viršūnėse.

Cockburnas daug dėmesio skiria pasakojimui apie naujokus, bet baltiečiai minimi nedažnai. Užtat gana gyvai pasakoja apie rusų tautinių mažumų politiką. Mat nuo pat jos išsiplėtimo į imperiją Rusijoj gyveno daugybė įvairių tautelių. Carinė valdžia kurį laiką vengė šaukt kariuomenėn vidurinės Azijos vyrus.

"Kai 1916 metais, — rašo Cockburnas, — valdžios buvo įsakyta vidurinės Azijos vyrų šaukimas kariuomenėn, tai kilo rimti neramumai, trukę šešėto mėnesių. Rūšiem malšint teko atšaukt stambias pajėgas iš fronto."

Pradinė laisvė

"Perėmė valdžią bolševikai 1917 m., paskelbė teisę nerusų tautom, buvusiom imperijos ri-

bose, pasirinkti savo gyvenimo kelią. Tada Suomija, Lenkija, Baltijos respublikos (Lietuva, Latvija ir Estija) atgavo nepriklausomybę (laikina Baltijos kraštai). Bet baigiantis pilietiniam karui 1921 m., naujoji valdžia pasistengė atstatyti savo galią visame krašte. Raudonajai armijai buvo pavesta per tuos 1920 m. vesti kovą su priešiškais elementais vidurinėje Azijoje.

Nepaisydama tų maištų, oficialioji politika aiškino, kad visos tautos turinčios būt lygiateisės sovietinėje kariuomenėje. 1929 m. įstatymas, kuriuo buvo įvesta Sov. Sąjungoj privaloma karo tarnyba, skelbė, kad karinė prievolė turi būti atlikta daugiakultūriame kontekste, bet bendrąja kalba turinti būti rusų.

Priespaudos linkme

Šiai politikai buvęs suduotas smūgis prasidėjus vokiečių invazijai 1941 m. Krizė buvo tokia didelė, kad sovietinė valdžia sutiko su organizavimu tautinių karinių dalinių, bet kai kurių tų nerusiškų vienetų elgesys sukėlė Maskvai abejonių. Pagal kai kuriuos pranešimus, Wehrmachtas pasitelkęs 70.000 sovietinių piliečių kovai su buvusiais jų valstybės žmonėmis. Po karo tie tautiniai vienetai buvo palengva išjungti iš kariuomenės, kuri, pradedant 1960 m., vėl pasidarė, bent teorioj, vienalytė. Bet ar iš tikrųjų?

"Reikia pasekt traukinius," — rašo Cockburnas, — kurie gabena naujokus dukart per metus per visą Sov. Sąjungos teritoriją. Jie esą rodo, kaip vyksta toji tautų sulydymo politika. Traukiniai neveža keleivių į artimiausią nuo namų telkinį — jie atlieka milžinišką 900.000 aštuoniolikmečių maišymą. Ukrainiečius siunčia Rusijos šiaurės, latvius ir estus į Tolimuosius Rytus, kalmukus ir kazachus vakaruose...

Antra vertus, naujokų paskirstymas po dalinius rūpestingai atliekamas taip, kad jie būtų sumaišyti su kariais, atklydusiems iš kitų sričių.

Vienas emigrantų atskleidė "Rand Corporation" tarnautojams, kad "esama daugelio priežasčių kodėl pareigūnai siunčia tautines mažumas karinėvį kiek galint toliau nuo namų. Visų pirma, juo jis bus toliau nuo saviškių, juo sunkiau bus pabėgti iš dalinio. Ant-ra, įsiai mažiau pasiils šeimoms. Trečia, atitolinant tautines mažumas nuo gimtinių, lengviau jas išlaikyti savo rankose krizės metu. Reikia apsidrausti, kad tautinių vienetų kariai nestotų ginti saviškių nuo rusų."

Sis valdžios nepasitikėjimas mažumom prašo paprastą jų atitolinimą nuo gimtinių. Tie kareiviai laikomi nuošaliai, labai žymiu mastu, ir nuo kai kurių ginklo rūšių.

Slavai ir neslavai

"Rand Corporation" atlikto ateivių apklausinėjimo tikslas buvo — nustatyti rasinę sovietinių dalinių sudėtį. Si-stemingai apklausinėję 130 buvusių sovietinių karių, anketos tyrinėtojai priėjo išvadą, kad kovos vienetus sudaro 80% slavai. Slavų rasei priklauso (Nukelta į 5-tą psl.)

Anapilio moterų būrelio nare

A+KONSTANCIJAI BUTIENEI

mirus,

seseriai ELENAI Detrote ir visiems artimiesiems reiškiam gilią užuojautą —

Anapilio moterų būrelis

A+ANTANUI NEVERAUSKUI

amžinybėn iškeliavus,

jo žmonai MAGDUTEI, dukrelei VIDUTEI ir kitiems artimiesiems reiškiam gilią užuojautą —

Jurgis ir Petronėlė Ivanauskai

A+STASEI VISKONTIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą ALOYŽĄ, sūnų ALOYŽĄ, vaikaičius INDREJ ir DARIJ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

J. Arštikaitis

V. F. Urbonai

A+MARYTEI MARCIENEI

mirus,

jos vyrui ALFONSUI ir liūdintiems jos šeimos nariams reiškiam gilią užuojautą —

P. J. Pakalka

A+JUOZUI VAŠKEVIČIUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiam žmonai MONIKAI, sūnui JUOZUI ir kitiems velionies artimiesiems —
Krikšto sūnus Juozas Aldona ir Pranas Skrupskai Juozas Petravičius

Brangiam vyrui ir tėvui

A+JUOZUI VAŠKEVIČIUI

staiga mirus,

nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiam jo žmonai MONIKAI, sūnui JUOZUI, giminėms Kanadoje ir Lietuvoje —

Emilija Zakarževskienė Rūta Laurinavičienė

P A D Ė K A

Netekę mylimos žmonos, motinos ir sesers a. a. ONOS PAJARSKIENĖS,

reiškiam gilią padėką: klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už ilgonės lankymą namuose ir maldas laidotuvių koplyčioje; klebonui kun. J. Liaubai ir kun. K. Kaknevičiui už koncelebruotas šv. Mišias ir apeigas kapinėse; p.p. Paulioniams už giesmes šv. Mišių metu.

Nuoširdi mūsų padėka karsto nešėjams ir visiems draugams bei pažįstamiems, kurie lankėsi koplyčioje, dalyvavo pamaldose ir palydėjo į amžinio poilsio vietą.

Nuoširdus aciū už aukas šv. Mišioms, Tautos fondui ir Kanados vėžio draugijai; gėles prie karsto bei atsiųstas į namus; užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje; ponioms už iškeptus pyragus.

Dėkojame visiems, kurie kuo nors palengvinote mums šį netekimo skausmą.

Nuliūdę: vyras, duktė, seserys ir broliai su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prapas.
Tel. 233-4486

Pergalės birželio belaukiant

Lietuvos pavergimo ir sibirinių trėmimų minėjimas Venezueloje - įspūdinga žvakių vigilija

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Vėlyvą 1985 m. birželio 21 naktį Baltiečių bendruomenė Venezueloje minėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, o taip pat 1941 m. sibirinių trėmimų sukaktis.

Jaudinančios pamaldos

Lietuvių iniciatyva buvo suorganizuota kone tris valandas trukusi "Žvakių vigilija". Minėjimo centras — Gvadalupeš Dievo Motinos šventovė, esanti sovietų ambasados papėdėje.

Pamaldos šventovėje prasidėjo iškilminga procesija. Priešakyje buvo nešamos Venezuelos ir Baltijos valstybių vėliavos, po to sekė kelios dešimtys tautiniai drabužiais pasipuošusio lietuvių ir latvių jaunimo. Kiekvienas nešė uždegatą graudulinę, kurią puošė vėliavų spalvų gobtuvėlis su Lietuvos, Latvijos ir Estijos herbu. Mišių atnaušautojas — vyskupas Miguel Delgado Avila, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės garbės narys.

Šventovę pripildė ne vien lietuviai, latviai, estai, bet ir venezueliečiai, vengrai, lenkai, kroatai. Mišių metu trys liturginiai himnai buvo sugiedoti ispaniškai, o visos kitos Mišių giesmės — lietuviškai.

Aukojimo metu visi buvo giliai sujudinti, kai lietuvių ir latvių jaunimo atstovai nešė prie altoriaus ne tik liturginę Mišių auką — duoną ir vyną, bet ir įteikė celebrantui dvi knygas, kuriose surašyti lietuvių ir latvių tremtiniai, išvežti Sibiran. Vyskupas priėmė šią simbolinę nekaltųjų kancios auką ir sarašų knygas laikė ant altoriaus.

Pamokslė vyskupas Delgado prisiminė narsius ir giliai krikščioniškus Baltijos kraštų žmones, kuriems laisvė buvo išplėsta sovietų ginklo jėga. Prisiminęs heroiškuosius kovotojus už šventas žmogaus teises, kurių daugelis ir šiandien kenčia kalėjimuose, ištrėmime, psichiatrinėse ligoninėse, vyskupas kvietė tikinčiuosius eucharistine malda melsti Visagali laisvės pavergtoms tautoms.

Po Mišių buvo sukalbėta skausmingoji Rožinio dalis, išklaustyti trėmimus mačiusių liudininkų pareiškimai, kuriuos čia pat filmavo televizija. Lietuvių ir latvių giesmės pajavirino žvakių vigiliją, ypačiai meditacijos momentus. Mišių skaitovas — Algimantas Dugnas perskaitė trumpą,

bet įspūdingą tekstą apie Baisų birželį, drauge primenantį ir gėdingąjį Ribbentropo-Molotovo slapta susitarimą, įgalinusių Sovietų Sąjungą jėga pavergti ir prisijungti sovietinai vergų imperijon laisvės ir ramaus gyvenimo trokštančias Baltijos respublikas.

Prie sovietų ambasados

Vigilijos viršūnė buvo protesto eitynės prie sovietų ambasados, plevėsuojant divdešimčiai vėliavų, daugiausia Lietuvos trispalvių, mirguliuojant vigilijos žvakėmis švelniame vėjo virpesy, o gerai šimtainei demonstrantų lydinat aukštai išskeltą penkių metrų drobės plakatą: "Baltijos tautos reikalauja laisvės!" Eitynių priekyje plevėsuotą Venezuelos trispalvę, lydimą būrio venezueliečių. Į jas įsijungė vengrų bendruomenės pirminkas Hibian Geza su šeima, lenkų bendruomenės pirminko pareigas einas inž. Feliks Zubr su delegacijos nariais, kroatų jaunimo vadas Hrhetic Josip ir kiti pavergtųjų kraštų bendruomenių atstovai.

Atviras žodis

Sustojus priešais sovietų ambasadą, žymus Venezuelos televizijos darbuotojas ir religinių programų vedėjas kun. Manuel Diaz tarė protesto žodį. Griežtai smerkdamas sovietų įvykdytą agresiją prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją, bei masinius trėmimus, jis kalbėjo: "Katalikų Bendrija laiko svarbia pareiga smerkti visa, kas kėsina į žmogaus garbę ir jam Dievo duotas pagrindines teises. Ji smerkia priespaudą ir neigimą laisvės". Kun. Diaz apibūdino sovietinį režimą kaip "laisvės engėją", apgailestavo, kad destruktivus ir kruvinas teroras, sistematiškai neigiantis žmonės jų elementarines teises, Baltijos šalyse vis nesiliauja, nors jau praėjo per 40 okupacijos metų. "Negalime likti kurti kilniems šių krikščioniškų tautų siekimams, privalome veikti drauge su jais, padėti atgauti prarastą laisvę ir išniekintą teisingumą; privalome daryti visa, kas tik įmanoma, kad sovietinis režimas pakeistų savo ligišiolinį neigiamą nusistatymą žmogaus teisių atžvilgiu... Venezueliečiai remia teisingas Baltijos tautų aspiracijas atgauti tautinė bei valstybinę nepriklausomybę. Jie negali tylėti, kai Sovietų Sąjunga pavergia tautas, atimdama jos Dievo duotą teisę kurti savo gyvenimą laisvėje".

Kalbėdamas prie pat diplomatinės Kremliaus atstovybės Venezuelos sostinėje Caracas, kun. Manuel Diaz pakartojo griežtą protestą prieš Baltijos šalyse tebesitęsiančią okupaciją ir priespaudą, reikšdamas tvirtą įsitikinimą, jog baltiečiai ir sunkiose dabarties sąlygose išlaikys savo tautinę gyvastį. Turės ateiti diena, kurią Lietuva, Latvija ir Estija triumfuos, atkurdamos savo gyvenimą laisvėje."

Baigus žodį, nakties tyloje aidėjo Baltijos tautų himnai. Po to visi tylūs ir susikaupę grįžo šventovės test vigilijos, kuri baigėsi vidurnaktį.

Spauda ir televizija

"Žvakių vigilijos" dieną trys didieji dienraščiai — "El Universal", "El Mundo" ir "La Religion" plačiai aprašė planuojamą minėjimą ir jo reikšmę. Sekančią dieną po vigilijos, šeštadienį, valstybinis televizijos kanalas — "Venezolana de Television" žiniose informavo apie baltiečių protestą. Sekmadienį "La Religion" paskyrė beveik ištisą lapą šiam įvykiui aprašyti, įdėdama net septynišias nuotraukas (tai buvo nepaprastai skubiai atliktas darbas). Savaitės laikotarpyje trys televizijos kanalai — "Venevision", "Televisora Nacional" ir "Venezolana de Television" davė reportažus. Buvo rodomas ne tik Mišių celebrantas, asistuojamas vengrų kapeliono Jose Groza (mūsų kapelionas kun. Perkumas vis negaluoja), kunigų seminarijos diakono, bet ir Lietuvos trispalvių "miškas", tautiniais drabužiais pasipuošę baltiečių jaunimas su vigilijos žvakėmis rankose, įteikti išvežtųjų sąrašai, plakatas "Baltijos tautos reikalauja laisvės!"

Po minėjimo įvyki plačiai aprašė svarbiausias krašto dienraščiai "El Universal" Casimiro Tautgino reportaže. Pranešimus apie šį minėjimą davė ir kiti dienraščiai. Kontaktų dėka, per tarptautinę žinių tarnybą, "El Universal" reportažas pasiekė ir visus kitus Pietų Amerikos kraštus bei jų spaudą.

Sakoma, moderniais laikais įvykiu pasisekimas matuojamas ne tiek dalyvių skaičiumi, kiek spaudos skiltimis ir televizijos minutėmis. Jei taip, tai minėjimo iniciatoriai lietuviai turi jaustis labai patenkinti. Didžiausia padėka priklauso ketvirtajam televizijos kanalui — "Venevision". Sovietinės okupacijos ir si-

birinių trėmimų sukakčių proga buvo perspausdintas penkių puslapių "El Universal" straipsnio atspaudas: "Sovietinio melo akivaizdoje — teisybės istorija". Plačiai paskleista JAV prezidento Ronald Reagano Baltiečių laisvės deklaracija, paskelbta 1985 m. Baltiečių dienos proga. Išplatinotos brošiūrėlės "Lietuva nori būti laisva" ir "Latvija". Daļ medžiagos išdalino miesto laikraščių kioskai drauge su sekmadienio dienraščių laidomis.

Padėka veikliesiems, gėda pasyviems

Venezuelos Lietuvių Bendruomenė turi daug kam dėkoti: visų pirma Aro Mažeikos ir Margos Vitols vadovaujamam lietuvių ir latvių jaunimui. Nuoširdi padėka priklauso VLIKO atstovui Henriku Gavorskui, kuris net dukart per paskutinę savaitę vakare vyko iš Maracay į Caracas, suprasdamas ir savo dalyvavimu pabrėždamas renginių reikšmę. Padėka visiems dalyviams, svečiams ir saviesiems, o ypač tiems, kurie, net negalvodami, jautė pareigą savo dalyvavimu prisiminti bei pagerbti tremtinius ir laisvės kovotojus.

Padėka priklauso ir lietuvių bei latvių bendruomenių gerasirdžiams aukotojams, kurių dėka finansiniai reikalai buvo lengvai išspręsti. Latviai pareiškė didelį norą šias sukaktis švesti gauseniu dalyvavimu, didesniu iškilmingumu. Savo dalyvavimu katalikiškoje liturgijoje jie parodė nuosirdžią ekumenišką dvasią.

Paliksime ramybėje tuos, kurie tą vakarą turėjo "svarbių reikalų" arba, paprastai pasakius, nutarė praleisti šią proga, per daug dėl to nesijaudindami. Gražus jaunimo dalyvavimas, spaudos ir televizijos reakcija turėjo juos sugėdinti. Yra tokių, net ir veikėjų, kuriems prarasta tėvynė, atrodo, yra tiktai tolimas kraštas, kuris jų širdžių stygų jau nebeužgauna. Nejaugi jie užmiršo Basanavičiaus "Aušrą", Kudirkos "Varpą" ir Maironio "Pavasario balsus"? Lietuvai šiandien reikalingas kiekvienas tautietis! Kiekvienas!

Garbė ir padėka betgi kiekvienam, kuris savo maža auka įsijungė į didįjį tautos skausmą, prisimindamas tragiškus 1940 ir 1941 m. birželio įvykius. Maldomis ir tautine protesto manifestacija atnaujinoje rezistencinį ryžtą dirbti, nepailsti ir gyventi tikėjimu, kad, nežiūrint raudonojo siaubo ir dabartinių vėtrų, Lietuva susilauks PERGALES BIRŽELIO, kuriame tautos kancios ir mūsų pasiuntėlių darbas bus įprasminamas.

Šis plakatą buvo nešiojamas Kanados sostinės Otavos gatvėmis, kai ten vyko žmogaus teisių — Helsinkio akto peržiūros konferencija, kurioje daugiausia priekaištų iš vakariečių susilaukė Sovietų Sąjunga

Ilgamečiai kaliniai rašo

Ištraukos iš laiškų, paskelbtų "LKB kronikos" 66 numeryje

Iš kun. Alfonso Svarinsko laiškų

"... Šiandien antras sekmadienis didžiosios gavėnios. Išvakarės mums, lietuviams, taip brangios šventės — šv. Kazimiero.

Ankstysvas rytas, pasimeldžiau ir dabar noriu Jums parašyti. Bendrai, aš kol kas laikausi gerai ir fiziškai, ir dvasiškai, dar gi ne pagal metus — 60 metų. Tvirtai tikėjime, kad Dievas mums padės. Norėtuši daug papasakoti, bet popierius šito neleidžia (nepra leidžia kalėjimo cenzoriai, — red. past.).

Reikia dėti visas pastangas, kad susitiktume danguje. Žemėje juk viskas greit prabėga. Visą savaitę sirgau gripu, nėjau į darbą. Dabar dar kosčiu, bet viltis, kad pavasaris ir saulė pagydys.

Per didžiąją gavėnią stengiuosi susikaupti. Daugiau meldžiuosi, darau nors ir mažas savanoriškas aukas, ir visa tai už pasisekimą kolektyvų, kad visi dvasiškai užaugtume, dvasiškai atgimtume sutikdami šv. Velykas. Tiktai dvasioje girdėsiu linksmą Velykų Aleliuą, bet mano širdyje nebūs liūdesio ir nusiminimo. Priešingai, aš žinau, kad vykduo Jo valią, o tai man yra svarbiausia.

Sveikuina su šv. Velykom visus visus ir tas vietas, kuriose daugiau ar mažiau dirbau. Daug dvasinio džiaugsmo, taikos tarpusavyje ir su Dievu linkiu visiems visiems.

Meldžiuosi už visus ir Tėvyne".

1985. III.3

Telegrama kun. A. Svarinskui į lagerį 60-ties metų sukakties proga: "Sekmadienis, Viduklėje šaltukas — 14. Saulutė skaisčiai švietė. Žmonių

pilna bažnyčia. Visų nuotaika puiki. Visi susikaupę su gaspadoriu (klebonu, — red. past.) priešakyje meldėmės į Aukščiausiąjį ir sveikinom Tave, dvasios Tėve, su garbingu 60-ju gimtadieniu. Dar kartą visi, visi geros valios žmonės su išsiilgimu Tave sveikina ir daugybę kartų bučiuoja, linkėdami Dievo palaimos ir gausios Marijos globos!

Tavo sesuo Janina ir krikšto sūnus Vytautas."

Pastaba: šią sveikinimo telegramą kun. A. Svarinskas gavo.

Kun. Alfonsui Svarinskui

Audros išlaužo tik šakas ir išverčia sutręšusius medžius, o ažuolai lieka stovėti. Nors žaizdoti, nors supliešėjusia žieve, bet užsigrūdę, atlaikę viesulus ir vėtras. Jums, didžiai gerbiamas kun. Alfonsai, dar tik 60, todėl tautiečių vardu linkime sulaukti 100 metų jubiliejų ir tikime, kad mūsų širdyse Jums visada bus vietas:

Kelių didžiųjų kryžkelės išskyre. Ką laimini dabar sava ranka? Bet ar ilgai dar būsi už kalnų ir girių

(Nukelta į 9-tą psl.)

TOURS

1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Europą
3 savaitės — \$2,995.00. 1985 m. rugpjūčio 3-24
Viena, Miunchenas, Oberammergau, Garmišas, Insbrukas, Venecija, Florencija, Roma, Amanas, Jeruzalė, Nazaretas ir Galilėja, Haifa ir Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Betanija, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė.

Išspūdingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai
2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19
Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St.Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Vargšai ir jų laisvinimas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tačiau revoliucija yra negalima be **prievartos** ir be **ginklo**. Kalbėti apie revoliuciją, išskiriant kovą ginklu rankoje, yra beprasmiška analogija. Kova be ginklo (demonstracijos, delegacijos, kalbos, spauda ir t.t.) yra ne revoliucija, o tik valdančiųjų spaudimas vykdyti reformai toje ar kitoje srityje. Revoliucija tikra prasme visados buvo ir bus ginkluota, todėl kruvina — arba pačiu jos vykdymo metu, arba vėliau, naikinant revoliucijos priešininkus.

Ir štai čia išlaisvinimo teologija atsiduria didžiulės sunkenybės akivaizdoje: kaip prievartą ginklu paversti **teologine** kategorija? Jei revoliucija, kaip konkretus laisvinimo būdas, yra teologinė kategorija, tai tuo pačiu ir prievarta ginklu darosi teologinė kategorija. Betgi ar Kristus nėra pasakęs: "Jei kas nori su tavimi bylinėtis ir pasisavinti tavo švarką, atiduok jam ir apsiaustą" (Mt 5,40)? P. Amerikos vargšai ir yra tasai bylą pralaimėjęs ir "švarko" netekęs visuomenės sluoksniš. Tačiau išlaisvinimo teologija anaipol neskaitina šio sluoksnio atiduoti dar ir "apsiaustą". Priešingai, ji organizuoja **jį kovai** už netektą "švarką". Tik kaip pagrįsti šią kovą **bibliškai**, kad ji virstų teologine tema, peržengdama grynai sociologinę plotmę?

L. Boffas mėgina gręžtis į istorinį Jėzų iš Nazareto, kuris juk visų pirma kreipėsi į vargšus ir žiūrėjęs į juos kaip į pirmuosius Dievo Karalystės **naudotojus** (Nutzniesser — irgi terminas iš ekonomijos, Mc.).³⁷ Deja, pastanga tik analoginė, nes juk ir pats L. Boffas žino, kad Kristaus santykis su vargšais anaipol nebuvo jų organizavimas revoliucijai. Atvirščiai, Kristus ir pats nesigynė nuo užpuolikų Alyvų kalne, papeikė prievartą ginklu, tardamas ją panaudojusiam savo mokiniui: "Visi, kurie giebiasi kalavijo, žus nuo kalavijo" (Mt 26,52). Kur tad tasai biblinis pagrindas prievartai ginklu pateisinti?

Šioje vietoje patys išlaisvinimo teologai prisipažįsta, kad jiems "didžiausias sunkumas buvo pateisinti naudojimą prievartos ginklu kaip išlaisvinimo būdą".³⁸ Jiems atrodo, kad prievarta ginklu esanti "vis dėlto ne pagal Evangeliją" (t.p.). Tačiau popiežiaus

Pauliaus VI enciklikoje "Populorum progressio" jie raide posakį, kad "nevalia piktnaudžioti žmonių kantrybės" ir iš to padarę išvadą, jog piktnaudžiojimas pateisinąs ryžtą griebtis ginklo:

"Kita sunkenybė, — kalba toliau U. M. Oliu, — buvo ta, kaip suderinti klasių kovą su krikščioniškąja meile. Čia mes priėjome išvadą, kad galima ir reikia priešą mylėti, jį palaizinti, kad jis atsivertų" (op. cit. p. 444). Išvada kazuistinė ir beveik piktažodžiaujanti, nes ji primena tokią pat kadaise buvusios ispanų inkvizicijos išvadą: palaužti kūną, kad būtų išgelbėta siela. Išlaisvinimo teologai lyg ir giriiasi, esą jie "turėję atsipalaiduoti nuo puristinės gyvensenos ir išmokyti susitepti rankas" (t.p.). Posakis būdingas, yskui betgi ir pavojingas, nes jis teisinga nuodėmę krikščioniškosios meilės vardan. Juk "susitepti rankas" reiškia **nusidėti**; atsipalaiduoti nuo "puristinės gyvensenos" (purus — švarus) reiškia tapti **nešvari**am dorine prasme. Be abejonės, kovos metu atsitinka visokių "nešvarių". Tačiau niekad nuodėmė nevirsta dorybe, net ir kilniausio tikslu siekiant, pvz. vargšų išlaisvinimo. Pateisindama prievartą ginklu **teologiškai**, išlaisvinimo teologija žengia į kelią, kurio Evangelija nežino ir net aiškiai neigia: "Linkėkite gero persekiojtojams, linkėkite, o ne keikite" (Rom 12,14).

Savo metu St. Šalkauskis yra kalbėjęs, kad jei pirmaisiais amžiais persekiojami krikščionys būtų kėlę revoliuciją prieš savo persekiotojus, jie būtų netekę šventumo. Todėl P. Amerikos kritiški partizanai (pvz. Camillo Torres) religinis kultas vadinamų "liaudies bendrijų" sueigose kaip tik ir pateisina Tikėjimo kongregacijos priekiaštą šioms sueigoms: jose Eucharistija yra "paverčiama klasių kovos šventimu", kuris reiškia "krikščioniškosios Evangelijos iškraipą" (IX, 1). Paverčius išganyą sociologine kategorija, brenama į pelkes, iš kurių vargu ar būtų galima išklampoti.

Revoliucija kaip vargšų laisvinimo būdas dar labiau suartina išlaisvinimo teologiją su marksizmu. Išlaisvinimo teologija yra peremusi marksistų teiginį, esą vargšai arba proletariatas ir revoliucija, yra tarp savęs susiję "tiek savo logika, tiek ir jausmu" (G. Plechanov). Būdamas "žemiausiasis dabartinės visuomenės sluoksniš", proletariatas, anot K. Markso, "negali kitaip atsitiesti, kaip tik išsprogindamas antstatų visų tų sluoksnių, kurie sudaro oficialią visuomenę".³⁹ Todėl Marksas ir skelbia, kad "revoliucija yra stumiamoji istorijos jėga" (op. cit. p. 368). Visuomenės analizė,

kurios būdų bei priemonių išlaisvinimo teologija, kaip pati prisipažįsta, yra pasiėmusi iš marksizmo (plg. L. Boff, Kirche, p. 43, 240), yra tad daugiau, negu tik sociologija: tai istorijos filosofija, o mūsų atveju ir **istorijos teologija**. Tai išlaisvinimo teologijos pastanga "krikščionybės reikalavimus jungti su revoliucine kova" (U. M. Oliu, op. cit. p. 441). Markso nureligintas istorijos vyksmas išlaisvinimo teologijoje įgyja sakralinio pobūdžio.

Tai bendra visos išlaisvinimo teologijos linkmė. "Švesti didvyrio ar kankinio atminimą", — sako U. M. Oliu, — reiškia švesti Dievo apsirėikimą revoliucijoje... Didvyrio prisiminimas sudabartina Viešpaties išlaisvinamąjį žygį revoliucijos pavidalu" (op. cit. p. 445). Kaip Dievas išlaisvino žydus iš Egipto vergijos, taip jis išlaisvins ir dabartines vargšus, kurie "šaukiasi teisybės ir kaltina struktūrinę socialinę neteisybę" (p. 46)... Gi akivaizdoje neteisybės, išeinančios aiškėn vargo pavidalu, Dievas piktinasi, jaučiasi esąs gundomas (herausgefördert) ir nusprendžia įsikišti. Jėzus šį Dievo įsikišimą paverčia istorija. Dievas ateina ir atstato teisingumą prispaustiesiems" (L. Boff, op. cit. p. 46, 54). Biblinis revoliucijos teologijos pagrindas — iššūkis esąs "Magnificat" eilutė: "Jis nuvertė nuo sosto galiūnus ir išaukštino pažemintuosius — deposuit de sede potentes et exaltavit humiles" (Lk 1, 52) — ne todėl, "kad jie, kaip saiko Boffas, būtų ypatingai pamaldūs ar geri, bet vien tik todėl, kad jie yra priespaudos aukos" (op. cit. 54). Eschatologinis Apreiškimio metas "sunaikinti tuos, kurie niokoja žemę" (Apr. 11, 18) išlaisvinimo teologijoje virsta **istoriniu laiku**, o apokaliptinis Viešpaties pyktis ("ira tua", Apr. 11, 18) — **revoliuciniu perversmu**.

Revoliucijos teologijoje, gal labiau negu kur kitur, išnyra išganymo istorijos tapatybė su pasaulio istorija. Užtat Tikėjimo kongregacijos instrukcija ir prikiša išlaisvinimo teologijai: "Ši tapatybė prieštarauja Bažnyčios tikėjimui, kaip tai yra priminęs ir Vatikanas II susirinkimas" (IX, 3), tardamas: "Žemiškąją pažangą turime rūpestingai skirti nuo Kristaus karalystės augimo" ("Gaudium et spes", nr. 39).

Išganymo istorijos tapatinimas su pasaulio istorija suka Bažnyčią tokiu keliu, kuris mums primena religinių utopijų skelbėjus (pvz. Joachim de Fiore XII š.), kuriuo betgi išlaisvinimo teologai vis dėlto mėgina žengti, organizuodami tam tikrą visiškai konkrečią bažnytinio gyvenimo bei veikimo formą, vad. "Iglesia

popular" arba "liaudies Bažnyčią". Jos problematika dar labiau pagilina bei nušviečia išlaisvinimo teologijos dvasią ir jos siekius.

IŠNAŠŲ ŠALTINIAI:

- Joaquin Alliende Luco, PUEBLA. Die Bedeutung der Konferenz fuer die Zukunft der lateinamerikanischen Voelker, in "Internationalle Zeitschrift" 1980 m. nr. 3, p. 263. Santr. IZ.
- Plg. Joaquin Alliende Luco, op. cit. p. 255.
- Leonardo Boff, KIRCHE: CHARISMA UND MACHT, p. 210.
- Leonardo Boff, op. cit. p. 60.
- Cit. Leonardo Boff, op. cit. p. 42-43.
- Leonardo Boff, op. cit. p. 29.
- Gotthold Hasenhuettl, FREIHEIT IN FESSELN, p. 65-67.
- Johannes Baptista Metz, ARMUT IM GEISTE, Muenchen 1962, p. 36.
- L. Boff, WAS BEDEUTEN THEOLOGISCH 'VOLK GOTTES' UND 'VOLKSKIRCHE?', In "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 520.
- Plg. Gotthold Hasenhuettl, op. cit. p. 61. — Šioje knygoje esama nemaža pavyzdžių, kaip dvasiškija esti versta vėrčiamą ūkininkauti kapitalistiškai, kad galėtų iš viso pragyventi.
- Leonardo Boff, KIRCHE: CHARISMA UND MACHT, p. 199.
- Kardinal Joseph Ratzinger — Leonardo Boff, op. cit. p. 16.
- Cit. CONCILIUM 1984 m. nr. 6, p. 472. — Plg. Enrique Dussel, POPULUS DEI IN POPULO PAUPERUM, t.p. 469-476.
- Gustavo Gutierrez, THEOLOGIE DER BEFREIUNG, Mainz 1982, p. 171.
- Gotthold Hasenhuettl, op. cit. p. 103.
- Leonardo Boff, KIRCHE: CHARISMA UND MACHT, p. 25-26.
- Gustavo Gutierrez, op. cit. p. 154.
- Leonardo Boff, op. cit. p. 42-43.
- Gotthold Hasenhuettl, op. cit. p. 103.
- Cit. INTERNATIONALE KATH. ZEITSCHRIFT 1973 m. nr. 5, p. 402-403.
- Uriel Molina Oliu, OFM, VOM AUFBAU UND WIRKEN EINER CHRISTLICHEN GEMEINDE, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 442.
- Cit. INTERN. KATH. ZEITSCHRIFT" 1973, nr. 5, p. 444. — Šios tezės, formuluotos lotynų kalba, viešai niekad nėra buvusios paskelbtos.
- Joseph Comblin, THEOLOGIE DE LA REVOLUTION, Paris 1970, p. 103.
- INTERN. KATH. ZEITSCHRIFT" 1981, nr. 2, p. 178.
- LEONARDO BOFF, op. cit. p. 207.
- Uriel Molina Oliu, op. cit. p. 443.
- Karl Marx, DIE FRUEHSCHRIFTEN, Stuttgart 1955, p. 537.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DEGTINĖ IR GIRA

Jūra Bauzytė "Tiesos" 114 nr. prisimena šaunias panevėžietės Gerūtos ir kėdainiečio Algio Šakėnų vestuves, nes jos buvo kitokios nei daugelis vestuvių. Kai atėjo vaišių metas, kvietė jie pamatė ilgą baltai dengtą stalą. Ant vienos pusės stovėjo buteliai gėrimų, ant kitos — tik geros asociai. Prie jų sėdėjo jaunieji su palyda. Daugelis pasirinko įprastą vaišių stalo dalį. Po įvadinio piršlio ir svoidos kalbų prasidėjo neužplanuotas, nenumatytas lenktyniavimas: kurios stalo dalies atstovas šmaikštesnį žodį tars, vikriau polką sutrys, smagesnę dainą užtrauks. Laimėjo tie, kurie sėdėjo prie geros asocių. J. Bauzytė džiaugdamasi pasakoja: "Buvusieji vestuvėse susimastė apie tai, kad mūsų nuotaka priklausė ne tiek nuo to, kiek suvalgytume ar išgerisime, o nuo sugebėjimo surengti šventę ar joje dalyvauti taip, kad visam gyvenimui jaunavędžių atmintyje išliktų alkoholio nesudrumstas momento iškilmingumas, nepaprastumas. Gražu, kad vienerių kitur gimsta tradicijos savybios datos dienas pažymėti be svaigalų. Juo labiau neturėtų kilti klausimas gerti ar negerti, slyti ar reikalauti svaigalų, kai kalbama apie atlyginimą už darbą, paslaugą."

ISTEIGĖ KOMISIJA

Kompartijos vado M. Gorbaciovo paskelbta kova su girtavimu jau pasiekė ir okupuotą Lietuvą. Vilniuje buvo sudaryta speciali tos kovos komisija, veikianti prie ministerių tarnybų. Pirmininku paskirtas teisės mokslų dr. P. Kūris, vadina mas teisingumo ministru. Pirmajame komisijos posėdyje išklausyti įvairių pareigūnų pranešimai apie priemones, kurių teks imtis girtavimui ir alkoholiui įveikti. Pranešimus padarė: vidaus reikalų "ministerio" pavaduotojas V. Žemgulytis, prekybos "ministerio" pavaduotoja N. Palilūnienė, Lietuvos kooperatyvų sąjungos valdybos pirm. V. Ramanas, sveikatos apsaugos "ministeris" J. Platūkis, valstybinio plano pirm. P. Salys, Steigiamos miestų ir rajonų kovos su girtavimu komisijos. Jų veiklą prižiūrės ir nurodymus parūpins centrinė komisija Vilniuje.

"BĖK, BĖK, ŽIRGELI..."

Taip pavadinimą šventė birželio 23 d. įvyko Anykščių. Veikė senovinių kinkinių paroda, arklių kaustymo meną rodė iš visos Lietuvos susirinkę nagininkai. Šventės dalyvių taipgi laukė mugė, kurioje, kaip ir prieš šimtą metų, tiesiog iš vežimų savo medinius dirbinius pardavinėjo liaudies meistrai, pyragais vaišino kaimo kepejai. Muzikantai atliko dainas, kuriose reiškiamas pagarba eklektizmui — visų darbų pagalbininkui. Šventės metu buvo surengtos parodosios jėgimo varžybos. Kas norėjo, galėjo pasivažinėti senovinėmis karietomis ar paprastomis kaimiškoms bričkoms.

ATLEIDO IŠ PAREIGŲ

Birželio 19 d. "Tiesoje" rašoma apie Kuršėnų 45-tosios vidurinės profesinės technikos mokyklos gamybinio mokymo meistro A. Urbelio nepedagogišką elgesį. Ši istorija buvo iškelta jau š. m. balandžio 17 d. laidoje. Tas meistras vieno mokinio tėvams pasiuntė klaidingą telegramą apie jų sūnaus mirtį. Tai buvo "piktas pokštas". Mokyklos pedagogai dabar griežtai pasmerkė A. Urbelio netinkamą elgesį. Jis atleistas iš eina mų pareigų. Mokykla už gamybinio mokymo meistro netinkamą elgesį atsispažė moksleivio V. Petniūno tėvams.

UŽMIRŠO VAIKUČIUS

"Tiesos" redakcija 147 nr. paskelbė iš Kašiadorių rojono gautą A. Jasaitienės skundą: "Atėjo vasara. Vaikams daug malonumų, bet mums, tėvams, daug rūpesčių dėl vasariškos avalynės mažiems. Kur dingo sandaliukai, basutės? Mažesnio dydžio — 14, 15 dar galima rasti ir Ziezmarių paraudotuvėje, o 18, 17 nerasi nė su žiburiu. Vaikui šio apavų ieškau Kašiadoryse, Elektrėnuose, bet ir ten negaunu. Birželio 4 d. nuvykau į Kauną. Laisvės alėjoje vaikiškos avalynės parduotuvėje, kur anksčiau lentynos lūždavo nuo sandaliukų, basučių, dabar tuščia. Pasieniuose išdėstyti kambariniai batai ir keletas porų žieminių avalynės. Peršasi išvada, kad prekybininkai ir avalynės gamintojai šią vasarą užmiršo mūsų vaikučius".

SKRAIDYMO APARATAI

Birželio 29-30 d. d. Netonyse prie Kauno įvyko pirmoji konkursinė lengvų skraidymo aparatų apžiūra. Ją suorganizavo Lietuvos skraidyklų sporto federacija ir Kauno skraidyklų sporto klubas. Apžiūra buvo pakeičta 19 skraidymo aparatų — lėktuvų, malūnsparnių, skraidyklų, ant vandens nusileidžiantis lėktuvėlis, motorinis sklandytuvai ir net plasnoklis. Geriausių buvo pripažinti vilniečių K. Baltrėčio, J. Jakavičiaus, N. Babenkos ir R. Šiekštelės lėktuvai "Laukizgis". Višiška priešingybė "Laukizgiui" buvo vilniečio R. Aleksiejaus dvisparnis lėktuvėlis, laimėjęs prizą už konstrukcijos paprastumą. Jis buvo padarytas porų tris mėnesius iš kelių gabalų faneros, atraizos aukselio ir aliuminio vamzdelių, bet juo R. Aleksiejus skraido pavydėtina mikliai. Antroje lėktuvų klasėje geriausių buvo pripažinti "anties" tipo aparatas, kurį sukūrė kauniečiai G. Končius. Vieningo žiūrovų bei vertintojų dėmesio susilaukė priekšinio J. Valūno malūnsparnis. Kitą malūnsparnį buvo pasigaminęs Tauragėje gyvenantis E. Žilius. Dauguma apžiūros dalyvių su aviacija niekada nebuvo susiję. Jie patys išmoko lengvus skraidymo aparatus projektuoti, juos pasigaminę ir netgi jais skraidyti. A. Kučinskis iš Birštono su savo gamybos "Kėkštu" ore jau yra išbūvęs 400 valandų. Turinčių didelę skraidymo patirtį yra ir daugiau. V. Kst.

Toronto Maironio mokyklos vyresniųjų skyrių mokiniai su palydovais "Tėviškos žiburiai" spaustuvėje. Dešinėje (kraštinis) — spaustuvės vedėjas VYTAUTAS BALČIUNAS

London, Ontario

ŠAUNIOS VESTUVĖS. Š. m. liepos 6 d. Londone sumainė žiedus Kristina-Grazina Petrauskaitė su Dovydu-Juozu A. Brewer. Ypač iškilmingos buvo jungtinių apeigų didžiausioje Londono katalikų šventovėje — Šv. Petro katedroje. Susidomėjimu ir maloniu žvilgsniu susito susirinkusiųjų veidai, kai vargonams grojant tautinė Sadutė šventovės įžengė jaunieji ir jų palyda.

Jungtinių apeigų atliko ir šv. Mišias atnaušo Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Šv. Rašto ištraukas skaitė jaunųjų motina ir jauniosios tėvas. Mišių aukas nešė jauniosios dėdė Vytautas R. Petrauskas ir jos teta Regina Narakaitė-Gudeliene.

Prieš jungtinių apeigų giedoją "Pašvaistės" choras, o per jungtines — solistė Irena Černienė. Vargonais jai akompanavo šventės vargonininkas Wickett, jauniems ir jų palydai išsėdinti pagrojęs Blezdingelę.

Kodėl kaniadičių, o ne lietuvių šventovėje? Šiluvos Marijos šventė jokių būdu nebūtų sutalpinusi visų dalyvių. Ir erdvoji katedra buvo beveik užpildyta.

Vestuvėms vaišės įvyko Ivanhoe salėje. Jaunieji tėvų buvo šitie "išsipirkdami" mėtė susirinkusiems saldinius. Pakeltos šampano taurės ir sugiedota jauniesiems "Ilgiausių metų". Pagrindinį stalą puošė du aukšti šakocijai (raguoliai), centrinis vestuvinis pyragas ir kitos puošmenos.

Pirmoji pamergė Evelina-Rūta Petrauskaitė abiem kalbom supažindino su garbės stalu, o jauniosios tėvas pasakė turiningą kalbą, kviesdamas jaunuosius "greta prancūzų ir anglų dvasinio palikimo nepamiršti ir lietuviškojo".

Jaunojo dėdė Trevor Brooks savo žodyje kreipėsi į jaunąją lietuviškai: "Aš kviečiu Tave į mūsų šeimą". Jaunojo draugas ir pirmas pabrolis Edvardas Remeikis sveikinimo žodžius, linkėdamas jiems laimės. "Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Vilienės, padainavo tris dainas, o sol. Irena Černienė — vieną. Paskutinis kalbėtojas buvo pats jaunavedys. Jis padėkojo savo motinai, jauniosios tėvams, pranešėjai E. R. Petrauskaitėi ir visiems susirinkusiems.

Jaunioji gerai kalba lietuviškai ir aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Ji londoniešiams yra labai gerai žinoma, kaip ir visa jos tėvų šeima. Jaunasis yra mandagus ir labai malonus žmogus, besistengiantis visiems padėti. Vaisėse dalyvavo 270 svečių iš Kanados ir JAV. Iš Vašingtono, D.C., atvyko Kazys Škirpa (buv. diplomatas plk. Skirpos sūnus) su žmona Kristina (Tyllute) ir dukra Viktorija.

Brangioje šeimos šventėje aktyviai dalyvavo ir jauniosios močiutė, 80 m. amžiaus, Adelė Petrauskienė, nuoširdžiai talpinusi ir šios šventės ruošdama darbuose. Jauniems linkėtina darnių ir šviesių gyvenimo dienų!

ISVYKSTA ŠVEICARIJON. Dr. Kęstutis Vilis, Vakarų Ontario universiteto fiziologijos profesorius, universiteto yra siunčiamas į Žiurichą susipažinti su šveicarijos pasiektais tos medicinos srities laimėjimais. Vyksa kartu su visa šeima. Numato aplankyti ir eilę kitų Europos kraštų. Žada grįžti kit 1986 m. rudenį.

IKI PASIMATYMO, RITA! "Pašvaistės" choras birželio 23 d. suvažiavo į gamtos grožiu pirmąją Zabulionių sodybą sprestį klausimo: kaip "Pašvaistės" nariai galės visus metus išgyventi be Ritos? Ji vieneriems metams su šeima išvyks į Europą. Tai ir buvo šio suvažiavimo pagrindinis tikslas: padėkoti chorvedei Ritai Vilieni už jos nuoširdų darbą, stengiantis dar aukščiau pakelti "Pašvaistės" meninį lygį, palinkėti jai laimingos kelionės ir malonių atostogų, o svarbiausia — nepamiršti po metų vėl į Londoną sugrįžti pas savo "auklėtinius". Kad to prašymo nepamirštų, įteikė jai gražią dovaną.

PAGERBTAS GM PAREIGŪNAS. Stasys Keras prieš 34 metus pradėjo dirbti Londone esančiame "General Motors" fabrike kaip eilinis darbininkas. Jis pasižymėjo ne tik kaip sąžiningas, bet ir kaip labai sumanus darbininkas. Jis dažnai įteikdavo įvairius projektus, kaip lengviau ir toliau šį bei tą pagaminti, kaip sumažinti

gamybos išlaidas ir t.t. Daugelis jo sugestijų buvo priimtos ir už jas paskirtos premijos. Po to sekė ir jo paaugstinimai, kol pagaliau jis pasiekė trečią laiptą nuo viršaus. Paskutinės jo pareigos — vyriausias gamybos sistemų viršininkas.

Siemot jam išeinant į pensiją, buvo suruoštos gražios išleistuvės ir įteiktos gausios dovanos, kurių tarpe buvo ir viena ypatinga: už sąžiningą pareigų ėimą ir pasižymėjimą darbe suteiktas garbės daktaro laipsnis (PLD/MMS) su visomis su tuo surištomis teisėmis ir privilegijomis. "MMS" reiškia medžiagų apvaldymo-koordinavimo mokslą (Materials Management Sciences). Šis daktaras neprikluso panašiai universiteto laipsniui, nes jis yra pripažįstamas tik firmos ribose, tačiau skaitytas neturėtų pagalvoti, kad tai yra tik darbininkų bendradarbiui iškrestas pokštas. Anaipol — ne. Tai tikras dokumentas, pasirašytas paties šio skryliaus vicepirmininko.

Daugelis tautiečių, užėmusių aukštas vietas, pamiršta, kad yra lietuvių bedarbių arba turinčių mažų atlyginimų darbus. Keras niekada to nepamiršo ir visada labai nuoširdžiai kiekvienam lietuviui stengėsi padėti. D. E.

Welland, Ontario

NORS MAŽA SKAICIUMI lietuvių bendruomenė, bet yra gyva nuo 1948 m. Veikia pagal turimas sąlygas ir jungia visus į vieną lietuvišką šeimą. Šiuo metu liet. bendruomenėi ir klubui "Lithuanica" vadovauja pirm. P. Sidlauskas, su valdybų nariais, P. Sidlauskų sodyboje, prie 3 kelio Vinger, ruošiamos gegužinės ir susirinkimai.

Š. m. birželio 30 d. įvyko Niagaros pusiasalio P. Lukšio šaulių kuopos gegužinė, sulaukusiu svečių net iš Toronto, Hamiltono ir kitų apylinkių. Dalyvavo per 70 asmenų, jų tarpe buvo kun. Juv. Liauba ir dabartinis klebonas K. Butkus. Padėką dalyviams išreiškė kuopos pirm. A. Šetikas, žodį tarė St. Jokubaitis ir P. Sidlauskas.

Š. m. liepos 7 d. įvyko Lietuvių medžiotojų-meškiotojų klubo "Lithuanica" prizinis žuvinimas kanale, tarp Wellando ir Port Colborne, kuriam vadovavo valdybos narys Br. Luomonas. Varžėsi 17 meškiotojų. Už pirmą ir daugiausia sugautų žuvų prizus laimėjo Br. Simonaitis ir už didžiausią žuvį P. Sidlauskas. Pasibaigus varžybos ir visiems išsiskirsčius, tos pat dienos vakare staigiai mirė Br. Luomonas — nuoširdus lietuvis, klubo v-bos narys per 20 metų. Palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje. B.S.

PAGERBDAMI a.a. BR. LUOMONĄ bei reikšdami užuojautą šeimai, giminei ir artimiesiems paukojo Tautos fondui \$100: p.p. Baluikiai; \$10: P. V. Sidlauskai, A. Šileikis, M. Urpsys, A. A. Zinaitis; \$5: Br. Jackevičius, A. E. Stankevičiai. Aukotojams nuoširdus ačiū.

KLB WELLANDO APYLINKĖS VALDYBA liepos 28 d. ruošia tradicinę Oninių gegužinę; rugpjūčio

11 d., 1.30 v.p.p. įvyks "Lithuanica" klubo visuotinis narių susirinkimas, gegužinė ir vaisės. Viskas vyks p.p. Sidlauskų sodyboje. Wellando apylinkės valdyba maloniai kviečia Niagaros pusiasalio ir tolimesnių vietovių tautiečių dalyvauti Oninių gegužinėje. Visų lauksime.

KLB Wellando apylinkės valdyba

Vancouver, B. C.

JONINIŲ LAUŽAS. Š. m. birželio 22 d. Medžiotojų ir meškiotojų klubas "Bebras" Jono ir Leonaro Macijauskių sodyboje suruošė tradicinį Joninių laužą. Oras patįsaike gražiausias. Susirinkusieji vaikštinėjo sodelį, kai kurie domėjosi šeiminko bičių avilais, kiti maloniai šnekučiavo susisėdė lauke prie stalų. Matėsi svečių iš Toronto ir net draugų iš Anglijos. Saulutei pasislėpus už kalnų, šeiminkas apriupo susirinkusius skania vakariene.

Prietemom globiant žemę, visi susirinko prie šeiminko sukurtu lauko. Liepsnomis veržiantis iš viršų, pasigirdo linksma sutartinė. Klubo pirm. Vincas Skabeikis pasveikino visus susirinkusius Jono ir Petrus. Jis pabrėžė, kad Joninių laužas Macijauskių sodyboje yra rengiamas jau 17 metų. Šeiminkui J. Macijauskui sugiedota "Ilgiausių metų". Pirminkas taip pat paskaitė iš tautosakos apie Lietuvę kuriamas Joninių laužus ir jų senus papročius.

Klubo narė Aldona Goransonienė, pagerbdama šeiminkus, kurie neseniai atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvę, jaunavedžius Ireną ir Stanley Roger's, pašoko "Hawaiian Wedding Song". Po to visi sujungė į jėskoti paslėpto užburto papario žiedo, kuris prazsta Joninių naktį. Ji atrado I. Macijauskaitę-Roger, kuri kaip premiją gavo šampano bonka.

Suėjus visiems į vidų, prasidėjo loterija. Laimikiai buvo suaukoti daugiausia klubo narių, o jų buvo sunėsta nemažai. Laimėtojai jie suteikė daug džiaugsmo.

Po to A. Goransonienė pašoko dar keletą havajiskų šokių: apie žuvininkus ir jų žuvinimą, bernelio viliojimą ir kvapių gėlių žydėjimą. Šeiminkė L. Macijauskienė paskaitė linksmą eilėraštį, kuris sukėlė daug juoko.

Visi linksmai atšventė tradicinį Joninių laužą, prisimindami gimtojo krašto Joninių naktį, kai Šv. Jono vabalukai švietė miške keliai, įjėskant užburto papario žiedo. Kor.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santapus 6 1/4%
kasdienines palūkanas
už sautaupas 5 1/4%
term. indėlius 1 m. 9 1/4%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7 1/4%
90 dienų indėlius 8 1/4%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/4%

IMAME UŽ:
neklm. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV lietuvių fondo stipendijų komisija šiemet gavo dvigubai daugiau prašymų — net iš 53 studentų, o lėšų turėta \$36.000. Reikalą komplikavo lituanistikos katedra Iliojaus universitete. Vien tik jos studentams teko \$14.350, Vasario 16 gimnazijos moksleiviams — \$7.000. Pastariesiems teko pagrindinis skirstytojų dėmesys. Buvo atsižvelgta ir į prašytojų pažangumą moksle.

A. A. Alicija Rugytė po trumpo, bet sunkios ligos mirė birželio 20 d. Čikagoje. Velionė gimė 1902 m. gruodžio 5 d. Švėksnėje. Ji baigė Kauno mergaičių mokytojų seminariją ir Vytauto D. teologijos fakultetą, kuriame studijavo istoriją. Mokytojau-ti pradėjo 1927 m. Garliavos pradžios mokykloje. Vėliau dirbo J. Jablonsky pradžios mokykloje Kaune, 1939-42 m. — Vilniaus gimnazijoje, 1942-44 m. — Švėksnos gimnazijos direktore. Pokarinėje V. Vokietijoje darbovis Regensburge, Scheinfeldo gimnazijoje ir joms vadovavo. Nuo 1950 m. dirbo aukštesniojoje lituanistikos mokykloje, 1955-61 m. ėjo tos mokyklos direktorės pareigas. Lietuvoje priklausė Katalikių moterų draugijai, ateitininkams, "Giedros" korporacijai. 1957 m. su kitais entuziastais Čikagoje įsteigė lietuvių istorijos draugiją. Dirbo valdyboje, buvo jos reikalų vedėja. Išleido daug istorinių ir pedagoginių veikalų.

Amerikos lietuvių tarybos valdyba savo posėdyje birželio 14 d. Čikagoje šiemetinių jos organizacijos atstovų suvažiavimą nutarė surengti lapkričio 2 d. Čikagoje, Tautiniuose lietuvių namuose. Jame bus paminėtas velionės Leonardo Šimučio, vieno pagrindinių ALTOs steigėjų ir ilgamečio jos pirmininko, mirties dešimtmėtis.

Metinė maldos diena už Lietuvą bus rugpjūčio 25, sekmadienį. Š. Amerikos kankinių šventovėje, Auriesville vietovėje, Niujorko valstijos šiaurėje. Maldos dieną už Lietuvą kasmet organizuoja Lietuvių katalikų religinė šalpa, jos rėmėjai, Lietuvos vyčiai ir artimesnės lietuvių parapijos. Koncelebracinės Mišias su kitais kunigais atnaušaus vysk. P. Baltakis, OFM. Palomską lietuvių ir anglų kalbomis sakys Lietuvių katalikų religinės šalpos reikalų vedėjas kun. K. Pugevičius, giedos Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras.

Urugvajus

Parapijos biuletenyje dėkojama Toronto Prisikėlimo šalpos sekcijai, atsiuntusiai \$300 Montevideo lietuvių parapijos reikalingam. Pranešama, kad pinigai bus panaudoti atostogų namo sutvarkymui.

Mažieji "Rintukai" susilaukė dviejų naujų mokytojų — Alinos Mačanskaitės ir Elviros Lamauskaitės-Mačanskienės. Jos yra gžuolynietės, atėjusios talkon kitiems mokytojams — Jonei Dobilevičienėi, Eugenijai Jospnienėi ir Vytautui Doreliui. "Rintukai" dabar turės penkis mokytojus. Džiaugiamasi pagausėjusiu vaikų skaičiumi: vieni jau yra dvylikos metų amžiaus, kiti — tik penkiamečiai.

Australija

Pavergtų tautų savaitės minėjimas Melburne pradėtas lietuvių namuose liepos 19 d. vakarą. Dalyvauti buvo pakviesti parlamentariai, senatoriai, pavergtų tautų atstovai. Užkandžius paruošė Socialinės globos moterų draugija. Iškilmingos eku-meninės pamaldos Šv. Patriko katedroje buvo laikomos liepos 21, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Jose dalyvavo Melburno arkivyskupas dr. F. Little. Pavergtų tautų koncertas įvyko po pamaldų netoli esančioje salėje.

Melburnan birželio 15 d. buvo sukviešti buvusieji Kauno "Aušros" mergaičių ir berniukų gimnazijų paskutinės laidos nepriklausomoje Lietuvoje auklėtiniai paminėti 45 metų sukakties. Jiems tada net nebuvo surengtos išleistuvės, nes Kaunaitis išvykė sovietiniai okupantai su savo pasenusiais tankais. Minėjime dalyvavo buvusios aušros — Genė Babickaitė-Straukienė, Elė Bernataviūtė-Matukienė, Vida Bražnaitė-Vaitiekūnienė, Valė Juozapavičiūtė-Bladzevičienė, Marytė Mašanauskaitė - Šaženienė, Regi-na Sirvataviūtė - Umbraziūnienė, Elvira Nagulevičiūtė-Semėtienė, Jonė Zelenkevičiūtė-Zitkevičienė ir buvęs aušroskas Jurgis Žalkauskas. Svečio teisėmis įsijungė J. Žalkauskienė, D. Ša-

ženytė ir R. Šaženis. Sveikiniai-mai buvo gauti iš I. Požalaitės-Davis, P. Matuko ir A. Šlezevičiūtės-Adomoniūnės. Susitikimą, kuris jau nebuvo pirmas, suorganizavo ir jam vadovavo M. Mašanauskaitė-Šaženienė, pabrėžusi artimus aušroskų ryšius.

A. a. dr. Izidorius Kaunas mirė birželio 22 d. Melburne, sulaukęs 83 metų amžiaus. Jis buvo suvalkietis, baigęs gimnaziją Marijampolėje, medicinos studijas — 1930 m. Kaune, Vytauto D. universitete. Buvo paskirtas Vilkaviškio aps. gydytoju, vėliau — Vilkaviškio ligoninės vidaus reikalų skyriaus vedėju. Su šeima pasitraukė Vokietijon, iš kurios Australijon atvyko 1949 m. Jis čia tapo pirmuoju lietuvių gydytoju, išlaikiusiu valstybinius egzaminus, atlikusiu praktiką ir atidariusiu savo kabinetą. Prie Šv. Jono šventovės sutiktiems tautiečiams velionis duodavo medicininius patarimus, išrašydavo daug receptų. Velionis taigpi domėjosi visuomeniniu lietuvių gyvenimu, dalyvaudavo minėjimuose, įvairiuose susirinkimuose, priklausė Lietuvių gydytojų draugijai, buvo ateitininkas sendraugis. Liko liūdinti žmona Regina, dukra Irena Tamošaitienė su šeima.

Vokietija

Joninės Vasario 16 gimnazija atšventė birželio 22 d. Į jas atvyko 500 svečių iš Italijos, Prancūzijos, Belgijos ir iš visos V. Vokietijos. Vyravo jaunimas. Parke buvo pastatytos dvi didelės palapinės užkandžiams ir loterijai. Gimnazijos direktorius A. Šmitas visus atsiprašė, kad pernai Joninės nebuvo surengtos dėl pilies gaisro. Apie Joninių papročius vokiečių ir lietuvių kalbomis pranešimus padarė ev. kun. Fr. Skėrys ir Ronaldas Tesnau. Chora ir orkestrą buvo paruošę Arvydas Paltnas, tautinių šokių grupė — Živilė Grodbergienė. Programą pranešinėjo abiturientė Eri-na Seidlerytė, o ją atliko mišrus gimnazijos choras, mergaičių choras su solo dainavusia Milda Motekaityte, moksleiviu orkestrėlis ir tautinių šokių grupė. Tradicinės pamaldos buvo nedidelėje Hiutenfeldo katalikų šventovėje. Mišias atnaušavo lietuvių ir vokiečių sielovadoje dirbantis kun. P. Girėšis. Pamaldas evangelikams gimnazijos patalpose laikė kun. Fr. Skėrys. Po pamaldų prasidėjo krepšinio ir futbolo rungtynės tarp moksleivių ir svečių. Vakare buvo uždegtas laužas, liepsnojęs visą naktį. Jaunimas šoko ir dainavo, pasirodė Joninių nakties laumės ir raganos. Abu Hiutenfeldo viešbutėliai buvo užimti. Daug kam teko nakvoti klaseose ant čiužinių ir miegmaišiuose.

Vasario 16 gimnazijos reikalingais stropiai rūpinasi moksleivių tėvų komitetas — R. Baluiliš, R. Bitautas, A. Verselis ir T. Kubutaitienė. Dažnuose posėdžiuose moksleivius liečiantys svarbiausieji reikalai.

Lenkija

Lietuviškų pamaldų birželio 23 d. pirmą kartą susilaukė Gdanskas gyvenantys lietuviai. Mišias atnaušo du kunigai: kun. Alfonsas Jurkevičius iš Wrocławo ir kun. Bronius Kuculis iš Olštyno, neseniai turėjęs sunkią operaciją.

LVKD skyriaus susirinkimas Wrocławve įvyko birželio 2 d. Dalyvavo 38 nariai ir svečiai iš Štettino. Prieš susirinkimą jie visi dalyvavo lietuviškose pamaldose. Naujon Wrocławo skyriaus valdybon išrinkti: pirm. — Birutė Juriene, sekr. — Antanas Žukauskas, išd. — Jonas Kašauskas.

Trečioji lietuvių mokytojų konferencija buvo surengta 1984 m. lapkričio mėnesį Punksko lietuvių gimnazijoje. Dalyvavo Seinu, Punksko valstijų pradiniių, vidurinių ir profesinių mokyklų mokytojai, Baltstogės ir Varšuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai. LVKD centro valdybos prezidento nariai su pirm. Romu Vitkausku. Pagrindinis dėmesys teko pirmųjų dviejų konferencijų nutarimų vykdymui. Ešą buvo paruošti Lietuvos istorijos ir geografijos mokymo programų projektai, įvestos lietuvių kalbos pamokos Punksko žemės ūkio mokykloje, Lumby pradinėje mokykloje ir Punksko vaikų darželyje. Lietuvių kalbos pamokų betgi neturi pradinė mokykla Kleveuse ir Zabariskų mokykla. Daug kalbėta ir apie Lenkijos lietuvių vaikams organizuojamą žiemos stovyklą Punkske, pasiūlyta rengti mokyklinio teatro dienas.

AUDRA
Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai.
Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

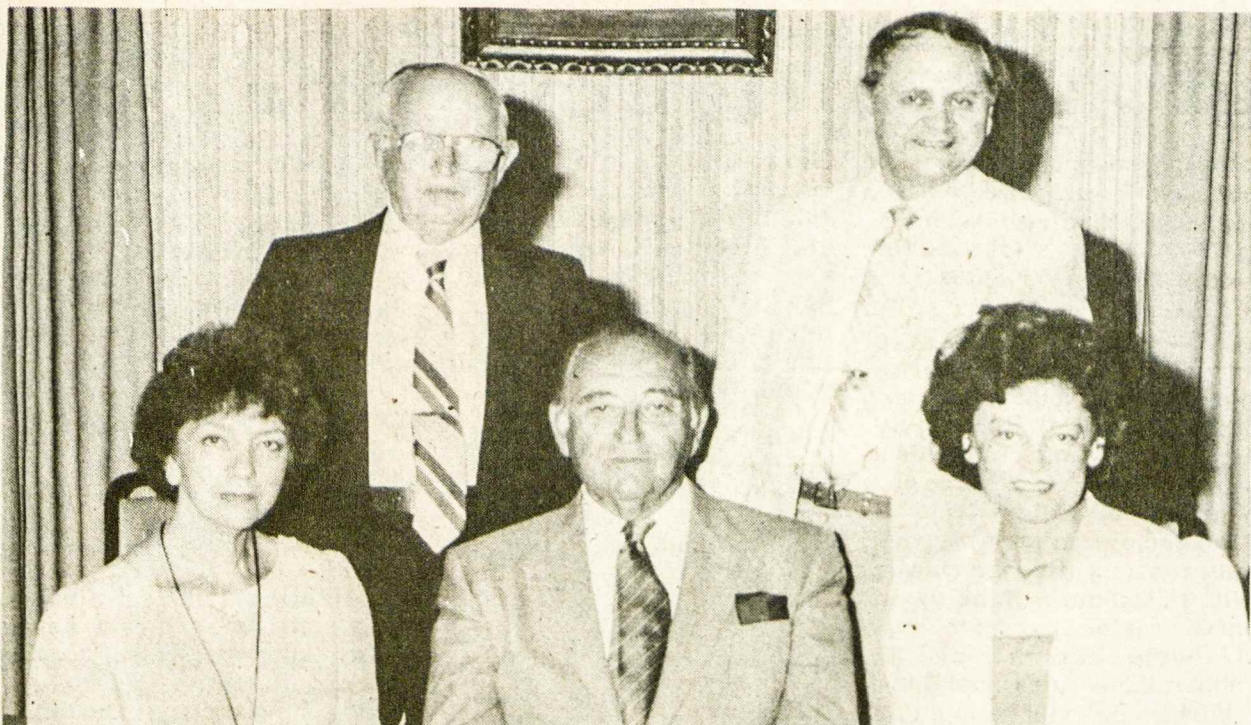
AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

JAV Lietuvių fondo pelno skirstymo komisija. Iš kairės: IRENA PEMKIENĖ, pirm. STASYS BARAS, MARIJA REMIENĖ; stovi: VYTAUTAS KUTKUS ir dr. GEDIMINAS BALUKAS (nera Br. Juodelio) Ntr. J. Tamulaitis

Lietuvių fondas paskirstė \$181,000

A. JUODVALKIS

LF pelno skirstymo komisija sudaro 6 nariai ir du antriniai, skirti po lygiai LF tarybos ir JAV LB krašto valdybos. 1985 m. LF pelno skirstymo komisija sudarė: LF skirti nariai — Stasys Baras (pirm.), dr. Gediminas Balukas ir Marija Remienė, (antriniai: Mykolas Druga), JAV LB krašto valdybos deleguoti — Bronius Juodelis (sekr.), Vytautas Kutkus ir Irena Pemkienė, (antrinė: Dalia Gotceitienė). PSK-jos posėdžiuose dalyvavo tarybos pirm. Povilas Kilius ir valdybos pirm. dr. Antanas Razma. Taigi pelno skirstyme dalyvauja 10 žmonių, bet balsavimo teisę ir lemiamą žodį turi tik šeši nariai.

Iš numatomo LF 1985 m. derliaus LF taryba leido paskirstyti rekordinę \$181.000 sumą. LF vadovybė š. m. birželio 29 d. TL namuose, Čikagoje, sušaukė spaudos konferenciją ir painformavo apie LF veiklą bei atliktą pelno skirstymą.

Spaudos konferencija pradėjo ir jai pirmininkavo LF informacijos komisijos pirmininkas. Pirmasis kalbėjo LF tarybos pirm. Povilas Kilius, supažindinęs su LF struktūra ir teisine padėtimi. LF nėra pelno organizacija, vadovaujama 18 rinkimų tarybos narių ir 3 kontrolės komisijos narių. Taryba kviečia valdybos pirmininką ir tvirtina sudarytą valdybą. Valdyba atlieka administracinę darbą, veda atskaitomybę ir vykdo tarybos nutarimus. Taryba sudaro komisijas, kurios, pasiskirsčiusios darbo barais, rūpinasi LF augimu. Veikia šios komisijos: finansų (pirm. Jonas Vaznelis), pelno skirstymo (pirm. Stasys Baras), įstatų (dr. Jonas Valaitis), vėjų (Marija Remienė), palikimų (dr. Kazys Ambrozaitis), informacijos (Antanas Juodvalkis) ir lietuvių dailės muziejaus (dr. Gediminas Balukas).

LF valdyba yra sudaryta iš tarybos narių bei profesionalų: pirm. dr. Antanas Razma, pirm. pavad. Marija Remienė, vicepirm. Stasys Baras, dr. Jonas Račkauskas, sekr. ir reikalų vedėja Alė Steponavičienė, izd. Kazys Barzdukas, ūkio reikalams Kostas Dočkus, jaunimo — Ofelija Barškėytė ir dr. Antanas G. Razma, informacijos — Antanas Juodvalkis. Atskaitomybei tvarkyti pakviestas ekonoministas (CPA) Juozas Paškus. Tarybos ir valdybos nariai atlyginimo negauna, išskyrus reikalų vedėją ir buhalterį.

Valdybos pirm. dr. Antanas Razma pranešė, kad LF šiuo metu yra \$3.167.000 pagrindinio kapitalo, kurį sudėjo 5620 narių. Per savo gyvavimo 23 metų veiklą LF parėmė lit. švietimą, kultūrą, jaunimą ir visuomeninę veiklą pusantro milijono dol. suma. LF pajamos jau praėjusiais metais perliko du milijono dol. LF vadovybė džiaugiasi, kad lietuviškoji visuomenė nuosirdžiai LF remia ir aukoja. Praėjusieji metai buvo ypatingi, nes gauta iš nesiskelbiamos aukotojo vienkartinė \$100.000 auka ir gydytoji Sidrių žemės sklypai, verti \$50.000. Šiais metais aukos plaukia normaliai, bet yra šviesių pavyzdžių: Jieva Bylienė padidino įnašą \$10.000 ir įamžino savo mirusį vyrą Juozą Bylą; Aklivė Gražulienė mirusio vyro Broniaus Gražulio vardu įsteigė \$25.000 fondą, kurio palūkanos bus naudojamos lietuviams studentams beprocentinėms paskoloms. Pranešėjas nepamiršo padėkoti spaudos ir radijo vedėjams už teikiamą nuolatinę paramą.

Finansų komisijos pirm. Jonas Vaznelis kalbėjo apie LF kapitalo investavimą. Turimas

Dr. ANTANAS RAZMA, Lietuvių fondo pirmininkas ir dabartinis valdybos pirmininkas, kalba spaudos konferencijoje 1985. VI. 29 Čikagoje Nuotr. J. Tamulaitis

LF kapitalas pirmoje eilėje dedamas į lietuvių tvarkomas taupymo ir skolinimo bendroves, jei jos moka tokias pat palūkanas, ir indėliai yra apdrausti federacinės valdžios agentūrose. Turimos bendrovių akcijos ir obligacijos (bonai) perduotos tvarkyti specialistų "Greybill" bendrovei, griežtoje LF finansų komisijos priežiūroje. Prieš keletą metų įsigytas žemės ūkis laikytinas geru investavimu bent daliai turto apsaugoti nuo infliacijos. Investavimai daromi ilgesniam laikui ir negalima šokinėti nuo vienos rūšies prie kitos. Terminuotų indėlių (certifikatų) palūkanos yra nukritusios, bet LF kapitalas dar duoda 10% ir aukštesnes palūkanas.

Didžiausias dėmesys buvo nukreiptas į LF pelno skirstymo komisijos pirm. Stasio Baro pranešimą. Buvo gauta 115 prašymų \$580.000 sumai įvairioms programoms paremti ir 53 studentų prašymai stipendijoms. Pelno skirstymo komisija, peržiūrėjusi prašymus ir išsiaiškinusi su projektu vykdytojais, rado remtinus 85% prašymų, bet galėjo patenkinti tik 25%, nes tiek turėjo pinigų.

Peržiūrėjusi 53 studentų prašymus ir pakomisės rekomendacijas, PS komisija patenkino 40 prašančiųjų. Stipendijos skirstytinos į 4 grupes: a. lit. katedroj siekiant mokslo laipsnį \$7.500, b. lit. kursų lankantiems \$2.100, c. kitus mokslus studijuojantiems \$19.400, d. Vasario 16 gimnazijos moksleiviams \$7.000. Iš viso stipendijoms — \$36.000.

Paprastai stipendijos yra skiriamos iš veikiančių fondų gautų pajamų, bet šiais metais jų neužteko ir teko pridėti iš bendrų pajamų \$8.000. Stipendijoms paskirstyta suma sudaro beveik penktadalį bendros sumos.

Likusias \$145.000 PS komisija paskirstė taip: 1. švietimui \$55.100, 2. menams \$18.000, 3. mokslui \$38.400, 4. visuomeniniams reikalams \$33.500.

LF gaunamų pajamų neužtenka visiems prašymams patenkinti, todėl valdybos nusistatymas pasiekti 5 milijonų kapitalą yra remtinas ir vykdytinas. Būtų idealu bent didesnę pusę prašomų sumų patenkinti.

Po pranešimų įsijungė ir spaudos žmonės, prašydami papildomų žinių ar reikšdami savo nuomones dėl vieno kito projekto rėmimo. Aktualius stipendijų teikimas bendruosius mokslus studijuojantiems studentams. LF skiriamos stipendijos yra nedidelės, dažniausiai svyruoja tarp \$500 ir \$1000, kai vieno studento universitete išlaikymas vienerius metus kai-

nuoja tūkstančius. LFPS komisija, teikdama simbolines stipendijas, nori parodyti, kad neužmiršta lietuvių studento ir nenori atstumti nuo lietuvių bendruomenės. Gautoji stipendija jaunam lietuviui primena, kad jis nėra užmirštas, bet laikomas lietuvių bendruomenės nariu. Dalyvavusios šioje popietėje buv. LF stipendininkės, dabar jau turinčios savo profesijas — Rima Janulevičiūtė ir Ofelija Barškėytė, o taip pat ir studentė Ramona Steponavičiūtė pareiškė, kad gautos stipendijos jas pririšo prie lietuvių bendruomenės ir paliko labai malonius prisiminimus.

Turime gražių pavyzdžių: gavusieji LF stipendijas akademikai yra įsijungę ir lietuvių veiklą ir gyvai reikiąsi įvairiose organizacijose. Kyla klausimas: skirti didesnes stipendijas mažesniams skaičiumi lietuvių studentų, ar patenkinti daugiau prašančių ir duoti mažas stipendijas? Žinoma, stipendijos skiriamos atsižvelgiant į finansinę padėtį ir studento veiklą lietuviškose organizacijose.

Iškilo ir jaunesiems spaudos bendradarbiams atlyginimo klausimas. Iki šiol honorarai nebuvo mokami, išskyrus vieną kitą atvejį, bet gale metų redakcijos sudarydavo savo jaunųjų bendradarbių sąrašą ir pristatydavo LŽS-gos valdybai, kuri iš turimų Dauzvardžio fonde sumų skirdavo premijas. Spaudoje ir konferencijose buvo siūloma jauniems spaudos žmonėms mokėti nors ir kuklius honorarus. Klausimas, ar geriau atlyginti už kiekvieną darbėlį, ar laukti metų galo ir gauti premiją? Čia neįteigtų skelbiamų konkursų dalyviai, ir jie gautų tam tikslui komisijų skirtas premijas. Jaunimas pasisakė už premijas.

Spaudos žmonės domėjosi daugeliu LF veiklos aspektų ir reikė savo nuomones. Spaudos konferencija praėjo ramiai ir pozityviai. Dalyvavo 16 spaudos bendradarbių, atstovavusių didžiąjai daliai mūsiškės spaudos. Lietuviškos radijo laidoms atstovavo "Margučio" vedėjas Petras Petrutis, "Amerikos balso" atstovas Romas Sakadolskis dalyvavo konferencijoje ir turėjo pasikalbėjimą su LF vadovais.

Reikia psteibėti, kad ryšiai su spaudos ir radijo žmonėmis yra reikalingi bei naudingi, nes lietuvių visuomenė plačiau sužino apie vieną iš pokarinių stebuklų — Lietuvių Fondą, sukaupusį trijų milijonų dolerių kapitalą ir parėmusį lietuviybės išlaikymo pastangas pusantro milijono dolerių suma.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Milžinas molinėm kojom

(Atkelta iš 2-ro psl.)

patys rusai, gudai (baltarusiai) ir rytiniai ukrainiečiai. Likusius 20% sudaro daugiakultūrė masė, susidedanti iš Azijos gyventojų, Vakarų ukrainiečių (rasinių požiūriu giminingi lenkams), žydų, moldavų ir kitų tautų, kurios oficialiai laikomos atsilikusioms ar ideologiškai nepatikimoms. Atvirkščią proporciją randame pagalbinuose vienetuose, statybiniuose batalijonuose, geležinkeluose ir tuose daliniuose, kuriuos sovietiniai žmonės vadina "uodega", t.y. sunkvežimių tarnyboje, virtuvėse ir pan. Žmonės, kilę iš tautinių mažumų, sudaro juose 80%. Likusius 20% sudaro rusai, patenkę nemalonių už politiskai "netvarkingą" elgseną.

Karininkijos sluoksniuose atsispindi ta pati proslaviška tendencija. Iš 42 generolų, kurių pavardės buvo suminėtos spaudoj 1975-76 m., 40 buvo slavai, vienas armėnas ir vienas vokiečių kilmės (Sov. Sąjungoj yra 1.8 milijono vokiečių).

Saugumiečių daliniai — atskira 250.000 vyrų armija, kuri yra Vidaus ministerijos kontrolije, susideda išimtinai iš žmonių, sutelktų tolimose centrinės Azijos srityse. Tiems saugumiečių daliniam pavesta rūpintis viešosios tvarkos palaikymu ir liaudies nepasitenkinimo malšinimu (pvz. Novočerkaske 1962 m.). Ten kilusius riaušes malšino MVD kazachų daliniai. Pasak vieno emigrantų "rusų kareiviai tikriausiai nebūtų šaudę ir rusas moteris, bet kazachui — kas jam: juk tai rusės". To paties principo laikėsi britai savo imperinės galybės laikotarpyje, kai jie naudojo Indijos sikais palaikyti drausmę tarp Singapūro kiniečių.

Pavojaus mitas

A. Cockburn nagrinėja savo knygoj klausimą — iš kur atsirado mitas apie pavojų, kad Sov. Sąjunga užpuolianti V. Europą. Čia jis pakartotinai piktinasi, kad Churchillis pradėjęs kalbėti apie "ordas". Jo manymu, priešingai vakariečiams, kurių įgulos rūpinosi vien kariniais dalykais, rusų armija tvarkė visą civilinę administraciją. Jos karininkai buvo užsiėmę reparaacijom — įmonij, bėgų, net vandentiekio vamzdžių ir vonių išgabėnimu. Panašiai buvę ir kai kuriose Sov. Sąjungos pakraščiuose srityse. "Tam tikra prasme tų sričių kariuomenė turėjo vaidinti okupantų vaidmenį, kadangi vietiniai gyventojai buvo tapę sovietiniais piliečiais visai neseniai ir nesileido asimiliuojami. Taip buvo inkorporuoti į Sov. Sąjungą lenkai, buvo prijungtos nepriklausomos Baltijos valstybės. Ukrainos partizanai tęsė puolimus iki 1950 m. pradžios".

Cockburn nuomone, net jei šie dalykai ir nesulaikė sovietinių pajėgų žygio į Vakarų, jos nebuvo pajėgios imtis "rizikos, kurią pranašavo karininkai Vakarų sluoksniai". Pasak vieno to laiko liudininko, "sovietiniai kareiviai buvo vidutiniai, apskurę, o mašinų atžvilgiu prastai aprūpinti". Karo metu sovietams buvo bėgę pasikliauti amerikiečių pagalba bei jų autovežimiais, bet po vokiečių kapituliacijos

tas tiekimas nutrūko. Okupacinės zonos kareivių moralė buvęs pašlijęs iki tokio laipsnio, kad atsirado net dezertyrų, perėjusių į vakariečių pusę. Iš viso jų buvo apie 75.000, jų tarpe daug karininkų.

Nesėkmingos mobilizacijos

"Grėsmės" autorius prisimena, kad šiame pokaryje Sov. Sąjunga 25-rių metų laikotarpyje atliko tris mobilizacijas: 1968 m. invazijai Čekoslovakijon, 1979 m. agresijai prieš Afganistaną ir 1980 m. intervencijai, kuri neįvyko, į Lenkiją. Kiekviena tų mobilizacijų, pasak Cockburno, vykusi sąmyšyje. Jis cituoja Viktoro Suvorovo "Išvaduotojus", kuriuose pasakojamas žygis į Praghą. Apie baltiečių dalyvavimą užsiminama vien ryšium su numatytu Lenkijos užpuolimu. "1980 m. lapkričio viduryje Politbiuras pritarė, kad būtų mobilizuojami vyrai karinėse Karpatų, Baltijos ir Gudijos srityse intervencijai į Lenkiją. Bet vienoje tų sričių, Karpatuose, mobilizacija buvo visiškai fiasco. Maskvai buvo pranešta, kad labai didelis skaičius atsarginių neatsiliepė į šaukimą. Kariniai organai daugelio nesurado (15% sovietinių piliečių kraustosis kasmet). Tie, kurie atsiliepė, buvo apgyvendinti palapinėse. Kadangi artėjo žiemos pradžia, daugelis jų dezertyravo, grįžo namo".

Cockburnas mano, kad ta nesėkmė Brežnevui buvo pakankamai svarus argumentas pasiūlyti intervencijos šalininkams politbiure ir generaliniame štabe.

Sovietinės pajėgos

Aptardamas sovietų aviaciją, karo laivyną, raketinius ginklus, civilinę apsaugą, A. Cockburnas, kaip paprastai, suveda savo mintis į vieną, tą patį teiginį, būtent, kad visos tos pajėgos nėra taip baisios, kaip teigia Pentagono biurokratai.

Iš tų "ekspertų" jis pasijuokia ir kita proga. Mat esama amerikiečių, kurie aiškina, kad JAV vertėtų pasimokyti iš sovietų civilinės apsaugos srityje. Cockburnas labai vaizdžiai paaiškina, kokia velniaiva kiltų atominio karo atveju Sov. Sąjungoj (žinoma, jo pastabos galioja ir šio kontinento atveju). Paskutinį kartą lietuviams paminėti skyrelyje, kuriame kalbama apie sovietų laivyną. Cockburnas primena skaitytojams, kad yra buvę maištų laivuose. Pvz. 1975 m. naikintojas "Starozevo" bandė pasprukti į Gotland salą. Jo kapitonas buvo kažkoks Sablins. Šia proga užsimena apie kitą įvykį, liečiantį lietuvių:

"Daugelis žmonių, ypač aukštoji laivyno vadovybė, vargiai būtų įtikėję, kad kapitonas Sablins mesis vadovauti maištui laive. Lengviau būtų buvę tai pateisinti, jei tai būtų buvęs kokios menkutes respublikos fanatikas nacionalistas, kaip tie trys lietuviai, kuriuos sušaudė 1969 metais už separatistinę agitaciją, arba koks pardsidavėlis, kaip sakymis, KGB komandiras Alexei Myagkov, kuris, suvilijotas gero gyvenimo, perėjo 1973 m. į Vakarų Berlyną su pilnu portfelio slapty dokumentų".

Paruošė V.L.

Nebuvo Lietuvos vėliavos

Ekumeninės sibirinių trėmimų metinės pamaldos Britanijoje

Jau daug metų Londono baltiečiai mini savo tautų tragiškąsias dienas, per kurias sovietinis okupantas iš Latvijos, Lietuvos ir Estijos ištremė į Sibirą tūkstančius tautiškai susipratusių gyventojų. Šiais metais bendros pamaldos įvyko birželio 15 d. anglikonų šventovėje St. Martin-in-the-Field, Trafalgar Square.

(Jau keliolika metų šios šventovės vadovybė mieliai priima šio minėjimo pamaldas. Pamaldose su skaitymais ir maldomis dalyvavo: dekanas A. Britanijai. Lietuvai atstovavo dr. P. Girsis, SJ. — latvių katalikų, kun. A. Geryba — lietuvių katalikų, dekanas P. Mužiks — latvių liuteronų, dekanas J. Taul — estų liuteronų, vyriausias pamaldų celebrantas — kan. Geoffrey Brown, šventovės administratorius.

Kiekviena tautybė meldėsi savąja kalba, po maldos kiekvienos tautos choras giedojo savo giesmes. Lietuvių Londono

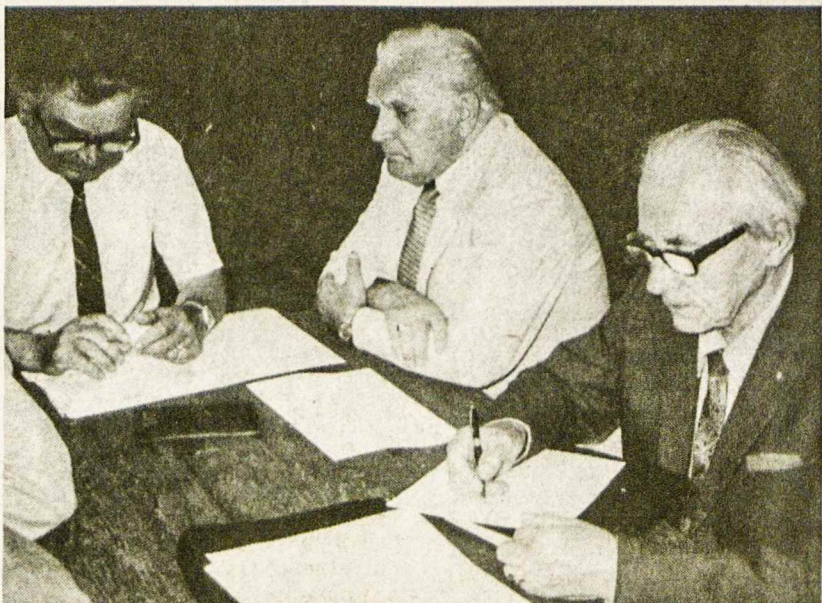
no parapijos choras, vedamas Justino Černio, sugiedojo "Apsaugok Aukščiausias".

Pamokslą pasakė kan. Geoffrey Brown. Iš pamokslų turinio atrodė, kad jis yra gerai supažinęs su "LKB kronika" ir su visa sovietinės vergijos sistema.

Didoka šventovė buvo pilna. Daugiausia šiuose minėjimuose dalyvauja latviai, estai, o lietuviai — mažiausiai.

Šiame minėjime dalyvavo visi Baltijos valstybių atstovai D. Britanijai. Lietuvai atstovavo V. Balickas su ponu. Be to, matėsi keliolika kitų tautų iš Rytų Europos atstovų.

Visais kitais metais iškilmingoje eisenoje prie pamaldų altoriaus būdavo nešamos visų trijų Baltijos tautų vėliavos. Šiomet DB lietuvių sąjungos vadovybė užmiršo atgauti Lietuvos vėliavą, nors jos nešėjas ir palydą, pasipuošusi tautiniais drabužiais, buvo prie šventovės.

Vilniečių saskrydis Paris, Ont., vietovėje 1985. VI. 29. Iš kairės: saskrydžio pirm. BR. SAPLYS, paskaitininkas L. NORVAISA-GIRINIS, sekr. ST. JAKUTIS Nuotr. Stp. Varankos

Eilės retėja, darbai nemažėja

Tradicinis išeivijos vilniečių saskrydis Kanadoje

STEPAS VARANKA

Š. m. birželio 29 d. Paris, Ont., miestelyje, Petro ir Angelės Česnulių sodyboje įvyko Vilniaus krašto lietuvių saskrydis — suvažiavimas, kuriame dalyvavo 49 asmenys. Svečių tarpe buvo L. Girinis-Norvaisa, mažlietuvių atstovas J. Dambaras, dr. Uleckas, dr. M. Uleckienė.

KLB vardu sveikino L. Girinis, Tautos fondo pirmininko vardu — J. Cicėnas. Raštu sveikino K. Baronas iš V. Vokietijos, Br. Zumeris ir Br. Jurgelionis iš Australijos, V. V. Kulbokai iš JAV, Al. Astašaitis iš JAV, P. Ancevičienė, Stp. Ulbinas, J. Vinciuonas, P. Noreika, V. Žukauskas (telefonu). Br. Zumeris laiške pažymėjo kreipėsi į rašytoją Michenerį, romano "Poland" autorių, prašydamas atsiųsti ten iškraipytą Lietuvos istoriją ir parašyti romaną "Lithuania".

Pirm. Stp. Varanka įvadiniame žodyje priminė Vilniaus krašto lietuvių sąjungos tikslus — dalyvauti bendroje kovoje už Lietuvos išlaisvinimą ir rūpintis Vilniaus krašto išsaugojimu nepriklausomai Lietuvai, atremiant pavojingus lenkų ir kitų kėslus. Lietuviai nėra kerštingi, bet savo teises gina atkakliai. Dabartiniai faktai rodo, kad lenkais pasitikėti nėra pagrindo.

Suvažiavimui pirmininkavo Br. Saplys, sekretoriavo St. Jakaitis iš Port Hope.

VKLS pirm. A. Misiūnas kalbėjo apie dabartinės centro valdybos darbus. Pirmiausia norima užbaigti leidybą anglų kalba veikalo "Rytų Lietuva". Morkūno spaustuve Čikagoje užtikrinusi, kad leidins bus baigtas prieš spalio 9 d. Pirmininkas dėkojo už paramą visiem aukotojams, ypač Kanados lietuvių fondui už \$1.500. Vilniečių sąjunga politinių veiksmų yra respektojuojama, dalyvauja VLKE kaip Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis.

Čikagos skyriaus pirm. Lekas padarė pranešimą apie tenykšę veiklą, paminėdamas, kad jos rūpesčiai nesiskiria nuo kitų organizacijų — vyresnioji karta retėja, prieauglio nėra.

VKLS spaudos fondo vedėja pasidžiaugė gerais rezultatais vėjau, skirtu veikalo "Rytų Lietuva" leidybai anglų kalba. Surinkta \$9,412.50, iki šiol išleista \$9,364.01. Jeigu kas dar norėtų prisidėti prie to leidinio, prašoma aukas siųsti: E. Bulotienė, 415 Golden Gate W., Detroit, MI 48203, USA arba J. Cicėnas, 21 Alhambra Ave., Toronto, Ont. M6R 2S4, Canada. L. Norvaisa-Girinis savo paskaitoje apžvelgė Lietuvos-Lenkijos santykių eigą nuo Jogailos laikų, pabrėždamas dvasiškų laikų lietuvių lenkinimui.

Kun. P. Dilys papasakojo savo atsiminimų iš Vilniaus laikų. Jis ypač iškėlė lietuvių humanizumą, priimančius lenkus, žlungant Lenkijos valstybei 1939 m.

Diskusijoje dr. Uleckas siūlė išversti anglų kalbon Jeronimo Cicėno knygą "Vilnius tarp audrų", kad tuo būdu ypač jaunoji karta galėtų susipažinti su gyvenimu Vilniuje lenkų okupacijos laikais. Taip pat įsai siūlė praplėsti Vilniaus dienos apimtį, kad ji būtų visų lietuvių sositinės diena. Buvo pageidauta patikėti Vilniaus krašto lietuvių

Latviai ir estai, užsigavę tokiu elgesiu, nebenešė ir savo tautinių vėliavų. Tad iškilmingoji eiseną prie altoriaus atrodė nebe tokia, kurią buvo įprasta matyti.

S. Kasparas

sąjungos statutą ta prasme, kad sąjungos nariais galėtų būti ir lietuviai, gimę kitose kraštuose. Dr. M. Uleckienė padarė pranešimą apie Kanadoje įsteigtos nacių karo nusikaltėlių pajieškų komisijos darbus ir skatino rūpintis, kad komisija nepradėtų naudotis nepatikimais sovietų dokumentais.

Baigiant suvažiavimo darbotvarkę, išreikšta padėka p. Česnuliams, jų dukrai Audrai, p.p. Misiūnienei, Skrebutiūnienei ir kitoms už priėmimą bei vaišių paruošimą. Vardadienio proga Petru Česnuliui sugiedota "Ilgiausių metų", o Pauli Ancevičienei nutarta pasiūti sveikinimo raštą. Ji yra peržengusi 80-jų slenkstį ir suvažiavimas saskrydis baigtas Lietuvos himnu.

Tegu dingsta

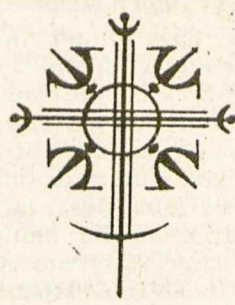
mažieji . . .

"Praesent" vadinas šia Austrijos savaitraštis, išeinąs Exlgasse 2, A-6020 Innsbruck'e, kuris savo 25 ir 26 nr. (1985. VI.20 ir 27) spausdino ponios Helene Forchert straipsnius: "Tegu dingsta mažosios valstybės" (Molotovo žodžiai) — ir "Laisvė turi būti visiems" (prof. Augusto Forel, Ciurichas). Trumpai aprašiusi veržimą rusų į vakarus, ypač dėl Baltijos uostų, ir Stalino-Hitlerio slapta susitarimą, ji mini Žiauriojo birželio deportacijas ir žudynes. Iš ELTos (vokiškos laidos) ir J. Pajaujo-Javis "Soviet Genocide in Lithuania" knygos cituojama ir tuo pabrėžiama, kad laisvajam pasauliui trūksta žinių apie Baltijos kraštus. Todėl daugelis mano, kad tose srityse viskas normalu ir taktu. H. Forchert iš katalikiškos spaudos Vokietijoje paimtų pavyzdžių įrodo, kaip Lietuvoje tikintieji skriaudžiami, kaip jie ginasi nuo rusinimo.

Aprašyta ir padėtis Estijoje bei Latvijoje, kuri, sako, "iš Maskvos žiūrint, ramiausia iš visų trijų provincijų", — bet tiksliau pažiūrėjus ir ten kovojama dėl tų pačių žmogaus teisių, kaip ir abiejose kitose Baltijos šalyse.

Apie Lietuvą dar randame: "Sostinė: Vilnius. Iš 3.4 milijonų gyventojų dar 80% lietuviai, 80% gyventojų katalikai". — Straipsniu iliustracijai pridėtos dvi nuotraukos ir geras žemėlapiukas. — alfa —

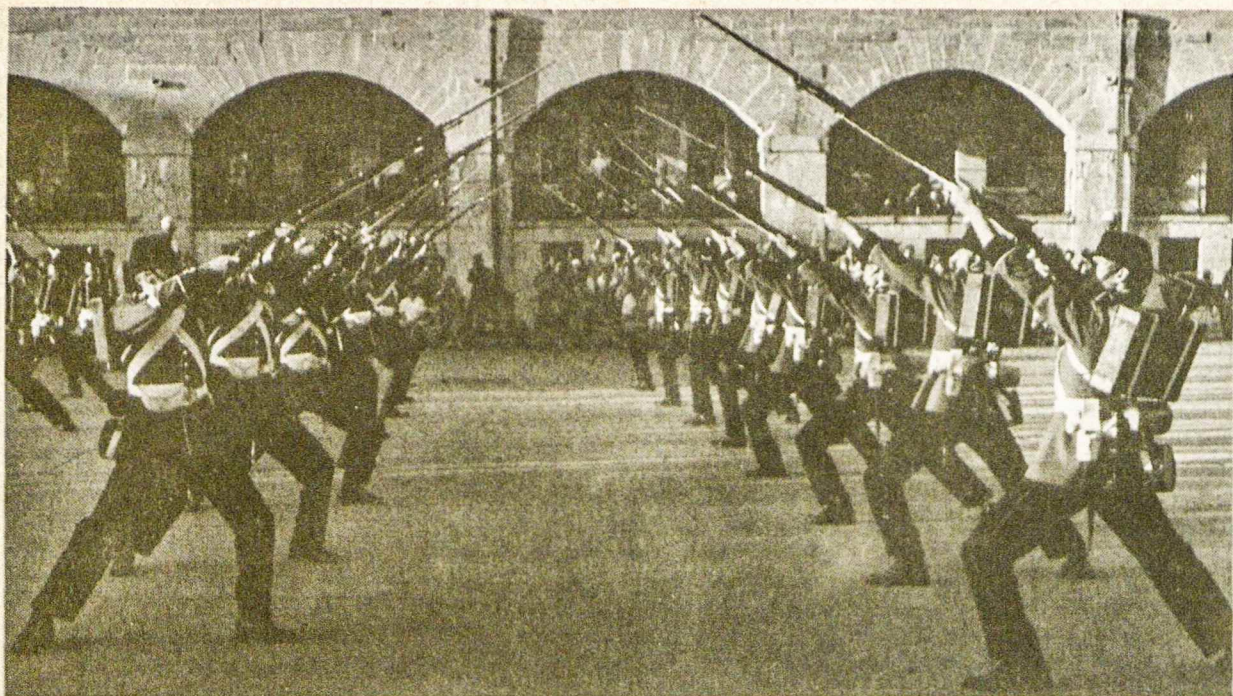
Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South Sudbury, Ontario P3C 4C8 Telefonas: (705) 673-9595

Prie senos Fort Henry tvirtovės, ties Ontario Kingstonu, demonstruoja turistams karines apeigas vasaros mėnesiais

Žydrasis Karibų salynas

Atostogos Puerto Riko saloje, kur nėra ten gyvenančių lietuvių

J. ZUBRICKAS

Dvi kultūros

Puerto Riko — ispaniškai kalbantis JAV protektoratas Atlanto vandenyno pietvakarinėje dalyje, kitaip sakant garsiojo Bermudos trikampio pietryčių kampe. Keliaujant į šią salą lėktuvu arba laivu, neišvengiamai tenka prisiminti tenai slypinčius ir dar ligi šiai dienai galutinai neišaiškintus pavojus.

Bermudos trikampyje

Visų pirma Bermudos trikampio srityje yra pačios giliausios pietinio Atlanto baseino vietos, kur bendras gilumas siekia 5 km. Pati giliausia vieta, vadinama Puerto Riko įdubimu, yra daugiau kaip 8 km gylio. Sėdint patogiai skrendančiam lėktuve ir pažvelgus pro lėktuvo langą, galima įžiūrėti tamsi, šviniškos spalvos Atlanto vandenyno lygmę.

Yra žinoma iš aprašymų knygose paslaptingi laivų dingimai Bermudos trikampio ribose. Jie buvo pradėti registruoti nuo 1860 m. Taip pat ten yra dingusių be žinios ir lėktuvų, kurie buvo išsiųsti dingusių laivų įieškoti, arba kuriems teko skristi pro šią Atlanto vandenyno dalį.

Skridami minėto trikampio ribose, lėktuvų pilotai pastebėdavo keistus skridimo kursų klaidinančius ženklus: staigų navigacijos instrumentų "gedimą", kompasų nukrypimą nuo magnetinio šiaurės poliaus taško, kompas rodyklės judėjimą į dešinę pusę, kaip laukrodyje.

Per eilę metų darytų tyrimų prieita išvada: kompasų "gedimas" daugiausia pasireiškia tam tikrame metu laikotarpio ryšium su specifinė atmosferos sąlygom, kurios veikia vandenyno dugne esančius didelius geležies kiekius, ten susidariusius prieš milijoną metų.

Spėjama, kad ten nukrito milžiniškas meteoras. Jo įtaką kompasai jautriai reaguoja į ten susidariusį stiprų magnetinį lauką.

Tokių neramių minčių visą skridimo kelią lydinti pagaliau lengviau galėjom atsiųkti. Mūsų skrydis Torontas — San Juanas jau baigiasi — bekrasčių vandenų platybėse pasirodė patamsėjusi dėmė ir jos kontūruose vėliau išryškėjo įlankomis išraižytas Puerto Riko salos vaizdas. Už penkiolikos minučių mūsų milžinas "Jumbo 747" gal ne visai švelniai savo ratais palietė San Juano aerodromą nusileidimo taką.

San Juan miestas

Senoji San Juano miesto dalis, įsteigta ispano Ponce de Leon XVI š. pradžioje, pasižymi siauromis gatvėmis. Jų grindinys — melsvos spalvos degtų plytų, išmūrytas dar kolonijinės Ispanijos laikais, ir šandien atrodo neblogai. Senųjų namų statyboje vyrauja XVI ir XVII š. ispaniškos architektūros paminklai. San Juano katedra su vėlyvosios gotikos bruožais ir jos gryo sidabro didysis altorius yra tikras XVII š. meno šedevras.

Portorikiečiai yra labai religingi žmonės. Tikinčiųjų dauguma — katalikai. P. R. salos šiandieniniai gyventojai — mišrūs ateivių ispanų su senaisiais salos gyventojais. Visi tamsios odos, bet su europietiškais veido bruožais.

Tai Amerikos teritorija, kurioje susikerta dvi skirtingos kultūros — amerikiečių ir ispanų su prancūzišku atspalviu. Amerikiečiams būdinga daugiaaukščių namų statyba ir prabangūs automobiliai. Ispanų kilmės portorikiečiams būdinga yra San Juano policija. Jei gatvėje budintį policininką užkalbinsi, pastebėsi, kad jo anglų kalbos žodynas labai ribotas. Krašte vartojamos dvi oficialios kalbos, bet Puerto Riko istorija ir literatūra kuriama tik ispanų kalba. Kraštą valdančioji politinė partija siekia, kad P. R. sala taptų 51-ja JAV valstija.

Klimatas

Puerto Riko salos klimatas dėl Golfo srovės įtakos yra labai šiltas ir švelnus. Kovo mėnesį temperatūra būna 25°-30°C. Lietus retais protarpiais užteina, bet ir pasirodo saulė. Dienos metu esant aukštai temperatūrai, tvankus oro drėgnumas visiškai nejauciamas.

Karibų salynas yra veikiamas ir iš Atlanto vandenyno ateinančių šaltesnių oro srovių. Užtat, lyginant su pietine Meksika, sala turi didesnę kritulių kiekį ir dėl to augmenija atrodo labai vėsi. Didelė salos dalis yra padengta tropikiniais miškais.

Kaitrią dienos popietę ir vakarą dažniausiai dvelkia malonus vėjelis iš vandenyno pusės. Ir tuo metu, kai spalvingi saulėlydžio gaisrai ištisia savo sparnus, apimdami pusę dangaus, pasivaikšiojimui pajūryje reikalinga tik labai lengva apranga.

Kai kurios įdomybės

Saulėi nusileidus, galima nuvažiuoti į Pargueros įlanką pamatyti keisto reiškio. Jei naktis be mėnulio, tai mažiausias jūros bangavimas sukelia blizgėjimą virš bangų. Tai įvyksta dėl tūkstančių mikroscopinio dydžio fosforinių jūros organizmų, esančių vandens paviršiuje.

Sportikai nusiteikę turistai gali išsinuomoti geras amerikietiškas automobilius, nes sala turi keturių tūkstančių mylių kelių tinklą.

Krašto pajamas sudaro chemijos ir elektrotechnikos gaminiai, naftos perdirbimo įmonės, žemės ūkis (cukrinių nendrių, bananų ir kavos plantacijų). Puerto Riko yra garsus nauja grynakraujų arklių veislė. Tai šaunūs Pasofino juodbėriai, tinkami sportiniam jodinėjimui, patvarūs lenktynėse.

Salos istorija

Puerto Riko sala atrasta ispanų 1493 m. Ispanijai pradėjus plėsti savo imperiją Šiaurės ir Pietų Amerikos kontinentuose, Puerto Riko salos reikšmė pasidarė ypatingai svarbi jos kolonijų išsilaukymui naujajame pasaulyje. Pirmieji kolonistai daugiausia buvo ispanų išeiviai. Jie čia rado senuosius salos gyventojus indėnus. Dauguma ateivių čia atvyko komerciniais tikslais — aukso ir deimantų įieškoti. Aukso buvo plaunamas daugiausia salos upėse, kurios pasižymi trumpumu ir yra labai šraunios.

Senieji Ispanijos priešai — anglai, prancūzai ir olandai ne kartą mėgino užgrobti salą. Paskutinis mėginimas buvo anglų, vadovaujant ad-

mirolui Francis Drake. Bet ispanų gynėjai privertė anglus atsitraukti su dideliais nuostoliais.

Tuomet kilo reikalas stiprinti salos gynybą: 1591 m. buvo pradėta statyti El Morro tvirtovė. Ji truko ligi 1765 m. ir tapo stipria krašto apsauga. Tada buvo galima išstatyti 400 patrankų, šaudančių į besiarinančius prieš laivus su 300 mm. kalibro kamuolio formos sviediniais.

Ilgainiui buvo įsteigtas ir uostas. Čia telkėsi ispanų laivai, pakrauti Meksikos sidabru, Venecuolos perlais ir Peru auksu. San Juano uoste jie buvo gerai apginkluojami, nes ne vienas laivas tuomet nebuvo saugus nuo jūros piratų apiplėšimų. Išsirikiaję vilkstine ispanų laivai tuomet pradėdavo pačią tolimiausią kelionę per Atlanto vandenyną Ispanijon.

Ispanijos — Amerikos karui pasibaigus 1898 m. Paryžiaus taikos sutartimi, Puerto Riko sala tapo JAV valda. Šiandien jos gyventojai yra JAV piliečiai.

San Juano mieste yra didžiulis tarptautinis aerodromas, per kurį kas metai pereina daugiau kaip milijonas čia atvykstančių atostogas praleisti turistų. San Juano uosto prieplaukose sustoja nemažai transatlantinių laivų.

Piniginis vienetas — JAV doleris, kurio dėka P. R. sala turi aukščiausią pragyvenimo lygį Karibų salyne. Vyriausias įstatymų leidimo organas — JAV kongresas.

Portorikiečių festivalis

Nepriklausomybės sąjūdis irgi turi savo užuomazgą. San Juane, "Carribe-Hilton" viesbutyje, pavasario šokių ir dainų festivalyje, galima pamatyti labai spalvingą portorikiečių pasirodymą scenoje. Margaspalviai jų tautiniai drabužiai, tautinių šokių judesiai ir dainos nuskamba labai ispaniškai nuotaike. Į šį jų festivalį turistai yra specialiai kviečiami.

El Morro tvirtovė ir jos iškilmingi vartai šandien tebestovi, bylodami apie garsią praeitį. Ir galbūt dėlto yra taip gausiai lankomi turistų. Tvirtovės labirintuose bevaikšiojant, lyg ir galima įžvelgti, kad El Morro didinguose griuvėsiuose tikrai yra legendom išpintas poetinis grožis.

ANTANAS PAČKAUSKAS

Tėviškės žiburiai

*O kokie šviesūs tolimieji
mano tėviškės žiburiai,
Motinos kadaise jaukioj
grįtelėj uždegė.
Jie šviečia man visais tremties
gyvenimo keliais,
Aš juos lyg uosto švyturius
matau iš taip toli.*

*Jie šviesesni man už danguję
spindinčią žvaigždę,
Jie žėri man tamsiausią naktį
nuostabiai.
Jie apšviečia ir iš tremties man
grįžtant namo kelią,
Tolimieji mano tėviškės
grįtelės žiburiai.*

Britanija, 1985. V.1.30

**Lietuviška baldų
dirbtuvė Toronte**

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

RŪTA GIRDAUSKAITĖ

Vieną gražų pirmadienio rytą, pačiame pavasario žydėjime, rinkomės mažąjį Ontario parlamento rūmų spaudos salėje Toronte. Buvome įvairūs, beveik neįtikėtinas būrys. Iš viso buvome tik 43, o mokėjome per 30 kalbų. Žinoma, susikalbėti galėjome tik angliškai.

Šalia anglų kalbos, mus rė bendras interesas. Visi buvome etninės spaudos bendradarbiai, pasiruošę dalyvauti Ontario provincijos turizmo ministerijos ruošiamoje ekskursijoje. Per penkias dienas žadėjome apkeliauti centrinę ir rytinę Ontario apylinkes, apžiūrėti įdomybes ir įvairius gamtovaizdžius.

Išlaidų ministeris

Mums besišenkučiuojant, į salę atskubėjo Claude Bennett, tuometinis turizmo ministeris. Pasveikinęs mus ir palinkėjęs laimingos bei įdomios kelionės, kvietė pasivaikinti.

Nustebau, kai vos suspėjus kavą išgerti grupės vadovas (irgi turizmo ministerijos atstovas) ragino eiti laukiančio autobuso link. Pagalvojau — reiks greitai priprasti prie neįprasto punktualumo!

Kelčiame "žirgą"

Susėdę autobuse greitai su kaimynais pradėjome pokalbą. Rūpėjo susipažinti, sužinoti kas ir kuriuose laikraščiuose darbuojasi. Vieni su pasididžiavimu dalino savo spaudos egzempliorius, kiti, aiškiai šių metinių ekskursijų veteranai, svarstė, ar maistas bus toks skanus, kaip pernai... Netrukus sužinojom, kad atsakymas į šį klausimą teigiamas. Bet apie tai vėliau...

Taip, mums nė nepajutus, autobusus ir patraukė į rytus. Rodos, praėjo penkiolika minučių ir jau sustojam. Dairomės — tikrai nėra ir ką žiūrėti. Pasirodo, autobuso vėsinimo sistema sugedo ir atvažiuojant į garažą kažkur rytų Toronte, kur laukia naujas, vėsus autobusas. Perkraustę lagaminus, susėdom ir važiuojam toliau.

Istorinė tvirtovė

Kelias į Kingstoną tiesiasi priešakyje, lygus, nevingiuotas. Kur ne kur pakelyje kyšo dideli akmenys, kadaise dengę visą rajoną. Šiaip gamtovaizdis gan panašus į Torontą. Daugelis snaudžia, keli užsirašo pirmuosius įspūdžius.

Po poros valandų pasiekiam Kingstono ribą ir užsukam į "Old Fort Henry". Šis fortas pastatytas po 1812 m. karo, kai grėsė pavojus, kad Amerikos kariuomenė puls Kanadą. Tačiau taip neįvyko, fortas liko nepanaudotas ir dabar juokais vadinamas S. Amerikos geriausiai apsaugotu fortu. Labiausiai fortas nukentėjo po jo uždarymo. Vandalių buvo sužalotas ir apvogtas. 1948 m. fortas atidarytas turistams, ir nuo to laiko kas vasarą veikia kaip muziejus.

Ten vasaromis sargyba eina studentai — atvažiuoja prieš 150 metų gyvenusių kareivių gyvenimą.

Apžiūrėję istorinius pastatus ir išklaušę idomių pasakojimų, išvažiuojam į Kingstono miesto centrą pietauti. Ten irgi istorijos apsupty skaniai pavalgome senoje gaisrininkų stotyje, kur dabar veikia restoranas.

Tūkstantis salų

Tuoju po pietų renkamės prie autobuso ir važiuojam toliau, nors šį kartą nelabai toli. Privaziuojam Gananoque miestelį ir sustojam paupyje. Ten laukia didelis turistinis laivas, net trijų aukštų, kuriuo plauksime per "Tūkstantį salų". Trumpai palaukiame, kol paruošia laivą, mat, kaip ir kitur, esame pirmoji turistinė sezono grupė.

Belaukiant laivo savininkas truputį papasakoja šios srities istorijos. Pasirodo, nors ta sritis vadinama "Tūkstančiu salų", iš tikrųjų yra 1864 salos. Šis skaičius neapima "salelių", kurių plotas nesiekia šešių kvadratinų metrų. Šios salos, kaip ir mūsų didieji ežerai, kilo iš ledynų amžiaus.

Plaukiant laivo savininkas toliau labai entuziastiškai pasakoja. Jis žino kiekvienos

Išvyka autobusu su etninės spaudos darbuotojais į grožio sritis

Artimas grožis, kurį retai tematom

salos pavadinimą nuo pačios mažiausios iki didžiausios. Dauguma pavadinimų — indėnų žodžiai, pvz. "Gananoque" reiškia "geros sveikatos vieta".

Čia vaizdas ypatingas — nesinori su juo skirtis. Kai kurios salos mažos, viena arti kitos, kitos didesnės, liūdnei tylios, atsiskyrusios nuo kitų. Visų krantai akmenuoti, apaugę medžiais ir kitais žalumynais.

Daugumoje salų yra vasarnamiai, o vieną didesnę puošia pilis. Pusmėnulio įlankoj, ant mažytės salos, pastatyta koplyčia. Joje sekmadieniais laikomos ekumeninės pamaldos, ir kurias dalyviai suplaukia laivais, ir išklauso sėdėdami laivuose. Taip pat tarp šių salų yra pasaulyje trumpiausias tarptautinis tiltas, jungiantis vieną salą, priklausančią Kanadai, su kita, priklausančia JAV-ėms.

Senovės miestelis

Nuo laivo į autobusą ir į Morrisburgo miestelį. Čia nakvosim patogiam, airiškais motyvais papuoštame motelyje. Nors laikas skirtas poilsiui, dauguma išeinam pasivaikščioti. Nueinam ligi paupio, kur dvylikmečiai žvejai susirinkę klykauja. Jų nuotaika gera, nors niekur nematyt pagautų žuvų.

Sekantį rytą aplankom "Upper Canada Village". Tai istorinis miestelis, kuriame atvaizduojamas šio rajono XIX š. gyvenimas. Dauguma pastatų čia suvežė prieš maždaug 50 metų, kai buvo statomas kanalas tarp Montrealio ir Didžiųjų ežerų (Great Lakes). Viena šios statybos pasekmė — tai aštuonių senų miestelių užtvindymas. Norint išsaugoti šių miestelių kultūrinį lobį, pastatai buvo suvežti į "Upper Canada Village".

Čia darbininkai, apsirėngę senoviškais drabužiais, aiškina turistams apie praeities gyvenimą. Tarp gyvenamųjų namų — krautuvė, viešbutis, mokykla, valgykla, šventovė, malūnas, smulkė.

Savo darbus praeiviams rodo kalvis, moterys riša ražines sluotas, verpia, audžia. Miestelio malūnas — garinis, tik šiemet atstatytas. Tai vienintelis šio pobūdžio veikiantis malūnas S. Amerikoje. Nors mažai žinau apie mechaniką, kai malūnininkas aiškina, visa mašinerija atrodo elegantiškai logiška.

Pietauti mus nuveda į miestelio restoraną. Visi baldai, indai, įrankiai labai seni, autentiški. Tačiau maistas modernus — balta, kanadiška duona ir t.t. Pasirodo, "senoviškos" virėjos pradės dirbti tik po oficialaus sezono atidarymo. Šeimnininkai mums užtikrina, jei grįšim tada, galėsim ragauti nuostabius XIX š. patiekalus.

Kanados sostinėje

Po pietų — tiesiai į autobusą! Visi skundžiamės, kad dar tik antra diena, o jau uždėjo po dešimt svarų. Gal Otavojie bus progos pasimankštinti...

Otavą pasiekę dairomės pro langus. Tikrai graži mūsų sostinė — visa žaliuoja, žydi. Atvažiuojam į miesto centrą, kur numatyta pradėti antrą išskylą laivu. Plauksim Rideau kanalu. Deja, vanduo tiek pakilęs po atlydžio, kad laivai negali priplaukti prie kranto. Todėl netikėtai tenka aplankyti ir Kvebeką. Pervaziuojam tiltą į Hull miestą, kur kažkodėl laivai lengviau pasiekia turistus.

Plaukiant palydovas rodo visas Otavos įžymybes. Matom aukštai ant kranto Kanados ministerio pirmininko rezidenciją, parlamento rūmų bokštus ir t.t.

Paplaukioję, pasiilgdę saulėje, važiuojam į tulpių festivalį. Pagaliau proga pasimankštinti. Festivalis vyksta dideliame parke netoli miesto centro. Ten įvairūs dailininkai išstatę savo darbus.

Taip pat spalvingoje scenoje be sustojimo vyksta muzikinė programa, dideli kiškiai vaidina ištraukas iš "Alice in Wonderland". Ir, žinoma, visur tiesiog liepsnoja tulpės. Matyt, mūsų laimė, nes dažnai tulpių žydėjimas nesutampa su festivaliu.

Iš parko į autobusą, iš au-

tobuso prie stalo. Jau įprasta. Vakarieniaujame "Westdale Dining Lounge", kuris Otavoj gerai žinomas dėl skanių karibietiškų patiekalų. Bevalgydama pagalvoju, kad reiktų užsirašyti kai kurių valgių pavadinimus, bet taip skanu, kad užmirštu.

Iš ryto apvažinėjam miestą autobusu. Apžiūrime įvairias pasiuntinybes, diplomatų ir kitų pareigūnų rezidencijas. Trumpai sustojam prie parlamento rūmų. Užtenka laiko tik nusifotografuoti ir apžiūrėti įvairių demonstrantų plakatus. Vieni reikalauja taikos, kiti kalėjimų sistemos reformos, o vienas — kažkokio teismo atšaukimo.

Vasarinėje aplinkoje

Iš Otavos išvažiuojam po pietų. Autobuse patogiai įsitaisom, nes žinom, kad reikės kelturias valandas keliauti. Traukiam į šiaurę. Pavakaryje pasiekiam Stoney Lake ir apsiostojam "Irwin Inn". Tai ne viešbutis, bet grupė atskirų vasarnamių aplink ežerą. Truputį primena lietuvišką stovyklavietę. Pačiame centre didelė salė, valgykla, sporto aikštė. Skiriasi nuo stovyklavietės tuo, kad visur labai tylu, ramu. Girdisi tik medžių ošimas, gamtos garsai.

Saulėi leidžiantis, važiuojam į netolimą parką — Petroglyphs Provincial Park. Prie įvažiavimo mus sutinka parko prižiūrėtojai ir per miškus nulydi į aikštę, kur stovi milžiniška palapinė. Ten mums paruošta puota — visas maistas iškeptas ant anglinių stovyklinių krosnelių. Mums besivaishinant, besidžiaugiant kvapni miško oru, rodo filmą apie parko istoriją.

Paveikslai akmenyje

Šiame rajone labai akmenuota žemė. Kai kur tarp medžių matyti akmenys didesni už namus. 1954 m. grupė geologų susėdo ant vieno tokio akmens palietė ir pastebėjo jame išraižytus paveikslus. Po to archeologai pradėjo tyrinėti tą vietą. Jie 14 x 24 metrų plote rado 300 paveikslų, simbolių. Matosi baidarės, saulės, žmonės, gyvatės, vėžliai ir daugelis kitų dalykų. Spėjama, kad tie raiziniai yra 500-1000 metų senumo ir kad juos išraižė Algonkin genties indėnai. Taip pat spėjama, kad į šią vietą indėnai rinkdavosi dvasiniams tikslams ir jamžindavo savo išgyvenimus.

Žiūrint į tuos raizinius, beveik girdisi praeities civilizacijų balsai. Kad ir toliau tie balsai kalbėtų, kad raiziniai būtų apsaugoti nuo naikinančių gamtos jėgų, šiemet tas ypatingas akmuo buvo apdengtas stikliniu pastatu, įrengtas apšvietimas.

Ilgai stebėjome, gerėjomės tais raiziniams. Grįžę į savo vasarnamius, gal stovyklinės aplinkos paveikti, ilgai dainavom, linksminomės. Todėl sunku buvo, kai sekantį rytą reikėjo anksti keltis ir važiuoti Haliburton link.

Kanadoje, netoli Ontario Kingstono miesto yra primityvaus meno raizinių akmenyse. Juos lanko turistai, studijuoja meno istorikai

Per vasarvietes

Haliburton Highlands — tai rajonas į pietvakarius nuo Stoney Lake. Ypatingai graži, kalnuota sritis, turinti daug garsių kurortų, labai mėgstama slidinėtojų. Teko sustoti ir apžiūrėti keletą kurortinių viešbučių. Spėju, kad visi pasiryžom kada nors sugrįžti, ten praleisti daugiau laiko, pasidžiaugti nuostabią gamta.

Toliau — į Huntsville. Nuostabūs šios apylinkės miškai ir kalnai lietuviams skautams gerai pažįstami. Pirmą kartą man teko juos išvysti. O išvydus apgailestavau, kad niekad neteko stovyklausti Romuvoje.

Vakare užsikėlėm į apžėlusio kalno viršūnę. Ten rado-

me baviško stiliaus pastatą — Huntsvillės vokiečių klubo būstinę. Vokiečių šeiminių globoje vaishnomės. Nenoriai lipome į autobusą kuris vežė atgal į viešbutį "Hidden Valley Resort". Grįžę vieni šokom, kiti maudėsi arba mankštinosi sporto salėje.

Paskutinis rytas

Greitai išauso paskutinis mūsų rytas. Per mažai miegoję keliamės, pusryčiaujam, išvažiuojam. Trečią kartą plaukiame laivu. Pro laivo langus matom vasarnamius, miškus, kurortus. Norisi pratęsti atostogas.

Porą valandų paplaukioję, keliaujam į Gravenhurst miestelį. Ten gražiame šveicariškame restorane "Ascona Inn" sėdam prie stalų ir laukiame mūsų ekskursijos pabaigos iškilmių. Jaučiamės kaip senai pažįstami, juokiamės, prisimenam ypatingus savo kelionės momentus. Ekskursijos organizatoriams ir vadovams įteikiame dovanas prisiminimui. Kelios trumpos prakalbos, ir pietaujam. Maistas ypatingas — gražiai paruoštas. Apsimokėtų važiuoti į Gravenhurst vien šių skanumynų paragauti.

Kalėdos ir vasarą

Juokiamės, kaip pavalgę automatiškai slenkam prie autobuso. Paskutinis sustojimas — Bracebridge miestelyje, "Santa's Village". Tai pramoginis parkas, kur visą vasarą švenčiamos Kalėdos. Nors parkas dar neatdaras turistams, mums parodo visus įrengimus, vaikų žaidynes ir pušne paslėptus nykštukų namus. Stebimės pamate tarp darbininkų raudoną apsirėngusį vyrą su ilga balta barzda. Sustojam su juo pasisėkėtuot (ir žinoma, nusifotografuot). Patenkinti, kad sutikom Kalėdų senelį, važiuojam namo.

Sudiev!

Pažįstami vaizdai skrenda pro autobuso langus. Greitai pasiekiam Torontą ir baigiam kelionę ten, kur pradėjom.

Esame veikiam, pasidžiedami palaikyti ryšius ir skirstomės.

Mielai kartočiau visą kelionę. Tik vieną dalyką pakeičiau, būtent kiekvienoj vietoj praleisčiau ilgesnį laiką...

Stratfordo festivalyje aktorai, vaidinantys Sofoklio „Antigonę“. Kairėje — DONALD ADAMS — Hemonas, KEVIN McNULTY — Kreonas

Novelių romanai „Dulkių atspindžiai“

BALYS GRAŽULIS

Anatolijus Kairys, bene produktyviausias lietuvių rašytojas, besireiškiantis visuose literatūros žanruose, šiame ir vėl pateikė skaitytojams naują savo romaną — „Dulkių atspindžiai“. Šią savo knygą autorius pavadino novelių romanu. Nesu tikras, ar jai toks vardas tinka. Novelių romanai yra patraukli, bet retai naudojami romano forma. Novelių romanų sudaro nenustatytas skaičius novelių, kuriose veikia tas pats herojus. Jas gali risti ir vien tik ta pati idėja, aplinkybės ar laikas. Novelių visuma sudaro vieniną veiklą turinį, idėją, nuotaiką, stilių. To negalima pasakyti apie „Dulkių atspindžius“. Nors daugumoje novelių veikia tas pats herojus, jos nesudaro vieningos visumos nei turinį, nei nuotaiką, nei stilių.

Knygoje yra dešimt pasakojimų. Aštuoniuose atrandamą patį veikėją Petrą Dulkę — metraštinių, svečių ar tik dulkę. Pirmajame pasakojime Dulkę pristato skaitytoji. Sutinkame keistuolių, tokį patį kaip ir jo senelė, apie kurią jis sako: „Kad ir jos galvoje skylė“. Tuo sakiniu Dulkę lyg ir prisipažįsta, jog ir jis pats su skylė galvoje. Įžanginė novelė skaitydamas neabejoji, kad čia kalba žmogus su skylė galvoje. Ir ko čia ta dulkę nepripasakoja: apie savo savotiškumą, jaunystę, keistuolę senelę...

Atkreiptinas dėmesys į Dulkęs pažiūras apie kūrybą. Iš jo skelbiamų deklaracijų apie literatūrą gal tik vienai galima būtų pritarti, kai jis sako: „... esu alergiškas viskam, kas nusakoma „pasaulinio masto“ terminu“. Į kitas žiūrėtina kaip į keistenybes, tiesa, jau girdėtas ir čia tik kartojamas, bet nepriimtinas. Nežinau ar galima būtų įrodyti, kad „be kančios nėra kūrybos“, kad „kuria tik vargšai“, arba tvirtinimą, jog rūmuose ir perteklinėje užaugusiųjų kūryba yra bevėrtė, kaip bevėrtė esanti ir lėtai rašančių ar mažai parašiusių. Tačiau tokias erezijas skelbia Petras Dulkę ir ragina skaitytoją jo raštus skaityti: „Mano žodis neišsunktas iš kitų knygų, neįpūstas gubernančių, nesugadintas dykduonystės pagyrų“.

Iš viso, pirmas pasakojimas „Svečias“ laikytinas knygos prologo ar ekspozicija, parašytas po karo buvusiu madingu egzistencialistiniu stiliumi, kai vien tik skylėtgalviai tiko į romanų herojus.

Antras pasakojimas „Paskutinė vakarienė“ vyksta Lietuvos-Vokietijos pasienio klebonijoje. Čia, bolševikams antrą kartą Lietuvą užplūstant, prie valgių ir gėrimais apkrauto stalo vaišinas bėgliai: filosofijos profesorius, gimnazijos direktorius, apskrities viršininkas, generolas, pulkininkas... Išgerdami, užkąsdami klebono svečiai naiviai filosofuoja apie karo strategiją, drąsą, tėvynės meilę, pasitraukimo iš tėvynės ir

kovos prasmę. Šis chimeriškas pokalbis skamba kaip koks kandus feljetonas. Atrodo, kad šie garbingi žmonės čia susodinti vien tik tam, kad Dulkę galėtų juos parodyti satyrinėje šviesoje.

Kitos aštuonios novelės vaizduoja gyvenimą jau karui baigiantis bei pirmajais pokario metais Vokietijoje ir prisma memuarinę literatūrą. Spėtina, kad jos buvo parašytos dar anais stovykliniais laikais, o dabar išleistos, kad lietuvių literatūrai nepažūtų. Šešios iš jų parašytos pirmuoju asmeniu ir visose veikia tas pats Dulkę. Kaip drugelis nuo žiedo prie žiedo, taip ir Dulkę skraido nuo moters prie moters, kartais nutūpdamas saldaus nektaro pasmaguriuoti. Jis Karaliaučiuje sutinka vokiетę Mariją, kuri duoda jam leidimą bilietui nusipirkti ir tuo išgelbsti jį nuo besivejančio fronto. Vėliau Vienos šventovėje jam pasivaidena, kad tai pati Dievo Motina Marija jį išgelbsti.

Vienoje, Lietuvių komiteto būstinėje, Dulkę sutinka lietuvenę Nidą su kūdikiu ant rankų. Nida jo pasisiūlymą jai padėti atmeta, bet duoda paskaityti ką tik gautą Lietuvos partizanauti pasilikusio vyro laišką. Keistas jo laiškas. Savo vaiko jis net nepaminė. Vien tik patetiškai teisina savo pasilikimą, partizanavimo prasmę... Tai greičiau pralka miško brolių, o ne laiškas mylimai žmonai.

Seka beprasmiškas nuotykis su jauna prostitute Gerda. Žmoigiskoji moralė ir lietuviškasis padarumas neleidžia jam su mergaite nusidėti, bet netrukdo už rankos vedamam pas ją užteiti, stebėti kaip ji nusirengia, į nuogą spoksoti.

Ir vėl Vienos kavinėje sutinka našlę Bernadėtą, kuri Dulkę namo parsiveda. Jinai maniūsi, kad jos vyras žuvo didvyrio mirtimi rytų fronte, o Dulkę žino, jog jis nusišovė Vilniuje. Ligoninėje vienas žydas davė jam, naciui, savo kraujo, todėl, atgavęs sąmonę ir apie tai sužinojęs, nusižudė. Jis gavo kraujo net šešis litrus per penkias dienas! Tai sužinojęs moteris sudrasko savo vyro paveikslą, o Dulkę pas ją pasilieka iki karo pabaigos.

Keliaudamas į Wuerzburgą sunkvežimiję susipažįsta su kare sužadėtinio netekusiua vokietaute studente Ursula. Vaziuoja drauge ir apsisotja pas Ursulos pusseserę, o naktį įšalina į Ursulos miegamąjį. Sako jai, kad myli, o rytą pabėga.

Pagaliau Dulkę užtinka paslaptinga lietuvaitė Vaidilutė. Įkalba jai važiuoti su juo savaitgaliui į kalnus. Ten sužino, jog Vaidilutė esanti vienuolė. Po meilės nakties užteka saulė jiems abiem visam gyvenimui. Šiaip jau įdomų pasakojimą gadinio jo triaukštė sąranga: pasakojama pats Dulkę, šturpią savo gyvenimo istoriją papasakoja Vaidilutė ir savo motinos jai pasakotą motinos gyvenimo tragediją. Tie visi pasakojimai turi stiprų ryšį, bet sukrauti vienas ant kito

apsunkina kūrinio pastatą.

Tarp šių Dulkęs nuotykių dar įterpti ir du kitų žmonių išgyvenimai. „Deimantėje“ pasakojama apie tragišką lietuvių jaunavedžių iškylą į kalnus, o „Hildeje“ — apie jauno lietuvių Gyčio nuotykingą romaną su sūrininko dukterimi. Tai gal žaviausias ir noveliškiausias apsakymas visoje knygoje.

Visų apsakymų išgyvenimai perdėm asmeniškai. Nei lietuvių pabėgėlių gyvenimo vaizdų, nei gyvenimo pokario Vokietijoje aplamai knygoje beveik nerodoma. Pasišaipoma iš Lietuvių komiteto pareigūnų Vienoje, VLIKo posėdžių Wuerzburge. Tai ir viskas. Dar dėl kolorito pavaikštoma po bombų sugriautą miestą.

Knygos ekspozicijoje Dulkę pasakoja: „Vieną vakarą aš gulėjau sode po obelimi ir skaičiau Gailito „Tomą Nipernadį“. Labai patiko, norėjau tokiu būti, kažkas pajudino mano sieloje varpus ir aš pradėjau skambėti — visas, lyg būčiau varpas.“ Estų rašytojo Augusto Gailito žavus novelių romaną yra parašytas lakiu impresionistiniu stiliumi. Jo herojus Tomas Nipernadis bastosi po kraštą be jokio tikslo, vien kažkokios vidinės jėgos stumiamas. Šen ten sustoja, patiria erotinių nuotykių ir vėl eina...

Atrodo, kad ir Anatolijus Kairys savo novelių romaną sukirpo pagal Tomą Nipernadį. Ir „Dulkių atspindžių“ herojus Petras Dulkę beprasmiškai klajoja po Vokietiją, šen ten erotinių nuotykių patirdamas. Kaip ir Tomas Nipernadis, jis moterų neįsivaizduoja, bet likimas jį su jomis suveda. Ir dar eina, o tas pats likimas kviečia jį su jomis eiti. Jis pilnas lietuviško padarumo, bet tai jam neklaido su moterimis suartėti ir jas palikti. Kaip ir Tomas Nipernadis, jis reikiąsi kaip neatsakingas bastūnas. Skaitytojas Dulkęje atpažins vieną kitą lietuvių bernioką, besibastantį pokario Vokietijoje.

Šalia to, ką anksčiau pastebėjau, pasakytina, kad knyga lengvai skaitoma. Impresionistinio atspalvio stilius leidžia autoriui pribarstyti atpažįstamą vaizdą ir pasąmonės srauto nešamų nuolaužų. Autorius neklaidžioja šunkeliais ir nenusiplepa, bet eina tiesiai prie apsakymo atomazgos. Deja, ne visada netikėtos, kaip to novelėje reikėtų. Tačiau, jei sutiksime, kad novelė ne tiek svarbus išbaigtas charakteriai, turinio svarumas ar logikos dėsniai, kiek tai, kad aprašomas įvykis būtų skandalingai papasakotas, — turėsime pripažinti, kad Anatolijus Kairys pasakoti moka. Skaitydamas jauti, jog čia prityręs pasakojimo kalba.

Anatolijus Kairys, DULKIŲ ATSPINDŽIAI. Novelių romanai. Dulkių atspindžius vykusiai vaizduoja dailininko Petro Aleksos minkštų aplankų viršelis. Išleido Lietuvių literatūros bičiuliai (P. O. Box 29060, Chicago, IL 60629, USA). Čikaga 1985 m., 140 psl. Kaina — \$5.00.

Sofoklio „Antigonė“ Stratforde

ALFONSAS NAKAS

„Third Stage“ teatro scenai nušvitus, laukėme prologo — Antigonės ir Ismenės dramatiško pokalbio. Bet ne! Režisierius David William dar paruošė staigmeną. Sceną išvydom septynis barzdėtus senius, ilgais, tamsiais šventikų drabužiais apdengtus. Garsiai klasikinei muzikai iš patofono liejantis, balkone pasirodė du vyrai. Pirmasis — gražiausia šių laikų diktatorių uniforma, su medaliais nusėta krūtine, išblizgintais ilgaauliais batais. Vienas dramos kritikas jį ras panašų į Irano šachą, o man jis panašes į vieną iš Hitlerio Trečiojo Reicho riterio kryžiaus kavalių, nes lieknutis, tiesus, kaip styga, rūšiai iškilmingo veido, pasiryžęs betkokiam žygiui. Antrasis dėvėjo paprastą rusvą Kanados kario uniformą, su pistoletu ant plataus diržo. Septyniem barzdočiam pagarbiai nusilenkus, jiedu atliko keletą įmantrių salietų mostų. Tuomet tas, su medaliais, lėtu žingsniu nutaukšėjo prie kritusio didvyrio Eteoklio karsto, sunkia raudona drobule apdengto, padaręs porą kariškų sukinių, vis kulnėmis sumušdamas, drobulės kraštą lėtai, iškilmingai pabučiavo, muzikai dar garsiau grojant, jaunajam kariui saliuotuiant, septyniem seniam dar žemiau lenkiantis... Tai buvo priešlaikinis karaliaus Kreono ir jo sūnaus Hemono pasirodymas. Nebesigilinant į pagrindinę režisieriaus užmačią reikšmę, pastebėtina, kad po šios pantomimos publika užsnūsti jau nebegalėjo...

Tik dabar scenon atėjo Antigonė ir jos sesuo Ismenė. Tragediją skaičiuojant ar scenoje mačiusieji atsimins: pirmoji maldaus antrąją padėti palaikyti kritusį brolį Polineisą, Kreono paliktąjį šakalams ir maitvanagiams; Ismenė nesutiks, Antigonė viena jį palaidos; Kreono už tai bus pamerktas mirti, gyva užmūryta kape — kriptoj pasikars; nusižudys Kreono sūnus, Antigonės sužadėtinis Hemonas, nusižudys Kreono žmona Eurididė, kruvina sūnaus lavoną scenon atsinėšęs Kreonas prisims kaltę dėl visų žuvimo.

Nors tragedija pavadinta ne jo vardu, svarbiausias veikėjas — Kreonas. Tai šių laikų diktatorių prototipas. Jo tiradose, išleista mirties dekretą ginant, galėjai rasti visokių hitlerių, musolinų, kadafių, pahlevių bruožų. Gal tik į Stalina, visų žiauriausią ir „ktyriausią“ niekur nepanašėjo. Jo vaidmenį pasigėrėtinai atliko Kevin McNulty visose scenose: ir jau aprašytame pantomiminiame epizode, ir narsiai visiems įsakymus šūkaujancio ir vienasmarškinio, be medalių, subliuškuso, kruvino, raudančio.

Antigonės vaidmenyje Gwyneth Walsh didžiausią įspūdį darė scenose su Kreonu, prisipažindama brolį laidojusi, paneigdama jo nežmonišką dekretą, drąsiai priėmusi mirties sprendimą. Veikalą skaitydamas, lygiai tokią ją ir vaizdavau. Truputį ja teko nusivilti, kad eilinė moterim praverko į mirtį vedama.

Stratfordo „Antigonė“ suilyčia pamatyti kiekvienam rimto teatro kultūros išsiilgusiam žiūrovui. Į repertuarą lieks iki rugpjūčio 31. Sprendamas iš to, kad man lankantis liepos 6 teatrėlis buvo tik pusiajop pripildytas, esu tikras, jog bilietų kasoje nepitrūks nei kitais savaitgaliais, nekalbant apie šokiadienius.

Atsiūsta paminėti

Dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, ŠV. BENEDIKTO REGULOS VIE-NUOLIAI LIETUVOJE. Atspaudas iš LKM Akademijos Metraščių VI t. Roma 1985 m., 201 psl.

MŪSŲ SPARNAI, lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, 1985 m. 58 nr. Leidėjas — Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios kolegija, redaktorius — Petras Bružas ir kolegija, administratorius — Jonas Palšis (5718 S. Richmond St., Chicago, IL 60629, USA).

Kun. B. Pacevičius, PASILIK SU MUMIS. Pamokslinio turinio leidimas, paruoštas pasinaudojant angliškai ir lenkiška literatūra. Rinko „Type Master Graphics“, spausdino „Litho-Art Ltd.“ Toronto 1985 m., 285 psl.

ŠVIETIMO GAIRĖS, lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, 1985 m. 33 nr. Leidėjas — JAV LB švietimo taryba. Redaktorė — Stefaniya Stasiene, administratorius — Juozas Placius (3206 W. 65th Pl., Chicago, IL 60629, USA). Išleista dukart per metus. Metinė prenumerata — \$4.00.

Ismenę vaidinusi Janet Macdonald žiūrovų neapylė nei bijodama brolių laidoti, nei maldaudama mirties kartu su Antigone. Jei dėl tokio netaikios įtikinančio persilaužimo ką kaltinti, tai tik Sofoklį. Bet turbūt graikams prieš pustrėčio tūkstančio metų paaiškinimų nereikėdavo.

Donald Adams sukūrė įspūdingą Hemoną. Tėvo giriamas, jis mokojo švelniai šypsotis, bet įsitikinęs, kad gražioju sužadėtinės neišgelbės, sugriaudėjo perkūnais ir, nusižuosęs diržą su pistoletu, trenkė diktatoriui po kojų. Padėties, žinoma, nepakeitė, bet žiūrovams tikrai padėjo...

Aklą žynį Tiresijų pasigėrėtinai suvaidino William Needles. Žiūrovas nė kiek nustumta, kai jo kaltinimų išklauses Kreonas šoka (deja, pavėluotai!), gelbėti Antigonės ir pakeisti tragedijos eigos.

Pagirtina ir Keith Thomaso vaidyba sargybinio, o taip pat ir natūrali gal dvylikmečio berniuko Rono Rees laikysena Tiresijų vedžiojant ir jo nusiviesta lazda puoduant.

Kadangi veikalas labai trumpas, vos 45 eiluotės kalbos puslapiai, šalia aprašytos pantomiminės pradžios, režisierius įterpė dar gabalėlį įdomaus baletų (choreografė Pauli Thomson) ir veiksmą lėtinančios muzikos, su teksto deklamacijom niekam neleido skubėti. Visi aktoriai kalbėjo taip aiškiai, kad ir blogai girdinčiam nedingo anei vienas žodis. Retai tokių vaidinimų man pasitaiko! Tai, ką turėjo kalbėti (gal kituose pastatymuose ir dainuotai) choras, čia atliko tie ilgaskverniai barzdočiai, ir tai ne visi kartu, o išsidalinę po sakinį ar tik kelis žodžius.

„The Third Stage“ teatras, turįs vos 410 kėdžių publikai, yra vadinamas „The Young Company“ reikišimosi vieta. Čia vaidina tik ką dramos studijas baigusieji, stažuojantieji aktoriai. Kitais metais, kiti šio teatro vadovai, jauniešams padrąsinti įmaišydavo po keletą scenos veteranų. Šią vasarą teatro meno vadovu tapo John Neville (jis rudenį liks trijų teatrų festivalio meno vadovu). Į abu šios vasaros pastatymus jis įmaišė tik po vieną veteraną („Antigonė“ — William Needles). Tą pačią dieną mačiau abu pastatymus. Tiek „Antigonė“, tiek ir kitame veikale (George Farquhar „The Beaux' Stratagem“) jaunųjų sambūris veikia pasigėrėtinai! Nenustebsim, jei už metų-kitų Gwyneth Walsh, Janet Macdonald, Kevin McNulty, Donald Adams (miniu tik „Antigonės“ veikėjas) publiką stebins didžiojoje Festivalio ir „Avon“ teatrų scenose, kaip ir buvusieji jaunųjų sambūrio veikėjai — Seana McKenna, Colm Feore ir kiti.

Stratfordo „Antigonė“ suilyčia pamatyti kiekvienam rimto teatro kultūros išsiilgusiam žiūrovui. Į repertuarą lieks iki rugpjūčio 31. Sprendamas iš to, kad man lankantis liepos 6 teatrėlis buvo tik pusiajop pripildytas, esu tikras, jog bilietų kasoje nepitrūks nei kitais savaitgaliais, nekalbant apie šokiadienius.

Antanas Škema, RAŠTAI III. Redagavo L. Mockūnas, išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Tiražas — 800. Chicago 1985 m., 509 psl.

Algirdas Gustaitis, ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS, IV dalis, Tvankstės pilyje. Istorinis pasakojimas vaikams. Ilustracijos — dail. Aldonos Variakojienės ir Vilijos Variakojytės. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Čikaga 1984 m., 28 psl.

AIDAI, kultūros žurnalas, 1985 m. 2 nr. Straipsniai: Vacio Kavaliūno, Dialogas tarp žemės ir dangaus mūsų literatūroje; Kęstučio Trimako, Išeivijos lietuvių jaunimas pasaulyje; dr. Jono Balio, Senovės baltų pasaulėžiūra; V. Vizgirdos, Dail. Antano Gudaicio tapyba. Atsiminimai apie a.a. kun. V. Girdžiūną, OFM, kronikiniai skyriai, knygų recenzijos, dail. A. Gudaicio tapybos kūrinių nuotraukos. Vyr. red. — dr. L. Andrejus, OFM, administratorius — T. B. Ramanauskas, OFM, (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA). Metinė prenumerata — \$20.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Pavasariškos nuotikos poezijos ir dainos šventę Klivlando lietuviams Dievo Motinos parapijos salėje gegužės 18 d. surengė vyr. skaučių „Židinsys“. Programą atliko Algirdo Bielskaus vadovaujamas dainos ir muzikos vėnetas „Uzdainuokim“, praturtėjęs kanklininke Mirga Bankaityte, trompetiste Ilona Kuprevičiute, dainininkėmis — Rita Balyte ir Rūta Staniškyte. Žodinę programą dalį atliko rašytojas ir poetas Balys Gaidžiūnas, skaitęs „Didžiųjų jaunystės rūpesčius“ ir keletą eilėraščių. Ypač įdomūs buvo jo jaunystės prisiminimai, pilni švelnaus humoro, Lietuvos kaimo nuotaikos. Pranešėja Vilija Nasvytė programą papildė melodeklamacija „Lietuvos partizanų daina“.

XXXII-ją lietuvių dieną Los Angeles ir apylinkių tautiečiams surengė Šv. Kazimiero parapija, kuriai dabar vadovauja naujas klebonas kun. A. Olšauskas, tęsdamas emerito prel. J. Kučingio prieš daugelį metų pradėtą tradiciją. Šventė buvo pradėta pamaldomis šventovėje, kur jautrų pamokslą sakė prel. P. Celiešius, giedojų solistai ir kompoz. B. Budriūno vadovaujamas choras. Oficialioji dalis įvyko Marshall mokyklos salėje. Pagrindinis dėsmys čia teko iš Niujorko atvykusiam pantomimikui Pauliui Rajekui. Muzikai atstovavo muz. Aloyzo Jurgučio suburtas „Dainos megėjų“ choras, turėjęs dainininkų duetą ir kvartetą, atlikęs paties vadovo ir kitų kompozitorių kūrinius. Po koncerto buvo grįžta parapijon susipažinti su tautodailės ir dailės parodomis. Tautinių drabužių, juostų ir audinių rinkinį buvo ištačiusi J. Šlapelytė, vėlykinių margučių — G. Gustaitė. Dail. A. Andrašiūnas ir dail. O. Dokalskaitė-Paškevičienė parodai parūpino savo tapybos darbų.

XXXII-sis „Santvaros-Šviesos“ suvažiavimas — rugsėjo 5-8 d.d. Taboro Farmoje, Sodas, Mich. Registracijos data ir pilna programa bus paskelbtos vėliau. Informacija teikia M. Paškevičienė, 3308 West 62nd Place; Chicago, IL 60629, USA. Dalinėje programoje rašoma, kad paskaitas skaitys Rimvydas Šilbajoris — „Tautosakos potekstės pokarinėje lietuvių poezijoje“, Liūtas Mockūnas — „Antano Škėmos pasaulėžiūros susiformavimas išeivijoje“, estė Ilse Lehiste — „Išeivijos kultūrų problematika“, Violeta Kelertienė — „Išeivijos literatūros patirtis keturiasdešimt metų perspektyvoje“, Kazys Almenas — „Tragedija ir antrasis termodinamikos dėsnis“, Vytautas Kavolis — „Ideologija ir jausmas istorijos veidrodžioose“, Algis Mickūnas — „Išeivijos filosofijos laimėjimai per keturias dešimtis metų“, Živilė Bilaišytė — „Išeivijos literatūra jauniesios kartos rašytojo akimis“.

A. a. Vincas Ramonas (Ramanauskas), pedagogas ir rašytojas, pakirstas staigus širdies priepuolio, mirė liepos 8 d. Čikagos Bridgeporte. Velionis gimė 1905 m. sausio 14 d. Trakiškių k., Marijampolės aps. 1924 m. baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, 1924-28 m. Kauno universitete studijavo lietuvių bei vokiečių kalbas ir pedagogiką. 1926-38 m. mokytojas Marijampolės marijonų gimnazijoje, vėliau — Marijampolės mokytojų seminarijoje ir mergaičių gimnazijoje. Iš Uchės ir Felbacho pokarinių stovyklų V. Vokietijoje 1948 m. išvyko Australiją, bet 1950 m. persikėlė Amerikon, kur jam iki pensijos teko dirbti geležinkelio stotyje. Pirmą novelių rinkinį „Dailininkas Rauba“ išleido 1934 m. Viena novelė „Linų žiedai“ buvo išversta į latvių, suomių ir švedų kalbas. 1942 m. parašė romaną „Dulkės raudoname saulėleidy“, kuris 1943 m. buvo paskelbtas Kaune leisto dienraščio „Ateitis“ atkarpoje, atskira knyga išleistas Čikagoje 1951 m. Daug distinksių susilaukęs romanas „Kryžiai“ pasirodė 1947 m. ir autoriui laimėjo BALFo premiją. Antroji perredaguota laida skaitytojus pasiekė 1948 m. „Kryžiai“ taipgi buvo išleisti latvių ir anglų kalbomis. Trys apysakos „Miglotas rytas“ buvo išleistos 1960 m. Čikagoje ir autoriui atnešė Montrealyje paskirtą Vinco Krėvės literatūros premiją. Su velioniu buvo atsišveikinta liepos 12 d. vakarą D. Petkaus laidotuvių koplyčioje. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse liepos 13 d. iš Nekalto Prasidėjimo šventovės Brighton Parke.

Vilnietė balerina L. Bartusevičiūtė atliko pagrindinį Silfidės vaidmenį to paties pavadinimo H. Liovenšoldo baletų spektaklyje Leningrade, akademiniame S. Kirovo operos ir baletų teatre. Silfidės vaidmenį L. Bartusevičiūtė paruošė Vilniaus operos ir baletų teatre su leningradiečių baletmeisteriu O. Vinogradovu.

Aktorė Adolfiną Budrikaitę-Zulonienę po ilgos ir sunkios ligos mirė birželio 25 d. Vilniuje. Velionė gimė Šiauliuose 1921 m. liepos 30 d. Baigusi mergaičių gimnaziją, 1940 m. pradėjo dirbti aktorė Šiaulių dramos teatre. 1945 m. studijavo Vilniaus universitete, vėliau lankė dramos studiją. Į Vilniaus dramos teatrą buvo priimta 1947 m. ir jam atidavė trisdešimt aštuonerius savo gyvenimo metus, sukurdamas daug brandžių ir spalvingų vaidmenų. Su A. Budrikaite-Zulonienė dirbo režisieriai — B. Daugavietis, R. Juknevičius, J. Rudzinskis, K. Kymantaitė, A. Kernagis, A. Lapėnas, I. Bučienė.

Poezijos šventę septintąjį pavasarį surengė Panevėžio rajono Upytės bandomų stoties ūkis. Penktus metus rajono laikraštyje buvo paskelbtas „Lino žiedo“ konkursas eilėraščiųams apie linų augintojus, lino istoriją. Penktuoju šio konkurso laureatu tapo jaunasis poetas Bronius Ribokas. Birželio 14 d. pas Upytės lininukus viešėjo poetai J. Strielkūnas, J. Vaičiūnaitė, M. Karčiauskas, P. Balčiūnas ir nemažas būrys konkurso dalyvių iš Kupiškio, Jonavos, Panevėžio. Tradicinė poezijos šventė buvo surengta žalioje vejojje prie seno malūno, kur yra įsikūręs linų muziejus.

Kauno J. Gruodžio aukštesniojo mokyklos muziką turi mokytojos Elenos Martionienės vadovaujama visuomeninė muziejų, kuriam jau sutelkta apie 3.000 rodinų — koncertinių afišų, programų bei kitos unikalios medžiagos. J. naudojami Vilniaus konservatorijos, Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos dėstytojai ir studentai, Vilniaus filharmonija, Lietuvos kompozitorių sąjungos nariai. Kompoz. J. Gruodžio vardą šio mokyklos gavo 1948 m. Nuolatinis dėsmys skiriamas muzikiniam J. Gruodžio palikimui telkti ir tvarkyti, parodomis rengti. Siemetinės parodos paruošimui vadovavo mokykloje dirbanti muzikologė Elena Jokūbonienė. Jai talkino dėstytojos — Jūratė Urbonavičiūtė, Unia Milerienė, Tatjana Bardalim, Aldona Didžiulytė, Aldona Šikšnienė.

„Vagos“ leidykla išleido antologinio pobūdžio knygą „Dvidešimt poezijos pavasarių“, parašė M. Karčiauskas. Šiuo leidiniu prisimenamas tradiciniu tapusių „Poezijos pavasarių“ dvidešimties. Lietuvių poezijos neitą kelią aptaria įvadinis Vytauto Kubiliaus straipsnis. Leidinyje yra 111 poetų eilėraščių. Antologijon įtraukti ir devyni išeivijos poetai: Stasys Santvaras, Jonas Aleksandriškis, Henrikas Radauskas, Jonas Mekas, Juozas Kėkštas, Balys Rukša, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Vladas Šlaitas, Liūnė Sutama. Leidinio aprašymu minimi S. Santvaro eilėraščiai „Kas tu esi“, „Žmogus“, „Kopėčios“, „Pieštukas“, J. Aleksandriškio — „Pastoralė“, „Atminimai“, „Senatvė“, „Ateitis“, „Nemuno ilgesys“, H. Radausko — „Vienaragis“, „Sugrįžimas“, „Tėvynės vėjas“, „Prarastas rojus“, J. Meko — iš ciklo „Lietuva“.

„Žydinčios vėsnios šakelės“ konkursą poetams 1984 m. pradžioje įsteigė Ukmegės rajono S. Nėries kolchozas, neseniai susilaukęs naujų kultūros namų Veprių gyvenvietėje. Šiais mokslo metais vidurinę Veprių mokyklą baigė 10 abiturientų. Jų išsilavinimas buvo susietas su premijos įteikimu. Pagrindinė „Žydinčios vėsnios šakelės“ premija skiriama už geriausią metų eilėraščių apie žemę. Ji įteikta abiturientų išleistuvėse dalyvavusiam poetui Justinui Marcinkevičiui už eilėraščių „Lopšnė gimtinė ir motinai“. Konkurso diplomus gavo poetai — Antanas Drilinga, Juozas Nekrošius ir Adolfas Guščinas. Ukmegės rajono knygos bičiuliai turi savą „Poezijos pavasarėlį“, kurio idėja gimė Vepriuose. Į šią šventę susirenka viso rajono poetai, skaito savo eiles, diskutuoja. Savo eilėraščių skaitė ne tik „Žydinčios vėsnios šakelė“ laimėjęs Justinas Marcinkevičius, diplomus gavę poetai A. Drilinga, J. Nekrošius, A. Guščinas, bet ir „Poezijos pavasario“ laureatai.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4%
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2%
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	9 3/4%
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	9 %
Sekmadieniais	9-12.30	spec. taup. s-ta	7 1/2%
		taupomąją s-ta	7 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
DUODA PASKOLAS:			
		asmenines nuo	11 1/2%
		mortgicijas nuo	10% - 11 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijas iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

Ateitininkų moksleivių grupė sportuoja Bronte Creek parke prie Hamiltono

Nuotr. Lino Daukšos

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

notus dalijo nepažįstamiems žmonėms — nei pastogės, nei darbo neturintiems gatvių alkoholikams, gatvėse sutiktuoms prostitutėms. Dabar negauna jūrininko darbo, kurio pats buvo atsakęs. Gyvena Halifaxe iš nedarbo draudos, valgo šalpos organizacijų virtuvėse parūpintą maistą, kartais pietus gauna iš vienos restorano padavėjos, kuriai buvo davęs \$50 už stiklą vaisvandenių. Vienam savo draugui J. Cohoonas nupirko namą už \$100,000 ir automobilį už \$25,000, bet nieko iš jo negavo brolio šeima. Tas jo draugas ir kiti apdovanoti draugai dabar jį užmiršo, kai pasibaigė pinigai.

Karinės Kanados pajėgos tar-nybon priima ir moteris, bet joms neleidžia įsijungti į kovos dalinius. Triukšmą dėl to dabar pradėjo kelti lygių teisių su vyrais siekėjos. Tų moterų priekaištų jau susilaukė krašto apsaugos ministeris E. Nielsenas. Karo atveju kovos daliniuose žūsta ir būna sužeidžiama daug vyrų. Dabar tos teisės reikalauja ribų nesuprantančios moterys. Iš tikrųjų jos turėtų džiaugtis išjungimu iš kovos dalinių. Moterų įjungimas atneštų visišką chaosą, susilpnintų kovos dalinių pajėgumą. Fiziškai moterys yra silpnės už vyrus, kurie kautynėse tada didelį dėmesį skirtų savo moterims apsaugoti, ypač į jas įsimylėjusieji. Jeigu patektų į nelaisvę, galėtų būti išprievartautos prieš karių. Į kovos dalinius moterų neįsileidžia ir Amerikos kariuomenė. II D. karo metais kovos daliniuose moterų turėjo Sovietų Sąjunga. Buvo net ir pasiūlymų įsijungti, bet taipgi netruko ir tų, kurios praradavo orientaciją, naikintuvais puldavo ir net numušdavo savus bombonešius, juos laikydamos vokiškais. Kanados parlamento lygių teisių komitete plk. ltn. Shirley Robin-

son skundėsi, kad karinėse pajėgose nėra lygybės. Nors ten yra 113 specialybių, moterys išjungtos iš 42, kurios yra susietos su kova.

Kanados karo aviacijai buvo užsakyti 138 modernūs amerikiečių "F-18" naikintuvai, kurių kiekvienas kainuoja \$30 milijonų. Du jau spėjo nukristi treniručių metu. Naujų naikintuvų ypač reikia Kanados aviacijos bazėje V. Vokietijoje, kur lig šiol buvo tik visiškai spėjė pasenti amerikietiški "F-104" naikintuvai. Praėjusią savaitę V. Vokietijon iš bazės Albertoje nukrido pirmieji keturi "F-18" naikintuvai. Skrydžiui per Atlantą keturis kartus buvo panaudotas kuro papildymas ore iš skrendančio "Boeing 707" tanko. Kanada yra įsipareigojusi Atlanto Sąjungai į savo bazę V. Vokietijoje nusiųsti tris eskadriles "F-18" modernių naikintuvų, kurie gali būti panaudoti ir bombardavimams. Karo atveju Kanados ir JAV karo laivyno "F-18" naikintuvai bus panaudoti Norvegijos apsaugai.

Kanada pasiūlė Atlanto sąjungai įsteigti karo aviacijos bazę Labradoro, Goose Bay vietovėje, kur dabar tarptautinio orausčio padidinimui numatoma išleisti beveik \$100 milijonų. Karinės bazės įrengimas Atlanto sąjungai kainuotų bilijoną dolerių. Dalį tos sumos turėtų padengti pati Kanada, bet nemažą pelno iš bazės karių susilauktų Newfoundlandija, kuriai priklausio Labradoras. Panašią aviacijos bazę Atlanto sąjungai siūlo ir Sovietų Sąjungos pasienyje esanti Turkija. Kanados siūlyme pabrėžiama, kad Labradoro yra daug tuščios vietos, o jo paviršius yra panašus į šiaurinės Sovietų Sąjungos Goose Bay orausčiu jau naudojasi V. Vokietijos ir Britanijos karo lėktuvai, atliekančių treniručių skrydžius Kanadoje. Atlanto sąjungos vadovybė sprendimą turės padaryti sekančiais metais.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$200: Montrealio lietuvių kredito kooperatyvas "Litas"; \$150: K.L.K. moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius; \$60: Jadvyga Pikšilingienė; \$26: J. Marčiukaitienė; \$25: "Audra Travel"; \$20: B. Laučys, Elena Valiulienė; \$15: Antanas Bertulis; \$10: Pranas Glukšnys, Izidorius Gataveckas, Tadas Bartkus, Jonas Rinkevičius; \$8: Balys Dundulis; \$6: Z. Pulianauskas.

\$5: Antanas Bernotaitis, V. Senkus, kun. V. Pikturka, J. Janeliūnas, St. Vaupšas, J. Morkūnas, G. Klorikaitis, O. Rekešius, M. Balčiūnas, P. Balčiūnas, Alius Brazis, Julius Balčiūnas, M. Jasiulevičius, J. Dragūnevičius, Elena Bobelienė, K. Balčiūnas.

\$4: Vl. Vindasius, G. Čapkauskienė; \$3: V. Petruškevičius, Vladas Keiba, Antanas Petrulis; \$2: A. Eliošius, Ignas Vegis, P. Sapezinskas; \$1: V. Geležinis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

\$50: Jonė Young, Allan Dombra; \$45: Vl. Levickas; \$40: Bronius Girčys, Vladas Kiškūnas; \$26: Justinas Dobilas, Genė V. Baltutis, A. Kalvaitytė; \$25: Antanas Bernotaitis, J. Kilotaitis, J. Bakis, V. Prižgintas, Mrs. Irma Myen, Elena Lukavičienė, Vytautas Izbičkas, Vytautas Mazelis, M. Galinaitis, Adele Smitienė, A. Baltkiois, E. Baltrušaitienė, Donatas Bielskus, "Audra Travel", dr. J. Šemogas, Juozas Vebrys, Mrs. B. Bernatt, O. Trečiokienė, Liuda Daunienė, P. Dalinda, Tadas Bart-

Toronto miesto valdyba praneša, kad yra išleista knygelė dviratininkams "City Cycling Skills", kurioje teikiama praktiniai patarimai, kaip naudotis dviračiu mieste, išvengti nelaimių, kokių dvirai, pirkti ir pan. Knygelę gaunama nemokamai dviračių paruošimo, miesto rotušėje (Information Services Section).

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų sąjunga ruošia prieškongresinę stovyklą (2 val. į pietus nuo Čikagos) Camp Shaw-waw-nas-see. Kviečiame visus studentus, baigusius 12 skyrių iki 30 metų. Stovykla bus rugpjūčio 23-30 d.d. Kaina \$130 asmeniui, \$45 savaitgaliui. Visi turi iš anksto užsiregistruoti pas Ramintą Pemkūtę, 1022 Beau Brummel Dr., Sleepy Hollow, IL 60118, USA. Tel. (312) 426-2120. SAS CV

Skautų veikla

• Gauta žinia, kad rugpjūčio 1 d. į Romuvą atvyks v.s. kun. A. Saulaitis ir stovyklausi iki stovyklos uždarymo.

• Stovyklauja tik pirmą savaitę dėl užsiėmimų iš stovyklos išvykti galės tik sekmadienį 4 v.p.p.

D. Barzdžiūtė

Sportas

ŠALFASS SPORTO ŠAKŲ VADOVAI

Krepšinio — Rimas Miečius, Toronto PPSK "Aušros" narys, 6 Garnet Ave., Toronto, Ont. M6G 1V5, Canada. Tel. (416) 537-5714.

Tinklinio — Zigmas Žiupsnys, Čikagos LSK "Neries" narys, 4501 West 100-th St., Oak Lawn, IL 60453, USA. Tel. (312) 425-3379.

Ledo ritulio — Rimas Kulias, Toronto lietuvių ledo ritulio klubo narys, 297 Kennedy, Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel. (416) 766-2996.

Lengvosios atletikos — Algis Malinauskas, Toronto PPSK "Aušros" narys, 1317 Hillview Cres., Oakville, Ont. L6A 2C6, Canada. Tel. (416) 844-7694.

Lauko teniso — Antanas Bartkus, Čikagos lietuvių teniso klubo narys, 2825 West 86-th Place, Chicago, IL 60652, USA. Tel. (312) 737-7117.

Stalo teniso — Jonas Nešukaitis, Toronto LSK "Vyčio" narys, 255 Silver Birch Ave., Toronto, Ont. M4E 3L6, Canada. Tel. (416) 691-7798.

Golfo — Vytas Petrulis, Detroito LSK "Kovo" narys, 30115 Brookview, Livonia, MI 48152, USA. Tel. (313) 525-0294.

Plaukimo — Stasys Kėkštas, Toronto lietuvių golfo klubo narys, 31 Brumell, Toronto, Ont. M6S 4G6, Canada. Tel. (416) 769-1068.

Futbolo — Jonas Kaunas, Čikagos LFK "Lituanikos" narys, 2615 West 85-th Place, Chicago, IL 60652, USA. Tel. (312) 434-0768.

Šachmatų — Vytautas Nasvytis, Klivlando LSK "Žaibo" narys, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102, USA. Tel. (216) 631-0210.

Slidinėjimo — Mečys Empakeris, Toronto LSK "Vyčio" narys, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7, Canada. Tel. (416) 231-1487.

Raketholo — Vladas Plečkaitis, Klivlando LSK "Žaibo" narys, 4450 Rabun Lane, Richmond Heights, OH 44143, USA. Tel. (216) 531-3474.

Biathlono — Algirdas Garlauskas, Klivlando LSK "Žaibo" narys, 20550 Ball Ave., Euclid, OH, USA. Tel. (216) 486-6987.

Softbolo — Algis Nagevičius, Klivlando lietuvių golfo klubo narys, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130, USA. Tel. (416) 845-4954.

ŠALFASS sporto šakų komitetai yra pagalbiniai ŠALFASS centro valdybos organai, kurių tikslas yra rūpintis atitinkamų sporto šakų reikalais. Paskirų sporto šakų komitetai bus skelbiami atskirais pranešimais.

Paskirų sporto šakų reikalais prašome pirmoje eilėje kreiptis į jų vadovus.

ŠALFASS centro valdyba

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
9 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2% už 2 m. term. indėlius
9 3/4% už 3 m. term. indėlius
9 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijas iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, s.a.

associate broker

4887 dundas st. west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

SOUTH KINGSWAY — bendranamyje (Condominium) didelis, saulėtas 3-ju miegamųjų kampinis butas su dviem prausyklom. Ypatingas vaizdas miesto, High Parko ir ežero. Kaina \$86,900.

BLOOR - DUNDAS, atremontuotas dviejų butų namas, atskiri įėjimai; \$775.00 į mėnesį nuomos. Kaina \$79,900.00.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,

tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilijų mechaniskus patalsimus.

Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamojo nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimas (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

SVETIMŲJŲ GINKLANEŠIAI
Š. m. "TŽ" nr. 23-24-25 išspausdintame straipsnyje apie mirusį "Memeler Dampfboot" redaktorių Henriką Kūrsaitį (Kurschat) ir jo antilietuviškos veiklos kompaniją Albertą Anyšą (Annie) praleidau svarbią pastabą: Albertas Anyšas neturėjo jokių ryšių, nėra ir nebuvo artimas ar tolimas mūsų iškilus mažlietuvių konsulo, teisininko, istoriko ir veikėjo a. a. dr. Martyno Anyso ar jo šeimos giminaitis. Jei dėl to būčiau padaręs nemalonumų garbiam ir daug lietuviybės labui nusipelnusiam Anyšų šeimai, labai atsiprašau.

Minėdami mano rašinyje yra šis sakiny: "Nuvykęs (Albertas Annie) į savo gimtinę Smilgynuose, jis gauna savo tėvų ūkio liekanas, užžėlusius savo jaunystėje vaikščiotus takus..." Vietoje žodžio "gauna" turi būti "fotografuoja". A. Lymantas

NE ŠIKŠNOSPARNIS
"TŽ" 27 nr. vedamajame rašoma apie žydų puolimus, nukreiptus į lietuvių ir baltiečių. Minimas piktas piešinys iš "Jewish Bulletin" 1985. VI. 13, bet tenai per švelniai sakoma apie pašiepiamus, puolamus baltiečius: tenai žydai nupiešė ne šikšnosparnį, o žiurkę, besislapstančią olose.

Skaitytojas

PASTABOS REDAKTORIAMS
Skaitau įvairius lietuviškus laikraščius ir žurnalus. Juose randu dalykų, kurių negaliu nutylėti. "Tėvynės sargas" 1985 m. I nr. išspausdino A. J. Kasulaitį rašinį "Dvieju straipsnių parastėje". Jame bėra "Draugo" ir "Tėviškes žiburių" redaktorių už nespausdinimą jo straipsnių, nekolegišką elgesį. "Abu laikraščiai praeityje ne viena kartą yra rašę apie spaudos etiką, objektyvumą etc. Deja, tai vis taikoma kitiems, bet ne sau". Radau tas pastabas perspausdintas ir "Akiračiuose". Esu ir aš šios tos spaudos bendradarbis, ne kartą nukentėjęs nuo redaktorių (nespausdino mano kai kurių straipsnių), bet nemanau, kad dėl to reikėtų barti juos ir sakyti, jog tai neetiška, neobjektyvu. Kas spausdintina ir kas ne, sprendžia redaktoriai. Man rodos, kad šiuo atveju nekolegiška ir neetiška vienam redaktoriui savo laikraštyje barti bei kaltinti kitų laikraščių redaktorių. Niekad tokių dalykų neteko pastebėti angliškoje spaudoje. Ten atsitiktiniai bendradarbiai irgi nėra glostomi. Jaunesnysis mano kolega (akademikas) ne kartą bandė joje rašyti, bet straipsniai nepraejo ir kažkur dingę. A.K.

NELENGVA ATITAISYTI
"TŽ" 1985. VI. 25 rašote apie karo nusikaltėlių klausimą ir minite Herbertą Cukurs, kuris didžiojo spaudų pavadinimas lietuvių. Toliau sakoma: "Informacija iki šiol nebuvo atitaisyta, matyt, niekas tuo nepasirūpino". Puikiai pasakyta: esame labai lėti, sunkiai galvojantys, atseit, dar ūkininkai...

Pasiunčiau laišką "The Miami Herald" leidėjui, kuris atsiliepė maloniu laišku, kad informacija gauta iš "Associated Press", ir mano laiškas jums esąs perduotas. Be to, priduria: "...probably he was Latvian". Kaip matote, ne lengva priversti dienraštį atitaisyti klaidą, reikia stipresnės jėgos, gero užnugario. Padariau gauto laiško kopijas ir pasiunčiau Lietuvii teisėm ginti fondui Čikagoje, tikėdamasis, kad jis susirūš su adv. P. Zumbaku ir privers laikraštį atitaisyti klaidą. Kol kas nieko negirdėti.

Ai, kaip nusibodo klausyti nesamonių iš mūsų "vadų" — savo salėse pilstoma iš tuščio į kiaurą, o kai iškyla skubus ir būtinas reikalas, jų nėra (turiu galvoje ne vien "M. Herald" atvejį).

V. Semaška, Miami

NEMOKEJIMAS AR TINGEJIMAS?

Nepaslapstis, kad savo tarpe turimų žmonių, kurie studijas baigė Lietuvoje, tačiau kai kuriame susirinkime paprašai, kad parašytų protokolą, kratosi kaip velnias kryžiaus. Ką tai rodo? Ogi, kad neįmoko savo kalbos pilnai ir vispusiškai vartoti. Eileraščiai parašyti ar literatūriniai kūrinių sukurti reikia talento, tačiau parašyti laišku, protokolui, pranešimui ar skelbimui pakanka vien mokinio. Teisinimasis, kad nemoka lietuviškai rašyti, rodo ne stoką mokslo, bet paprastą apsielidimą ar tingėjimą. St. Dargis

VOKIETIJOS PASTAS

Kanados paštininkai streikuoja! Kanados pašto skolos siekia milijonines sumas! Laiškanešiai atlyginami geriau už akademikus — tai kasdieniniai reiškiniai, girdimi Klevo lapo krašte. Štai vokiečių spaudo pranešė, kad V. Vokietijos pašto pelnas 1983 m. siekė 10,5 milijardų markių (ne milijonų!), o 1984 m. net 11,5 milijardų (1985.VI.14 1 kan. dol. — 2,20 m.). Laiškanešiai korespondenciją pristato ir šeštadieniais, įstaigos veikia šeštadieniais iki 12 v., o pašto tarnautojai, valstybės valdininkai, neturi teisės streikuoti. Laiškanešių pareigos labai dažnai eina ir akademikai. Pvz. mano gyvenamos g-vės laiškanėšė yra gimnazijos mokytoja, tačiau, esant mokomojo personalo pertekliui, yra patenkinta laiškanėšės darbu.

Kur "šuo pakastas"? Ten nuostoliai, čia milijoninis pelnas? Ne pašto ženklais vokiečiai "padaro" pelną, bet telefonu, kuris yra valstybės turtais ir gana brangus (kiekvienas skambinimas, kad ir iš privačių namų, apmokamas). Nors jis priklauso prie kasdieninio gyvenimo, kaip ir automobilis. (Vokietijoje jų yra 20 mil.), tačiau telefonas laikomas prabanga, nes be automobilio ar telefono taip pat galiu gyventi, bet be pašto — niekuomet! Suvalstybiniai Kanados telefoną šiandieną būtų neįmanoma.

K. Baronas, V. Vokietija

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai — parama savajai tautai.

"Tėviškes žiburių" spaustuves vedėjas VYTAUTAS BALČIŪNAS aiškina Toronto Maironio mokyklos mokiniams naująsias spaustuves aparatūrą

Kamuoja nevirškinimas?

"Catholic Digest" 1985 m. gegužės nr. išspausdino Lewis Vaughn straipsnį, kurio santrauką čia pateikiu.

Pagal JAV virškinimo ligų draugijos direktoriaus padėjėją Mariam Ratner, 50% amerikiečių kenčia virškinimo sutrikimų.

Galima gydytis ir apsisaugoti nuo virškinimo sutrikimų — rėmens, dujų ir kitų negerybių. Rėmuo yra kartėlis, karčiai rūgštus jausmas gerklėje. Dr. G. McHardy, Louisianos universiteto medicinos centro profesorius, sako: "Rėmenį, deginantį skausmą po krūtinių kaulų, sukelia stemplės atoslūgis (reflux). Stemplė yra raumeninis vamzdis, gabenantis maistą iš burnos į skrandį. Žemutiniame jos gale yra raumuo, kuris, praleidamas maistą į skrandį atsilieidžia, tuojau susitraukia, uždarydamas stemplę nuo skrandžio. Jeigu raumuo blogai veikia, rūgštis ir tulžies skystis iš skrandžio eina į neapsaugotą stemplę ir erzina ją. Ir tai yra šis erzinantis atoslūgis, kuris

sukelia deginantį jausmą krūtineje".

Deginantis jausmas dažnai klaidingai laikomas širdies priepuoliu, ar dar blogiau — širdies priepuoliu dažnai laikomi rėmeniu. Pasak dr. McHardy, šis deginantis jausmas dažnai gali tapti tikru skausmu, panašiu į širdies priepuolį, pasiekiančio kaklą ir kairįjį petį. Daugumas žmonių, pajutę aštrų rėmenį pirmą kartą, vyksta į ligoninės greitosios pagalbos kambarį arba pas savo gydytoją. Ir gerai daro. Gydytojai specialistai sako: jeigu nesate absoliučiai tikras, ką reiškia šis deginantis jausmas, turite kreiptis pas savo gydytoją.

Dr. M. D. Goldbergas sako: jeigu chroniškas stemplės uždegimas nėra tinkamai gydomas, jis gali tapti rimta problema. Nuolatinis rūgštis tekėjimas į švelnią stemplę gali sukelti piktžaidę stemplėje, susiaurinti ją ir tuo būdu apsunkinti maisto nurijimą ar net sustabdyti.

Taigi reikia sumažinti gali-

mybes rūgščiai ir tulžies skysčiui tekėti į stemplę. Vidurių ligų gydytojai pataria:

• Vengti medžiagų, silpninančių ar atpalaiduojančių kritišką stemplės raumenį — kofeino, alkoholio, šokolado, mėtų, net kavos, iš kurios pašalintas kofeinas, cigarečių.

• Jeigu per daug svorio, reikia jį sumažinti. Dr. Goldbergas sako, kad perdidelis svoris didina vidinį pilvo spaudimą, kuris stiprina atoslūgio procesą.

• Sumažinti valgį ir riebalų kiekį. Per gausus valgis ištempia skrandį ir stemplės raumenį.

• Pasinaudoti traukos jėga. Kai skausmai ištinka, neatsigulti, nebent reikėtų, bet atsisioti ir atpalaiduoti ankštus drabužius, leisti skrandžio rūgščiai tekėti žemyn nuo stemplės.

• Vartoti paprastą priemonę — vandenį. Dr. Goldbergas sako, kad vanduo labai gerai veikia. Jeigu išgersite stiklinę šalto vandens, jis nuvars rūgštį nuo stemplės paviršiaus atgal į skrandį.

• Saikingai mankštintis. Dr. McHardy sako, kad saikinga mankšta, pvz. vaikščiojimas, gali būti naudingas.

Žinoma, reikia vengti tokių medžiagų, kurios didina skrandžio rūgštį. Maistas iš tikrųjų yra didžiausias kaltininkas. Pienas skatina skrandžio rūgšties sekreciją. Didina rūkstinumą: svogūnai, pipirai, garstyčios, krienas, kava, alkoholis, česnakas, apelsinų sūka, aspirinas, pomidorų sūka.

Didina rūkstinumą taip pat įtampa, pyktis, baimė. Valgydamas, būnant susijaudinusi, gali sukelti skrandžio sutrikimus.

Dabar apie kitą visuotinę, įkyrią, dažnai skausmingą negalią — dujas. Sakoma, jas gamina blogas maistas, bet tai tikrai pusė istorijos. Daug dujų sutrikimų sukelia vadinama aerofagija — oro prarijimas. Tai atsitinka valgant. Obuolyje pvz. yra 20% oro.

Susinervinę žmonės daugiau įtraukia oro, negu išmeta. Kai kurie žmonės praryja per daug oro to net nežinodami, — sako dr. A. J. Mendeloff. Jie valgo per greitai, godžiai ryja savo maistą, čiulpia kietus saldainius, kramto gumą ir pakartotinai atsidūša. Jie įtraukia apie 100 mililitrų oro ir išmeta tik tai 90. Po kiek laiko kyla nemalonus jausmas. Reikia vengti tokių įpročių ir maisto, kuris sukelia dujas.

Kitos dujos nieko bendro neturi su prarijama oru. Daugiausia šios dujos pašalinamos per storą žarną, kurios susidaro dėl normalaus žarnų veikimo į nesuvirškintą maistą.

Kai kuris maistas proceso metu gamina daugiau dujų, negu kitas maistas. Asmenims, turintiems laktozę, pieną gamina dujas didžiausias kaltininkas. Ir beveik kiekvienam tam tikri pluošto (fiber) gaminiai gali būti taip pat dujų gamintojai — pupos, salieros, brokolis, razinės, žiediniai kopūstai, morkos, kopūstai ir kiti. Tačiau tai jokių būdu neturėtų atgrasinti nuo jų valgymo. Reikia tiek valgyti, kiek jūsų kūnas reikalauja.

Paruošė J. Str.

Ilgamečiai kaliniai rašo

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Marijos žemės nukirsta šaka?

Kas tiesą mums sakys ir kas paguos mus,

Suklupusius per atlaides šventus? Girdžiui, kaip malda skverbiasi danguosna,

Ledus sulaužius, lagerių vartus.

Mes minime Tave ir balsą girdim Kaip ir kadais, Tu su mumis esi,

Kai Dievo šaukias pavergtųji širdys, —

Marijos žemėj Tau giesmės šviesi.

Doc. Vytautas Skuodis

"Šį šventą susikauptimo vakarą su dėkingumu prisimindamas Jus, savo dvasioj esu su Jumis. Ir vėl Kalėdos! Ir vėl Nauji šį kartą 1985 metai! Ką jie atneš jums ir mums, parodydys laikas. Pasitiekime Dievu, o Jis neapvils.

Tegul visada jus lydi Dievo palaima ir Jo malonė. Jūsų Vytautas."

1984. XII. 24.

Tremtinys Povilas

Pečelūnas:

"Iš nieko aš neprašau paramos, bet vis atsiranda žmonių, ir štai žiūrėk — pranešimas, kad pašto siuntinys ar banderolė... Visiems rašau, kad nesiųstu, kad nereikia, bet manęs neklausio ir tiek. Jų tarpe ir Jūs. Ir ką aš galiu padaryti? Būna tik padėkoti ir dar kartą priminti, kad man nieko nereikia siųsti. Juk yra daug tokių, kuriems parama žymiai labiau reikalinga. Aš dar judu, šiek tiek sugebu ir užsidirbti. Žodžiu, šiuo metu nesu nei alkanas, nei sušalęs, nei toks ligonis, kuris negalėtų savim pasirūpinti. Aš vis galvoju, kad kitiems dar blogiau. O toks galvojimas padeda lengviau pakelti visokias negandas. Mėsiški dalykai daugiausia kenkia skrandžiui, ne dėl to, kad jie mėsiniški, o dėl to, kad neturiu dantų (gal ne tiek dėl amžiaus, kiek dėl paradanto-

Kopūstas kompartijoje

Kartą atėjo į kompartijos būstinę bulvė, ridikėlis, kukurūzas ir kopūstas. Visi norėjo įstoti į kompartiją. Sėdi visi laukiamajame. Pirmoji buvo pašaukta bulvė. Sugrįžo nusiminusi: nepriėmė į partiją, nes amerikietiškos kilmės. Nuėjo ridikėlis, bet ir jo nepriėmė: "Tu tik iš viršaus raudonas, o viduje baltas". Pašaukė kukurūzą. Jo irgi nepriėmė, nes nesurinko pakankamai rekomendacijų — tik vienas Chruščiovas už balsavo, o reikia trijų. Pagaliau nuėjo kopūstas. Jį priėmė, nes turi daug odų — bus galima lupti ir lupti.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Skanėstai ir sumuštiniai, įvairių rūšių mėsa, sūriai, salotos, duona, bulvutės, kava, arbata, spurgos, pyragaičiai. Paruošiami baliams ir iškydoms užkandžius.

Įvairių rūšių ledai — riešutiniai, tropiški, šokoladiniai ir kiti. Saldainiai, pagruzdinti kukurūzai (popcorn). Vaikams ir suaugusiems!

Atvykite arba skambinkite telefonu 1-705-429-5240.

1379 Mosley St. (prie 32-os gatvės) Wasaga Beach, Ontario
Vasaros metu atidaryta 7 v.r. - 11 v.v. Savininkai L.R.S. Kaknevičiai

Birutė Grigaitytė-Spudienė,

namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

1985 metų ekskursijos
į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

4. Rugsėjo 21 - 29 \$1739.25
5. Rugsėjo 4 - 13 \$1612.25
Rugsėjo 4 - 19 \$1912.25
6. Spalio 3 - 11 \$1421.25

Visos kainos — kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda.

Grupės 1, 3 ir 5 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilus arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Lietuvių maldininkų išvyka į Kanados kankinių šventovę Midlande — rugpjūčio 4, sekmadienį, Pamaldos lietuviams ten prasidės 1.30 v.p.p. Specialus autobusas tą dieną išvažiuos nuo Prisikėlimo šventovės 11 v.r. Registruoti Prisikėlimo par. raštinėje.

— Šią savaitę grįžta iš atostogų parapijos klebonas kun. J. Staškus, pradėdamas savo atostogas kiti kunigai.

— Mišios Wasagoje, Gerojo Ganymo koplyčioje, vasaros metu atnašaujamos kiekvieną sekmadienį 10 ir 11 v.r.

— Religinė Lietuvos šalpai E. Juzenienė paaugojo \$100.

— Mišios liepos 28, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Oną Salinskienę, 11 v.r. — už a.a. Tomą Patašį ir Kotryną Monkevičienę; Wasagoje 10 v.r. — už N.N., 11 v.r. — už a.a. Oną Jonaitienę.

A. a. Onos Dubaitienės atminimui, vietoje gėlių, "Tėviškės žiburiams" paaugojo \$25 Algis ir Genė Valiūnai.

A. a. Broniui Luomonui mirus, jo atminimui vietoj gėlių paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$20 Stasė Sinkienė.

A. a. Broniaus Povilaitis atminimui, vietoj gėlių, paaugojo \$25 "Tėviškės žiburiams" Eugenija ir Leonas Klevai iš Hamiltono.

Reikšdami gilią užuojautą Monikai Vaškevičienei ir sūnui Juozui, liūdintiems savo vyro ir tėvo a.a. Juozo Vaškevičiaus, vietoje gėlių aukojame "Tėviškės žiburiams" \$25.

S. O. Gotšeldai

A. a. Juozui Vaškevičiui mirus, draugai bei šaliai aukoją Kanados lietuvių fondui: \$50 — J. Astrauskas; \$20 — V. Kauskas, S. Kniukšta, A. Lukošius, J. Al. Paršeliūnai, J. Poška, J. M. Vaseriai, P. A. Vilučiai; \$10 — V. Bačėnas, A. Borkertas, L. Einikis, P. Gulbinskas, B. Jankauskas, S. Kiršonas; \$5 — S. Čeponienė.

Atsisveikindami su a.a. Konstancija Butiene, vietoje gėlių, paaugojo Kanados lietuvių fondui: \$20 — M. Vaškevičienė; \$10 — J. Dambaras, J. Plikaitis, R. Z., A. Paleckis, V. Skrinškas, J. Sližys, V. Matulevičius, L. Balsienė, E. K. Joksas, B. Vaitkienė, V. E. Dailidžiai, R. Romeikienė, T. V. Bačėnai; \$5 — V. Bačėnas, A. Basalykas, A. Pundzius.

Andrėja Berneckaitė Toronto universitete studijuoją politinius mokslus ir meną. Ji padarė Toronto un-to liberalų klubui gražią sagę, kuri segama prie švarko atlapo. Keičiantis politiniams vėjams, Toronto un-to liberalų klubas pradeda leisti mėnesinį politinį žurnalą "The Catalyst". Pirmasis numeris turi pasirodyti š. m. rugsėjo mėnesį. Redakcinė komisija sudaryta iš 5 asmenų, vyriausią redaktore išrinkta Andrėja. Ji geras pažymiais baigė antrą metų kursą un-te.

Lituanistikos katedra (skyrus) Iliojaus universitete Čikagoje jau pradėjo savo darbą, kurio tęstinumui užtikrinti reikia 600.000 dolerių. Didesnė pusė jau sutelkta, bet dar trūksta \$240.000. Iš Kanados lietuvių iki šiol gauta \$21.080. Kanados lietuvių fondas davė \$5.000, JAV lietuvių fondas — \$60.000. PLB valdyba JAV-se išsiuntinėjo 20.000 laiškų lietuviams, prašydama aukų, nes \$240.000 reikia surinkti iki š. m. pabaigos. Kanadoje aukas lituanistikos katedrai telkia specialus komitetas, kuriam pirmininkauja dr. A. Pacevičius, sekretoriauja J. Andriulis.

Ontario daugiakultūrių reikalų ir pilietybės ministras liberalų sudarytoje vyriausybėje paskirtas dr. Lily Munro iš Hamiltono. Ji yra pedagoginės psichologijos daktarė, plačiai besireiškianti įvairiose organizacijose. Gimusi Anglijoje 1937 m., mokslus baigusi Albertos ir Dalhousie universitetuose. Tos pačios ministerijos talkininku — ministrui be portfelio paskirtas Tony Ruprecht, gimęs 1942 m., buvęs politinių mokslų profesorius Otavoje ir Toronte (York un-te). Dažnas lietuvių ir kity tautybių renginių dalyvis, kovotojas už žmogaus teises Sovietijoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Liepos 21, sekmadienį, Wasagoje, "Kretingos" stovyklavietėje, prasidėjo antroji lietuviškai kalbančių vaikų stovykla su 70 vaikų. Vadovauja: komend. R. Kuliavas, ses. O. Mikailaitė, kun. E. Putrimas, V. Čuplinskas, L. Daukša, J. Azubalis, A. Nausėdas, R. Šoliūnaitė-Paskočiūnienė, G. Čepaitytė, J. Melnykaitė, G. Stone, I. Čuplinskaitė, D. Grajauskaitė, B. Abromaitytė. Šeiminkės: p. Macijauskienė, p. Greičiūnienė, p. Gagnė, p. Kaleininkienė. Ūkvedys: P. Kaleininkas. Stovykla baigsis rugpjūčio 3 d., 12 v.

— Susituokė: Edmundas Norkus su Julija Poderyte.

— Dar yra vietos autobuse kelionei į Midlandą, kuri įvyks rugpjūčio 4 d. Autobusas išvyks nuo klebonijos 11 v.r. ir sugrįš apie 6 v.v. Kelionės kaina į abi puses \$13.

— Stovyklavietėje Wasagoje kas sekmadienį laikomos Mišios 11 v.r. — Parapijai aukoją: St. Vaitekūnienė \$100, I. V. Biskiai \$50, J. A. Jurcevičiai \$50; religinei Lietuvos šalpai: St. Vaitekūnienė \$50; pranciškonų klierikų fondai: S. M. Gudaičiai \$80, St. Vaitekūnienė \$50.

— Mišios liepos 28, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Antaną Sapojnį, 9.30 v.r. — už a.a. Eleonorą Jurienę, 10.15 v.r. — už a.a. Oną Remeikienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Antaną Bubelį.

A. a. dr. Bronius Povilaitis, 77 m. amžiaus, mirė Tillsonburge, Ont., liepos 17 d. širdies priepuoliu. Laidotuvių pamaldos įvyko liepos 20 d. Delhi lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje. Mišias atnašavo klebonas kun. L. Kemėšis, vietinės teritorinės parapijos klebonas, ir kun. Pr. Gaida. Pastarasis pasakė pamokslą, išryškindamas velionį kaip dvejopos šviesos žmogų, būtent praktinės ir dvasinės. Į lietuvių kapines Mississaugoje velionį palydėjo gausus būrys tautiečių, kurie kapinėse rado belaukiantį kitą būrį tautiečių iš Toronto-Mississaugos. Atsisveikinimo kalbas kapinėse pasakė — agronomų vardu V. Dailidžiai, giminių — dr. P. Lukoševičius, Kanados lietuvių katalikų centro — vicepirm. kun. A. Simanavičius, OFM. Laidotuvių pamaldose ir kapinių apeigose giedojo sol V. Verikaitis. Apeigos baigtos Lietuvos himnu. Laidotuvių pietuose Lietuvos kankinių par. salėje dalyvavo per 200 tautiečių. Daug kas prisidėjo savo aukomis prie fondo velionies knygai išleisti. Tam tikslui sudarytas komitetas: P. Augaitis, V. Dailidžiai ir M. Povilaitienė. Minėtoje knygoje aprašyta kas buvo nuveikta Lietuvos žemės ūkyje per visą nepriklausomybės laikotarpį. Knygos išleidimo rūpinis agronomų sąjunga.

Mažosios Lietuvos patriarcho dukteriai Elzei Jankutei š. m. liepos 16 d. suėjo 91 metai amžiaus. Gimimo dienos proga ji iš Queen Elizabeth ligoninės parvyko į savo namus, kur artimų bičiulių ratelyje jaučiai praleido dieną. Elzė su atsidėjimu ir pasigėrėjimu išklausė visą jos praėjusių metų 90-jo gimtadienio programą. Kai kurie ano jubiliejinio pagerbimo rengėjai buvo taip pat atėję Elzės pasveikinti. Tai ją labai pradižiavo. Buvo sugiedota "Ilgiausių metų" ir palinkėta po metų vėl panašios, gal net geresnės aplinkybės susitikti.

"The Catholic Register", Kanados katalikų savaitraštis, 1985. VII. 6 išspausdino reportažą apie Otavoje surengtą sibirinių trėmimų minėjimą, kuriame dalyvavo estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai. Otavos katalikų katedroje įvyko ekumeninės pamaldos, o po jų — procesija su žvakėmis į Konfederacijos aikštę prie paminklo žuvusiems, kur kalbėjo tautybių atstovai. Prie reportažo pridėta nuotrauka dviejų jaunuolių, nešančių simbolinių kančios vainiką, padarytą iš spygliuotų vielų. Pamokslą ekumeninėse pamaldose sakė latvių knigas J. Calitis iš Toronto. Reportažo autorius — Hanna Czuma.

"VILNIUS" rūmuose Toronte išnuomojamas pensininkams vieno miegamojo butas už \$495 mėnesiui ir vievingojo butas už \$380 mėnesiui. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777.

Šokom, dainavom savo tautiečiams ir kitataučiams; atėjo laikas ir mums pailsėti

Nuotr. Vytauto Maco

Prašymai stipendijoms

Kun. P. Azubalio vardo stipendijų fondas artėja prie \$20.000 kapitalo. Iš gaunamų palūkanų šis fondas skiria stipendijas universitetų studentams, studijuojantiems lituanistinius arba jiems artimus mokslus, įskaitant teologiją, ir dalyvaujantiems lietuviškojoje veikloje. Prašymus su trumpa savo biografija bei studijų aprašymu siųsti iki š. m. rugpjūčio 30 d. fondo pirmininkės adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 9 Chartwell Rd., Oakville, Ont. L6J 3Z3.

Pastaruoju metu gauta auka \$100 iš P. Gulbinsko (iš viso \$500). Fondo balansas š. m. liepos 19 d.: \$18.676.20.

"Paramos" pranešimai

Atėjus pavasariui ir prasidėjus atostogoms bei kelionėms "Paramos" kapitalo augimas sulėtėjo. Per antrąjį metų ketvirtį kapitalas paaugo \$622.000 (per pusę metų — \$1.517.000, o per visus metus — \$5.241.000). Š. m. birželio mėn. pabaigoje kapitalas pasiekė \$44.533.000.

Paskirta aukų: lituanistikos katedrai \$1.000, Alkos muziejui \$100, salpos organizacijai "Labdara" Vokietijoje 250 DM, LK Mokslo akademijai Romoje \$100, lietuvių teisų gynbai — \$2.000.

Ryšių su Kanados nauju biudžetu RHOSP indėliai turi būti išimti ligi š. m. gruodžio 31 d. bet kokiam tikslui. Po gegužės 22 d. indėliai ir RHOSP fondą sustabdyti.

Ką daryti su fondo indėliais? 1. Jeigu Jūsų indėlių palūkanos viršija \$1.000, geriausia RHOSP fondus laikyti ligi galo metų, nes už juos gaunamos pajamos neapmokestinamos. 2. Šiuos fondus galite pervedti į Pensijų fondą (RRSP). Tuo būdu padidinsite savo 1985 m. pajamų mokesčių atskaitymus. 3. Galite šiuos fondus perkelti į aukštų palūkanų investicijas ir laikyti atsargoje ateities netikėtumams. 4. Galite sumažinti skolas, jeigu jų turite. 5. Galite ką nors svarbaus įsigyti, nes nors RHOSP gali atrodyti lyg koks laimikis, pirkite išmintingai tai, ko labiausiai reikia. V.A.

Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio statybai paaugojo \$1.000 Stasys Povilenskis iš Toronto, o gimnazijos išlaikymui \$100 — KL katalikų moterų dr. Jos Delhi skyrė. Neseniai tam tikslui St. Povilenskis paaugojo \$700. Dėkoju aukotojoms su lietuvių židinio išlaikymui. Deja, tam tikslui aukoja beveik tik Toronto lietuviai, tartum kitose apylinkėse lietuviai jau būtų nutautėję. Laukiame aukų savai gimnazijai ir jos berniukų bendrabučio statybai ir iš kity lietuvių apylinkių. Auką galima siųsti KLB kr. valdybos išdiniui J. Kristolaičiui, Box 446, Waterdown, Ont. L0R 2H0 arba L. Tamošauskui, 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1, nurodant ar auką siunčiama Vasario 16 gimnazijai, ar jos berniukų bendrabučio statybai, ar gimnazijos vadovybės nuožūrai. Paaukojusiems \$15 ir daugiau išduodami kvitai, tinkami atskaityti nuo pajamų mokesčių.

L. Tamošauskas, KLB švietimo komisijos narys gimnazijos reikalams

NATŪRALIAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinius gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalams. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

Vyrų choras "Aras" liepos 25 d., 10.30 v.v., iš Pearsono orauščio "British Caledonian" lėktuvu išskrenda aštuonių dienų gastrolėm į D. Britaniją. Skrenda 39 choristai su savo vadovu sol V. Verikaitiu ir choro akompaniatorium muz. J. Govėdu. Priešios choro išvykos yra prisijungę ir kai kurie choristų šeimos nariai. Lėktuvas skrenda tiesiai į Prestwick, į Skotiją, iš kur "Aras" ir pradės savo gastrolių maršrutą. Pirmasis koncertas įvyks liepos 27, šeštadienį, Glasgove. Po šio koncerto choras Glasgove pernaks įvyks iš ryto vyksta sekmadienio koncertui į Nottinghamą. Ten yra suplanuota pabūti tris dienas. Paskutinį savo koncertą "Aras" duos Londono lietuviams rugpjūčio 2, penktadienį. Londone choras taip pat svečiuosis tris dienas. Ir Nottinghamame, ir Londone yra planuojami chorui priėmimai. Dauguma "Aro" choristų grįžta atgal į Torontą rugpjūčio 3, šeštadienį, "Quebecair" lėktuvu linija. Kita choristų dalis grįš vėliau. Šiai išvykai vadovauja Vyt. Pečiulis. K.M.

Lietuvių teatrai — Toronto "Aitvaras" ir Hamiltono "Aukuras" š. m. birželio 21 d. dalyvavo daugiakultūriame teatrų festivalyje Hamiltone, kur suvaidino A. Rūko komediją "Vieno kiemo gyventojai". Režisavo E. Kudabienė. Liepos 19 d. Hamiltone įvyko žymenų vakaras, kuriame gavo žymes: E. Kudabienė — geriausios režisrės, A. Dargytė-Byszkiewicz — geriausios aktorės, Vyt. Štuikys — geriausio aktoriaus. P. Imbrasas ir K. Mikšys pažymėti kaip geri scenos tvarkytojai.

Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis ir "Atžalyno" tėvų komiteto rūpesčiu suorganizuotoje gegužinėje Clairville Conservation Area dalyvavo apie 200 asmenų. Tyrame ore, prie lietuviškos muzikos, skanaus maisto ir įdomių žaidimų nuotaika buvo pakili. Organizatoriaus V. Šimkui ir M. Vitkūnienėi talkino vyrų būrelis ir "Atžalyno" tėvų komiteto nariai.

Laiškų skyrė "The Toronto Star" 1985. VII. 18 išspausdino Ruth Sonksen priminimą, kad Baltijos valstybės nėra Balkanų kraštai, kaip D. Belton rašė. Su humoru laiško autorė prašo redaktorių pranešti tą geografinį pakeitimą (jei Baltijos kraštai tapo Balkanais) Oksfordo atlaso redakcijai, kad tai pažymėtų naujoje laidoje.

DEL PERSIKĖLIMO iš Toronto parduodu visus apstatyto buto baldus; ypatingai puikūs valgomojo kambario baldai (antique). Viskas — už nebrangią kainą. Teirautis tel. 498-5823 arba 755-3174 Toronto.

PARDUODAMA dalijimui (subdivision) žemės maždaug 500 sklypų; yra įvesta miesto kanalizacija ir vanduo. Artį Midlando, Georgian Bay pakrantėje. Rašyti: John. P. O. Box 129, Port Severn, Ont. L0K 1S0.

ESU 65 METŲ AMŽIAUS našlys. Noriu susipažinti vedybų tikslu su našle moterimi panašaus amžiaus. Paslaptis garantuota. Rašyti "Tėviškės žiburių" administracijos adresu, ant voko pažymint "Našliui".

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

"The Toronto Sun" 1985. VII. 21 skyrė "Lifeline Letters" išspausdino Genya Intrator rašinį apie 33 metus kalinamą Sibire Balį Gajauską, net ir dabar parašančią slaptų straipsnių, kurie patenka užsienio spaudon. Dabartinis adresas: B. Gajauskas, 618263 Permskaja obl., Chusovskoy r-n, pos. Kuchino, uchr. VS-389/36-1, USSR. Jo žmonos adresas: Irena Gajauskienė, Spynų 3-8, Kaunas, Lithuania, USSR. Minėto rašinio autorė skatina rašyti grynai asmeninio pobūdžio registruotus laiškus su kortele gavėjo parašui.

Kelių lietuvių kalinių adresu Sibiro lageriuose paskelbė dienraštis "The Toronto Sun" 1985. VII. 21 laidoje, būtent: Balio Gajausko, Algimanto Andreikos, Editos Abrutienės, Voldemaro Karaliūno, Petro Lukoševičiaus. Tai tik maža dalis lietuvių kalinių sovietiniuose lageriuose bei kalėjimuose. Pilną jų sąrašą turi Religinė lietuvių katalikų šalpa Niujorke (Rev. K. Pugevicius, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207). Tikimasi, kad rašymas asmeninių laiškų Sibiro kaliniams prisidės prie jų gyvenimo palengvinimo.

Anglų kalba mėnesinis laikraštis "The Observer", leidžiamas ALK federacijos Čikagoje, š. m. birželio-liepos numeryje pateikia daug informacijų apie dabartinius lietuvių rūpesčius: lietuvių kalinius Sibire, žydų organizacijų puolimus prieš baltiečius, sibirinius trėmimus, Allan Ryan knygą, kaltinančią Rytų europiečius, kalinius — Jadvygą Bieliauskienę, Gintą Iešmantą, Kryžių kalną Lietuvoje, Alkos muziejį ir kt. Mėnraštis gražiai redaguojamas Jono Kuprio bei redakcinės kolegijos. Ilustruotas. Metinė prenumerata Kanadoje ir kitur — \$15, JAV-se \$10. Adresas: Observer, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKAS 60 metų amžiaus, nori susipažinti su lietuviu vedybų tikslu. Rašyti "TŽ" administracijos adresu, užrašant ant voko "Petrus".

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENE. MENISKAI PARUŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBLIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, renginiai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėles, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

MONTREALQUE

"Rūtos" klubo išvyka liepos 9 d. į Safari parką buvo labai sėkminga. Pilnas autobusas dalyvių gražią dieną galėjo pro langus pamatyti įvairių gyvulių, kurių didelė dalis išnaudojo automobilius važiuojančius, prašydami "išmaldos". Klubas valdyba gauna įvairių pasiūlymų sekančiai išvykai. Vietna iš jų — aplankyti Ontario lie-

tuvius tabako augintojus.

Roberto ir Ritos (Alinauskaitės) Murray dukrelė pakrikštėta Marissa-Elizabeth-Audrey vardais. Jaunoji šeima gyvena Toronte, bet dukrelę krikštijo Aušros Vartų parapijoje, kuriai Rita priklauso.

LK Mindaugo šaulių kuopos gegužinei liepos 14 d. Pr. Skrubio ūkyje labai pakenkė lietus. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatas: min. \$1,000.00			
1 metų	9 %	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000	
Terminuotus indėlius:			
1 metų	8.75%		
180 – 364 d.	8.50%		
120 – 179 d.	8.25%		
60 – 119 d.	8 %		
30 – 59 d.	7.75%		
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.25%		
su draudimu	6 %		
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS			
1475 De Seve		3907A Rosemont	
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00		
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00	
Pentadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00	

A+ dr. BRONIUI POVILAIČIUI

netikėtai iškėliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną MONIKĄ ir visą plačiąją giminę.

Mes visi jo liudime —

Toronto, Wasagos ir apylinkių agronomai-ės

Mielai choristei MONIKAI, liūdintičiai savo mylimo vyro

a. a. dr. BRONIAUS POVILAIČIO,

ir visiems giminiams reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liudime —

Delhi Šv. Kazimiero parapijos choras

A+ ONAI OLEKIENEI iškėliavus amžinybėn,

jus vyrą STASĮ su šeima, tėvus, seserį su šeima, žentą VYTĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu su jais liudime —

Biskių šeima

A+ AUGUSTUI RENKUI mirus,

jo žmonai ir dukrai ONAI VINDAŠIENEI su šeima reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

F. V. Venckevičiai

A+ DARIJAI SRAGYTEI-VISKANTIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė jos sesei MARIJAI KUPRIONIENEI ir pastarosios dukroms — DANUTEI ANKAITIENEI bei DALIAI DUDIENEI

Feliksas ir Stasė Valiai Vincas ir Bronė Vyčiniai